

7-11
1948:55

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА

ГОДИШЊАК

LV

1948

БЕОГРАД

ПЕРСОНАЛНИ САСТАВ ИНСТИТУТА

МАТЕМАТИЧКИ ИНСТИТУТ

основан 30-V-1947 год.

I

УПРАВА ИНСТИТУТА

Управник: академик Антон Билимовић, проф. Универз.

Научни савет

академик Антон Билимовић, управник Института,
академик Јован Карамата, проф. Универзитета,
академик Милутин Миланковић, проф. Универзитета,
академик Војислав Мишковић, проф. Универзитета,
академик Никола Салтиков, проф. Универзитета,
дописник Радивоје Кашанин, проф. Универзитета,
дописник Иван Арновљевић, проф. Универзитета у пенз.

II

НАУЧНО И СТРУЧНО ОСОБЉЕ

1. Чланови Српске академије наука

академик Антон Билимовић, проф. Универзитета,
академик Војислав Мишковић, проф. Универзитета,
академик Милутин Миланковић, проф. Универзитета,
академик Никола Салтиков, проф. Универзитета,
академик Јован Карамата, проф. Универзитета,
дописник Радивоје Кашанин, проф. Универзитета.

2. Хонорарни чланови

Д-р Тадија Пејовић, хон. научни сарадник,
Д-р Милош Радојчић, хон. научни сарадник,
Д-р Војислав Авакумовић, хон. научни сарадник,
Д-р Татомир Анђелић, хон. научни сарадник,
Драгољуб Марковић, хон. научни сарадник.

3. Стипендисти

Богољуб Станковић, студ. Природно-математичког факултета.

III

АДМИНИСТРАТИВНО И ПОМОЋНО ОСОБЉЕ

1. Стални

Стојна Митић, чистачица.

2. Хонорарни

Гордана Мишковић, администр. манипулант.

ФИЗИЧКИ ИНСТИТУТ

основан 6-IV-1948 год.

I

УПРАВА ИНСТИТУТА

Управник: Д-р Сретен Шљивић, проф. Универзитета.

Научни савет

Д-р Сретен Шљивић, управник Института,
академик Павле Савић, проф. Универзитета,
дописник Драгољуб Јовановић, проф. Универзитета,
Д-р Властимир Вучић, предавач Универзитета.

II

НАУЧНО И СТРУЧНО ОСОБЉЕ

1. Хонорарни чланови

Д-р Властимир Вучић, предавач Универзитета.

III

АДМИНИСТРАТИВНО И ПОМОЋНО ОСОБЉЕ

1. Стални

Зоран Марковић, занатски пословођа.

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ МАТЕМАТИЧКОГ ИНСТИТУТА

I Састав Математичког института

Број чланова и сарадника Института остао је исти као и у току прошле године. Они су током ове године, одлуком Комитета за научне установе, Универзитет и велике школе преведени за сталне чланове Машинског института Српске академије наука, али су по природи свог научног рада и стручног рада, остали и даље у тесном контакту са овим Институтом.

II Рад чланова у Институту

Проф. А. Билимовић, саопштио је у Институту шест својих радова; објавио је четири рада у издањима („Глас“) Српске академије наука и уџбеник „Виша математика“; предао је у штампу друго издање уџбеника „Рационална механика I“ и за посебна издања Института превод „Еуклидови елементи“; спрема за штампу у сарадњи са Т. Анђелићем уџбеник са средње и учитељске школе „Планиметрија“.

Проф. В. В. Мишковић саопштио је своја два рада на седницама Института, од којих је један дат у штампу, а други ће бити дат у штампу у издањима Института; извршио је редакцију два универзитетска уџбеника, две књиге академијиних издања, превод, редакцију и коректорски посао II свеске „Публикације Математичког института“; радио је на уџбеницима „Општа астрономија“, „Положајна астрономија“; наставио је своја истраживања структура и особина планетоидског прстена, личне једначине и метода за поправке положаја фундаменталних звезда.

Проф. М. Миланковић, објавио је уџбеник „Историја астрономске науке од њених првих почетака до 1727“ и један рад Ephemera-Bazel; у штампи има „Астрономска теорија климатских промена и њена примена у Геофизици“; спрема за штампу „Историјат развитка математичких наука на нашем Универзитету“.

Проф. Н. Салтиков, на седницама Института одржао је три саопштења о својим радовима; поднео је и приказао три своја рада Одељењу природно-математичких наука САН; објавио је један свој рад у II свесци издања Института и један рад у „Билтену математичког друштва Француске“ т. 75; има у штампи уџбеник „Аналитичка геометрија II“; спрема за штампу друго издање „Аналитичке геометрије I“ и „Збирку задатака“ уз овај уџбеник; наставио је свој рад на методама интегралења обичних и парцијалних диференцијалних једначина, као и истраживања у области проблема трију тела.

Проф. Ј. Карамата, на седницама Института одржао је осам саопштења о резултатима својих радова; реферисао је о једном раду иностраног сарадника, који је објављен у публикацијама Института и приказао рукопис своје књиге „Теорија и пракса Стилјесових интеграла“; објавио је своја два рада у другој свесци публикација Института и један рад у „Гласу“ Српске академије наука, у штампи има један свој рад у часопису Математичког удружења и један рад у

„Гласнику Хрватског природословног друштва“; издао је своја предавања „Елементи математичке анализе“, а завршава још четири свеске својих предавања.

Проф. Р. Кашанин, у Институту је саопштио свој рад „Опште једначине кретања система материјалних тачака са датим везама“, који је објављен у другој свесци публикација Института; у штампи има друго издање свога уџбеника „Виша математика II“.

Проф. И. Арновљевић, објавио је III и IV књигу свог уџбеника „Механика“, а спрема за штампу V књигу истог уџбеника.

Проф. Т. Пејовић у Институту је саопштио свој рад „О трансформацијама извесних диференцијалних једначина“; објавио је један рад у издањима Института и два рада у издањима Српске академије наука; има у штампи уџбеник „Диференцијалне једначине II“.

Проф. М. Радојчић, у Институту је одржао три предавања „О основним појмовима геометрије“; објавио је један рад у издањима Института; објавио је своја предавања „Елементарна геометрија“; спрема за штампу другу свеску својих предавања као и предавања „Општа математика“.

Проф. В. Авакумовић у Институту је објавио своја три рада и један у заједници са С. Аљанчићем; објавио је два рада у издањима Института и два рада у издањима („Глас“) Српске академије наука; спремио је за штампу четири рада и своја предавања о Диференцијалним једначинама, која треба да изађу током фебруара ове године.

Д. Марковић у Институту саопштио је три своја рада о нулама алгебарских једначина; објавио је један рад у издањима Института и један рад у издањима („Глас“) Српске академије наука.

М. Томић бавио се истраживањима у области тригонометријских полинома и радова који су у вези са његовом докторском дисертацијом; у заједници са Ј. Караматом спремио је један рад за штампу у издањима Југославенске академије знаости и умјетности и сарађивао на монографији „Стилјесов интеграл“ и „О дивергентним радовима“.

Т. Анђелић у Институту је саопштио један свој рад; објавио је један свој рад у издањима Института и један рад у издањима („Глас“) Српске академије наука; спремио за штампу друго издање уџбеника „Теорија вектора“ и „Механика непрекиданих средина“ и у сарадњи са чланом Института А. Билимовићем уџбеник за средње и учитељске школе „Планиметрија“; спрема помоћни уџбеник „Увод у теорију матрица“; обавио је редакторски и коректорски рад трију уџбеника.

К. Вороњец у Институту је саопштио један свој рад; спрема за штампу уџбеник „Хидромеханика“ и предавања „Техничка механика“ а наставио је своја истраживања у области Хидромеханике.

III Управа и администрација Института

Управник Института А. Билимовић руководио је целокупним радом Института, са прекидом од неколико дана, за време болести, и неколико дана за време које је провео на путу на позив Загребачког универзитета, где је на Природнословно-математичком фа-

култету одржао предавања и успоставио везу између претставника математичких наука Загребачког универзитета и Академије с једне, и Математичког института, с друге стране.

Јула месеца Институт је пресељен из зграде Претседништва САН (Бранкова 15) у просторије Академијина дома (Јакшићева 2). И ову сеобу, као и смештај у нове просторије, а нарочито сређивање библиотеке, обавио је лично управник.

Непрекидним залагањем у Претседништву САН и Управи академијиних послова, успео је да пред крај године издејствује постављење једног службеника за обављање административних послова Института.

Нарочиту пажњу поклањао је набавкама књига и часописа за рад Института. Тако је и за време свог кратког боравка у Загребу успео да набави приличан број важнијих дела за библиотеку Института.

Заменик управника Института В. В. Мишковић водио је Институт за време болести и одсуства управника из Београда. Водио је редакторске и коректорске послове око издавања и штампања друге свеске публикација Института. Водио је преписку са иностраним установама у циљу успостављања размене издања.

Административни службеник Г. Мишковић обављала је сву преписку Института, како са иностраним установама тако и административну. Укупно је разаслато до почетка 1949 године 187 писاما у иностранство и разаслато 176 пакета наших издања ван земље и десет пакета установама у земљи. Помагала је управнику и упућивала се у вођењу библиотечарских послова; водила картотеку библиотеке и размене издања.

Преглед целокупног рада

Институт је одржао у току 1948 године, 9 седница Савета; 30 седница Већа. На седницама Већа одржано је 30 предавања чланова и осталих сарадника Института; учињено је 7 саопштења научних радника ван Института.

Институт је издао другу свеску „Публикација Математичког института Српске академије наука“ од 17¹/₂ штампаних табака.

До почетка 1949 године успостављен је контакт за размену издања са 29 иностраних институција, примљено досад 149 свезака часописа и књига. Од извесног броја ових добивено је обећање да ће Институту накнадно послати и ранија своја издања.

Разаслато је у циљу размене у иностранство 176 примерака, а домаћим установама и друштвима 10 примерака.

Инвентар Института увећан је за 281 број уведених нових издања и дела и 4 броја нових часописа. Према томе инвентар књига завршетком ове године имао је 899 књига.

Из извештаја се види да се на научном сектору рад Института као целине тако и његових чланова одржао на истој висини и истом темпу. Може се приметити веће учешће у раду у овој него у прошлој години научних радника који не припадају Институту.

Главне тешкоће у раду Института осећале су се због недостатка стручне литературе уопште, а нарочито савремене. У самој установи осећа се велики недостатак потребног намештаја, нарочито ормана за смештај књига и часописа, затим разних врста картотека, а у канцеларијама Института намештај за протоколе, архиву и канцелариски материјал. Нарочито се желе истаћи тешкоће које проистичу услед недостатка довољног броја просторија као и тешкоће набавке најжитнијих потреба за Математички институт, као што је на пример намештај за библиотеку Института. Затим тешкоће око постављења односно избора аспираната и другог особља Института.

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ФИЗИЧКОГ ИНСТИТУТА

Физички институт при Српској академији наука основан је почетком 1948 године. За управника априла месеца одређен је д-р Сретен Шљивић, професор Универзитета, а за сараднике крајем јуна, д-р Витомир Павловић, доцент Природно-математичког факултета и и инж. Властимир Вучић, доцент ТВШ.

У плану рада за друго полутође 1948 године било је предвиђено да се врше испитивања: 1. У области спектралне анализе и фотоэффекта, 2. Конструкције Гајгер-Милеровог бројача са прибором и 3. Утицаја температуре на еластичне особине метала. Овај план рада донет је с претпоставком да ће се моћи набавити и средства потребна за горња испитивања. Како се међутим услови за рад нису могли створити то је реализован само један део програма и то:

1. Конструисан је нов тип Гајгер-Милеровог бројача са апаратуром а сада се ради на завршавању његова комплетног уређења са стабилизираним високим напонем, измењачем и помоћном триодом за смањење временске константе бројача.

2. Извршено је више лабораториских испитивања по питању активирања вода и гасова са радиоактивном земљом из Нишке Бање. Ова испитивања чине завршну фазу опширне студије о активирању вода и гасова Нишке Бање, чиме је овај студија завршена.

3. Израђује се апаратура за испитивање Баркхаузеновог ефекта. На поменутих истраживањима радио је инж. Вучић.

4. Израђена је апаратура за варничке спектре у циљу спектроскопских испитивања.

5. Набављен је радио материјал који ће омогућити даљу израду прибора за испитивање зрачења радио активних тела.

6. Набављено је нешто алата и материјала за институтску радионицу и постављен је механичар.

7. Предвиђене су инсталације и поручен је намештај за просторије које овај Институт добија у згради Академије.

8. Поручени су часописи и дат је списак разних потреба у материјалу, апаратима итд.

За рад у овом Институту и за његов развитак важна су следећа три услова: просторије, лабораториске потребе и научни сарадници.

Претседништво Академије предвидело је за овај Институт просторије у палаати Академије наука које ће за прво време, рачуна се до краја првог Петогодишњег плана, бити довољно.

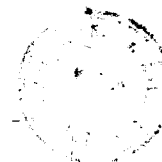
А ¹¹
1949, 56

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА

ГОДИШЊАК

LVI

1949

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА
Београд

ПЕРСОНАЛНИ САСТАВ ИНСТИТУТА

МАТЕМАТИЧКИ ИНСТИТУТ

основан 31-V-1947 год.

I

УПРАВА ИНСТИТУТА

Управник: до јуна 1949 г. академик Антон Билимовић, ред. проф. Прир. мат. факултета.

Од 1 јуна академик Јован Карамата, ванредни професор Прир. мат. факултета.

Научни савет

Академик Д-р Јован Карамата, управник Института
 Академик Д-р Антон Билимовић, ред. проф. Универзитета
 Академик Д-р Милутин Маланковић, ред. проф. Универзитета
 Академик Д-р Војислав Мишковић, ред. проф. Универзитета
 Академик Д-р Никола Салтиков, ред. проф. Универзитета
 Дописник Д-р Радивој Кашанин, ред. проф. ТВШ
 Дописник Иван Арновљевић, ред. проф. ТВШ у пензији.

II

НАУЧНО И СТРУЧНО ОСОБЉЕ

1) Чланови Српске академије наука

Академици:

Д-р Антон Билимовић
 Д-р Војислав В. Мишковић
 Д-р Милутин Миланковић
 Д-р Никола Салтиков
 Д-р Јован Карамата

Дописници:

Д-р Радивоје Кашанин

2) Стални чланови

Инж. Милан Вречко, научни сарадник од марта 1949 год.
 Манојло Маровић, асистент од јуна до новембра 1949 год.
 Богољуб Станковић, асистент приправник.

3) Хонорарни чланови

Д-р Тадија Пејковић, хон. научни сарадник
 Д-р Татомир Анђелић, хон. научни сарадник
 Д-р Константин Орлов, хон. научни сарадник
 Д-р Милош Радојчић, хон. научни сарадник
 Драгољуб Марковић, хон. научни сарадник
 Д-р Војислав Авакумовић, хон. научни сарадник

4) Стипендисти

Бранислав Миљковић.

III

АДМИНИСТРАТИВНО И ПОМОЋНО ОСОБЉЕ

1) Стални

Стојна Митић, чистачица

2) Хонорарни

Гордана Мишковић, админ. манипулант

ФИЗИЧКИ ИНСТИТУТ

основан 6-IV-1948 год.

I

УПРАВА ИНСТИТУТА

Управник: Д-р Сретен Шљивић, ред. проф. Природ. математ. факултета.

Научни савет

Д-р Сретен Шљивић, управник Института
 Академик Павле Савић, редов. проф. Универзитета
 Дописник Драгољуб Јовановић, редов. проф. Универзитета
 Д-р Властимир Вучић, предавач ВТШ.

II

НАУЧНО И СТРУЧНО ОСОБЉЕ

1) Хонорарни чланови

Д-р Властимир Вучић, хон. научни сарадник

2) Стипендисти

Велимир Роговић
 Богдан Маглић.

III

АДМИНИСТРАТИВНО И ПОМОЋНО ОСОБЉЕ

Стални

Зоран Марковић, занатски пословођа.

Годишњак САН

XI скуп одржан 13 децембра 1949 године

Претседава секретар Одељења академик Ив. Баја; присутни су академици: Ж. Ђорђевић, В. В. Мишковић, Н. Салтиков, С. Станковић, Ј. Карамата и П. Јовановић; дописници: С. Ђелинео, Ч. Симић, К. Петковић, С. Павловић и М. Јосифовић.

Извинили су се академици: А. Билимовић, В. Ласкарев и П. Савић; дописници С. Бошковић и Р. Кашанин.

По позиву присутни су управници института: за физиологију развића, генетику и селекцију проф. Б. Д. Милојевић и Хемиског проф. М. Мокрањац.

1. — Прочитан је и примљен без примедбе записник X скупа Одељења природно-математичких наука САН, од 6 децембра 1949 године.

2. — Приказ управника Института за екологију и биогеографију академика С. Станковића рада научног сарадника Института Сергија Матвејева „Орнитографија Србије“ и предлог да се рад објави у оквиру публикација Института за екологију и биогеографију као Посебно издање. — По саслушаном приказу, — скуп усваја предлог и доноси одлуку да се рад прими и штампа као Посебно издање Института за екологију и биогеографију САН, а резиме на страном језику у Билтену.

3. — Извештај о оснивању, избору одбора и раду Комисије за пољопривреду и шумарство САН. — Скуп прима на знање саслушани извештај о оснивању и раду Комисије и доноси одлуку да се извештај штампа у Гласнику САН.

4. — Извештај института Одељења природно-математичких наука САН о раду у III тромесечју 1949 године: а) Математичког института; б) Географског института; в) Института за екологију и биогеографију; г) Института за физиологију развића, генетику и селекцију; д) Геолошког института; и ђ) Хемиског института. — Скуп прима на знање саслушане извештаје.

5. — Извештај комисије за оцену навода у пријави за докторску дисертацију Миодрага Томића, предавача Техничке велике школе. Пошто је прочитан извештај комисије да кандидат испуњава услове предвиђене у чл. 5 ст. 1 Закона о стицању научног степена доктора наука, — скуп доноси одлуку да се пријављена тема „О тригонометриским збировима“ прими за докторску дисертацију, да се за референта одреди академик Ј. Карамата и да кандидат може полагати чим теза буде примљена.

6. Реферат академика Ж. Ђорђевића о радовима Владимира Спасојевића: а) „Деоба цитопласта и образовање плазматичне мембране у кукуруза“. — Скуп доноси одлуку да се рад прими за Глас Одељења, а резиме за Билтен, и б) „Прилог испитивању односа између једарца и хромозома“. — Скуп доноси одлуку да се рад врати писцу да употпуни литературу према упуштима.

7. — Реферат академика Ж. Ђорђевића и С. Станковића о раду Густава Шрајбера „Номенклатура фауне и флоре Јадранског Мора у вези нашег рибарства“. — По саслушаном реферату, — скуп доноси одлуку да се Претседништву препоручи да се дело откупи као грађа за архиву.

ИЗВЕШТАЈИ О РАДУ ИНСТИТУТА ПРИ ОДЕЉЕЊУ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИХ НАУКА У 1949 ГОД.

МАТЕМАТИЧКИ ИНСТИТУТ

I. Организациони послови

1. Побољшање материјалне базе Института. — Услед оправака на згради Академијина дома просторије Математичког института су биле потпуно неупотребљиве, услед чега су се седнице Научног савета и Већа одржавале у Претседништву САН, а библиотека Института је била тешко приступачна, и последња три месеца скоро потпуно некоришћена.

По почетку рада Астрономско-нумеричког отсека Института, одн. Астрономско-нумеричком отсеку додељене су просторије од 3 собе и претсобља у просторијама Академијина дома.

За Институт је набављено: 1 велики и 2 мала ормана за књиге, 1 сточић за телефон, 1 орман за одело, 1 писаћи сто, 1 орман за картотеку, портрети славних математичара и физичара; за Астрономско-нумерички одсек: 1 писаћи сто, 1 сточић за телефон, 3 полице за књиге, 1 сточић за машину, 2 мала ормана за књиге, 1 орман за одело, 6 стоних лампи и 1 лустер.

Институт је у току 1949 године повећао своју библиотеку за 289 књига. Од тога је купљено 190, добијено у размену 29 и добијено из Академије 70.

Часописима се Институт снабдевао скоро искључиво путем размене својих издања са страним научним институцијама. У току године у библиотеку Института приспевали су, мање или више редовно, бројеви 113 врста часописа, од тога: у размену 94, из Академије 9 и према претплати 10.

Искоришћени кредит:

за књиге:	70.194,50 дин.
намештај:	48.778,43 дин.

2. Промене у кадровима. — На предлог Научног савета изабрани су: за хонорарног научног сарадника д-р Орлов Константин, асистент Природно-математичког факултета; за научне сараднике, без права на хонорар: инж. Милан Ђурић, асистент Техничке велике школе, инж. Драгош Раденковић, капетан ЈА. Као асистенти постављени

су: Манојло Маровић и Богољуб Станковић, дипломирани студенти математике. По избору Научног савета Института је додељен за стипендисту Мирковић Бранислав, студент I године математичке групе Природно-математичког факултета.

Стојна Митић, чистачица била на боловању 2 месеца.

По научном послу у току године одсуствовао је 2 месеца академик Јован Карамата, управник Института, а дужност управника у то време вршио је дописник Р. Кашанин. У циљу обиласка научних библиотеке одсуствовао је месец дана академик Н. Салтиков.

Одлуком Комитета за научне установе, Универзитет и велике школе, Маровић Манојло разрешен је дужности асистента Математичког института.

3. Седнице Научног савета. — Одржано је 11 седница Научног савета и то: 5 јануара, 19 јануара, 17 фебруара, 3 марта, 23 марта, 10 јуна, 20 августа, 3 новембра, 1 децембра, 10 децембра, 21 децембра. Између осталог на њима су се третирали ова питања и донели ови закључци: да се одржи институтско већање; да се предузму потребне мере за припремање Конгреса математичара и физичара (19-I); да као нови управник буде предложена академик Карамата (17-II); да се академик Ж. Марковић и професор Ђ. Курепа, из Загреба, позову у Београд, као гости Математичког института; да се предложи Академском савету ФНРЈ издавање Геталдићевих дела; да се за научне сараднике без права на хонорар изабере инж. М. Ђурић и инж. Д. Раденковић; да се одржавају шири стручни састаоци за наставно универзитетско особље и заинтересоване студенте (7-III).

Према добијеном извештају о образовању Међународне математичке уније да се умили одобрење Академског савета за учествовање у истој; да се оснује Астрономско-нумерички одсек Математичког института САН (23-III); да се за редактора „Гласника“ предложи М. Томић (10-VI); да се Математички институт учлани у страна математичка друштва као што су: Société mathématique de France, Deutsche Mathematiker Vereinigung, America Mathematical Society и др.; да се штампа III том „Publications“ (20-VIII).

Да се оснује одбор за издавање „Класичних списа“; да се штампају дела Мих. Петровића; да се умили Претседништво за потребно плаћање поштарине комплета „Ensignement mathématique“ за који је Математички институт добио обећање да ће му бити испослат у замену за „Publications“ од уредника Fehr-a (3-XI).

Да се инж. Милан Вречко предложи за сталног сарадника Математичког института, с тим да ради на пословима око терминолошког речника и издања Математичког института; да се штампа превод с коментаром академика Билимовића II књига „Еуклидови елементи“; да се умили Претседништво да све математичке публикације шаље редакцијама листова „Mathematical Reviews“ и „Zentralblatt für Mathematik“ (1-XII). Да се покрене издавање „Зборника Математичког института“ у коме би се штампали радови чланова Института, чији превод на страни језик треба да изађе у „Publications“; да се за научног сарадника Математичког института изабере Д. Митриновић, ванредни професор Филозофског факултета у Скопљу; да се усвоји предложени план рада за 1950 годину (10-XII).

Да се Претседништву предложи Б. Томић, професор потпуне мушке гимназије у Врбасу, за сталног службеника Математичког института (21-XII).

II Научни рад

1. Пленарни скупови чланова Института. — Одржано је 33 седнице Већа и на њима одржана саопштења:

а) Чланови института:

Ј. Карамата. — О нулама полинома; Поступак за убрзавање конвергенције редова; Примедба на саопштење М. Томића; О Бернштајновој збирљивости; О једном Фрагменовом стилу из теорије Dirichlet-ових радова; О једном приближном обрасцу; Упоредивање реда бесконачно малих величина (у заједници са А. Билимовићем).

В. В. Мишковић. — Прилог одређивању положаја фундаменталних звезда.

Н. Салтиков. — Примена карактеристичних функција у теорији парцијалних једначина II реда; Прилог теорији карактеристичних функција парцијалних диференцијалних једначина II реда; Теорема о средњим вредностима функције; Проблеми везани за теорему о средњој вредности функције; О раду система обичних диференцијалних једначина општег облика; Доказ егзистенција интеграла парцијалних једначина; Успомене на Љапанова; Приказ 5 св. XII тома „Прикладна математика и механика“; О књизи Финкова „Методе спољашњих форми картана“; Приказ пет редова из теорије диференцијалних једначина.

А. Билимовић. — О решавању ситсема једначина једне специјалне врсте; Упоредивање реда бесконачно малих величина (у заједници са Ј. Караматом).

Т. Пејовић. — Примедбе о Taylor-овој формули; Реферат о једном раду проф. Митриновића.

М. Радојчић. — Критеријум за тип Риманове површине; Реферат о чланку Locher-a; Подела равни полигоном и простора полиједром.

Т. Анђелић. — О једном проблему теорије потенцијала; Примена Пфавове методе у теорији еластичности.

Д. Марковић. — О положају нула најмањег модула; О тригонометрским полиномима.

В. Авакумовић. — О функцијама дефинисаним Laplace-овим интегралом; О Laplace-овим интегралима који се понашају као експоненцијалне функције; О Laplace-овим интегралима; Partitio numerorum.

К. К. Вороњец. — Кретање флуида између две концентричне сфере под утицајем температуре. Случај вискозног флуида.

М. Томић. — О Euler-овом поступку збирљивости; О тригонометрским збирковима; О нулама ортогоналних полинома; О конвергенцији неких Фурисових редова.

К. Орлов. — О теорему о средњој вредности; Општи интеграл парцијалних једначина другог реда, које нису Monge-Ampère-ове.

Д. Раденковић. — Примена Лововог решења бихармонског проблема за једновезну област на раван проблем.

М. Бурић. — Решење равног проблема на правоугаоној плочи, помоћу ортогоналних функција; О прорачуну и замењујућем оптерећењу код роштиља

б) Чланова Машинског института:

Ј. Хлитчијев. — О једном случају савијања плоче; Примедба о израчунавању једног реда; О извијању плоче са уздужним укрућењем; О еластичној линији греде променљива пресека; О савијању решетке.

М. Милосављевић. — Прилог проучавању висећих мостова са гредом за укрућење променљива пресека.

Д. Рашковић. — Један сингуларитет функције савијања.

в) Научних радника ван Института:

Ђ. Курепа. — О Канторову и Суслинову проблему.

В. Богуновић. — О извијању плоча.

Д. Милосављевић. — О притиску засићене паре.

В. Базиљевић О једној врсти сукцесивне апроксимације при решавању линеарних једначина.

Рашајски. — Геометриска теорија парцијалних једначина I реда.

Р. Бојанић. — О првом ставу о средњим вредностима.

М. Михајловић. — О једној линеарној једначини другог реда.

2. Научни рад по одељењима (отсецима, секцијама)

а) Извештај руководиоца Астрономско-нумеричког отсека. У смислу закључака Комисије претставника Команде ратне морнарице, Министарства поморства и Српске академије наука, која је своје седнице одржавала од 22 до 25 марта 1949 године, а по добијеним сагласностима заинтересованих министарстава, односно Претседништва САН, Астрономско-нумерички одсек је отпочео свој рад у додељеним му просторијама Академијиног дома 9 априла 1949 год. Циљ отсека био је да неоложно опреми и изда Наутички годишњак за 1950 годину за потребе како ратне тако и трговачке морнарице. За остварење овог циља Отсеку су додељени: асистент Астрономске опсерваторије, Митриновић Ружица, која је пре рата 7 година учествовала на издавању овог приручника. Именована је у Отсеку почела са радом 22 априла 1949 године; Анђелић Живојин, службеник Министарства поморства, бивши официр Југословенске ратне морнарице. Именовани је почео рад у Отсеку 2 маја и до 5 јуна радио само по пола радног времена. Чавчић Милан, службеник Претседништва САН, који је такође пре рата сарађивао на Астрономској опсерваторији Београдског универзитета; именовани је почео у Отсеку рад 1 јуна 1949 год.; Пајевић Милан, несвршени студент Техничке велике школе, који је примљен у Отсек као хонорарни калкулант 7 маја 1949 г.; Петровић Владета, службеник грађевинског предузећа „Дело“, примљен је на рад у Отсек као хонорарни калкулант са полудневним радним временом 16 маја 1949 г.

Од 1 јула Министарство поморства је, на предлог и молбу руководиоца Отсека, доделило три стипендиска места студентима астрономске групе Природно-математичког факултета за рад у Отсеку.

Као стипендисти узети су били на рад у Отсеку Чепинац Часлав, Ђорђевић Радмило, студенти III године Астрономске групе и Арнаутовић Павле, студент II године Астрономске групе.

1 септембра хонорарни калкулант Пајевић Милан, који је био позван на отслужење војног рока, добио је 20 дина неплаћеног одсуства, а на његово место узета је на рад као хонорарни калкулант Поповић Невенка, апсолвиран студент Природно-математичког факултета.

Са овим особљем Отсек је 22 новембра успео да спреми Наутички годишњак за 1950 годину са свим потребним прилозима и отштампана књигу која је 25 новембра и предата Министарству поморства.

У споразуму са Министарством поморства и Претседништвом САН особље је задржано и даље у Отсеку с тим да свој рад не прекида, тј. настави са припремама за Наутички годишњак за 1951 годину. Задржано особље је до 1 јануара 1950 године на терету буџета Министарства поморства с тим, да по формирању Отсека у самосталан Институт, пређе на буџет Српске академије наука.

б) Редакциони одбор „Publications“ — завршио је припреме за издавање III свеске „Publications“.

в) Терминолошка комисија је на својим састанцима претресала поједине математичке изразе.

г) Радни састанци: Академик Ј. Карамата држао је на ширим стручним састанцима низ предавања са дискусијом о проблемима конвергенције, брзине и правилности рашћења редова и функције. Професор Т. Пејовић одржао је низ предавања са дискусијом са темом: „О асимптотским решењима диференцијалних једначина“.

3. Веза Института са другим институтима у Академији

На свом институтском већању Математички институт је понудио пуну сарадњу свим институцијама у земљи за које би ово било од интереса.

У циљу повезивања научних група у земљи позвао је академика Ж. Марковића, секретара Југословенске академије знаности и уметности, и професора Ђ. Курепу из Загреба који су одржали научна саопштења у Математичком институту.

III. Закључак

1. Извршење плана. — Свој главни задатак из плана за 1949 годину, а наиме организовање ширих стручних састанака и за слушаоце ван Института, Институт је вршио са успехом. Исто тако, по плану за 1949 годину, радио је на повезивању са осталим научним групама у земљи, што је делом остварио доласком академика Марковића и професора Курепе. Такође је преко Астрономско-нумеричког отсека, издавањем Наутичког годишњака на време, испунио обавезу дату Институтском већу. На седницама Већа је, према плану, настојао да у што већој мери разради поједине научне проблеме. Од предвиђених публикација за 1949 годину из штампе су изашле: Монографија Ј. Карамате „О Stieltjes-овом интегралу“ и превод са коментаром академика А. Билимовића и књиге „Еуклидових елемената“ Радови чланова Института штампани су у Академијиним издањима.

2. Критички осврт на рад. — С обзиром на врсту научног рада Институт је током 1949 године углавном испунио постав-

љене задатке, са изузетком штампања III тома „Publications“ који је примљен с тим да се преда у штампу, и Терминолошког речника, који услед недостатка особља и просторија није у довољној мери био обрађиван.

3. Сметње у раду и нове потребе. — Рад Института је, нарочито за последња три месеца био веома отежан недостатком просторија, од чега је нарочито трпео рад у библиотеци као и целокупна администрација. Неопходно је потребно да се Институту додели једна ложена просторија у којој би могла да се врше административна пословања и у којој би члановима могли да се ставе на расположење новоприспели часописи.

Велику тешкоћу за научни рад претставља недостатак литературе, која стиже преко Југословенске књиге врло нередовно и врло несистематски. Нарочито се осећа недостатак по научни рад на математичком пољу; веома потребних часописа, као што су например *Mathematical Reviews* и *Zentralblatt für Mathematik*.

За рад Института на терминолошком речнику и осталим стручним радовима осећа се јако недостатак лица које би било стручно а било би придодато за стални рад Институту. То утолико пре што сада Институт располаже само једним административним лицем, које је као хонорарни службеник радило свега четири часа дневно, и које није у стању да, поред целокупне администрације Института води и библиотеку Института и остале техничке послове као што је прикупљање радова, припремање података за извештаје итд., утолико више што Институт не располаже ни лицем за картотеку и служитељске дужности.

ФИЗИЧКИ ИНСТИТУТ

I. Организациони послови

1. — Просторије предвиђене за Физички институт у згради Академије наука услед генералне преправке те зграде, још увек нису готове, те Институт нема својих просторија. Из тих и других разлога се није хитало ни са набавкама намештаја ни општих лабораториских уређаја. Набављено је нешто литературе и Институт прима известан број часописа.

2. — У кадровима није било промена. Институт и даље има поред управника, два хонорарна сарадника, 1 техничког сарадника додељеног тренутно на рад механичкој радионици САН, и три стипендиста. У Научном савету се поред сарадника института налазе још 1 редован и 1 допусни члан Академије наука. Дат је предлог да се Научни савет прошири још са 2 члана. Управник Института био је отсутан од августа до краја децембра на службеном путовању. У дужности га је заступао инж. Властимир Вучић. Учињен је предлог да се повећа број стипендиста Академије.

II. Научни рад

Како је Институт још у самом почетку свога организовања па се планирани рад није могао изводити, то нису испуњаване ни ове радне форме: радни састанци, везе института са институтима у Академији и са научним установама изван Академије.

Од планираног рада у 1949 само један део је могао бити изведен. Сарадник инж. Властимир Вучић је продужио своја испитивања на активирању вода и гасова у порозном радиоактивном материјалу. У обимном завршеном и приказаном раду из ове области, указао се низ нових поља истраживања. У поменутом процесу активирања указале су се нове могућности за поучавање проблема адсорпција и у томе смислу ће се ови радови продужити и у идућој години. Даље је инж. Вучић радио у правцу испитивања дисконтинуитета у намагнетисавању феромагнета. Овде је примењена статистичка метода. Даља испитивања су у току. Штампан је рад д-р Витомира Павловића „О субјективном мешању боја“. Стипендиста Академије Велимир Роглић, студент Природно-математичког факултета, добио је награду за израђен темат на Универзитету „О пореклу масе електрона“.

Сарадници Института д-р В. Павловић и инж. Вучић учествовали су са по једним предавањем на Конгресу математичара и физичара ФНРЈ, одржаном на Бледу.

Стипендисти Института, упућивани су у литературу а донекле и у експерименталан рад.

Закључак

План Института предвиђен за 1949 годину је само делимично извршен. У предлогу плана за прошлу годину било је наглашено да ће се план моћи извести само у том случају, ако се омогуће основне набавке и осигурају просторије за рад. То међутим до сада није постигнуто, па и даље постоје те објективне сметње у раду.

ХЕМИСКИ ИНСТИТУТ

I. Организациони послови

Хемиски институт је практично почео да функционише јануара 1949 г, кад је комисија дефинитивно примила зграду са инвентаром, у улици Краља Милутина бр. 25. Институт је тада примио формално целу зграду; међутим, према споразуму, у згради је остао смештен цео Научно-истраживачки институт Главне управе медицинске производње, све догле док се за његов смештај не оспособи специјална лабораторија. Тај Институт је задржао највеће и најлепше лабораториске просторије, углавном просторије које су биле подешене за органску синтезу. Те просторије заузимају углавном цело приземље. Сем тога на спрату Института, као и у једном делу сутерена, остао је још Токсиколошки отсек Медицинског факултета. Такво је било стање почетком 1949 године. И поред многобројних ургирања то је стање остало и до сада, тј. Хемиски институт САН формално има целу зграду, а

11
1950:57

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА

ГОДИШЊАК

LVII

1950

40892.93.15

БЕОГРАД

Маринковић Јосиф	(† 13-V -1931)
Матковић Петар	(† 25-III -1898)
Меје (Meillet) Антоан	(† 23-IX -1936)
Мендељејев Димитрије	(† 2-II -1907)
Милаш Никодим	(† 20-III -1915)
Мокрањац Стеван	(† 16-X -1914)
Мука Ернест К.	(† 10-X -1932)
Нидерле Лубор	(† 14-VII -1944)
Нодило Натко	(† 2-V -1912)
Оман Емил	(* * *)
Остосјић Тихомир	(† 18-X -1921)
Петровић Мита	(† 17-XII -1891)
Петровић Сава	(† 20-I -1889)
Поливка Ђорђе	(† 22-III -1933)
Љоливка Ђорђе	(† 22- III-1933)
Поповић Петар	(† 4-II -1945)
Премерштајн Антон	(† 6-II -1935)
Пушин Михаило	(† 12-III -1935)
Пушин Никсла	(† 22-X -1947)
Рамбо Алфред	(† 28-X -1905)
Рачки Фрања	(† 1-II 1894)
Рјепин Илија	(† 29-IX -1930)
Розвадовски Јан	(† 14-III -1935)
Руварац Димитрије	(† 3-XII -1931)
Рутар Симо	(† 22-IV -1903)
Сјенкијевић Хенрик	(† 2-XI -1916)
Скарић Владислав	(† 6-VIII-1943)
Скерлић Јован	(† 2-V -1914)
Смичиклас Таде	(† 26-V -1914)
Собољевски Александар	(† 23-V -1929)
Термије Пол	(† 23-X -1930)
Толстој Лав Н.	(† 7-XI -1910)
Томек Вацлав	(† 30-V -1905)
Трсјановић Сима	(† 21-XI -1935)
Успенски Теодор	(† 10-IX -1928)
Флорински Тимотије	(† 15-VIII-1920)
Форунатов Филип	(† 20-IX -1915)
Фракноји Вилмош	(† -1923)
Хујер Одржих	(† 4-IV -1942)
Чајкансвић Веселин	(† 6-VIII-1946)
Џонсон Даглас	(† 24 - II -1944)
Шантић Алекса	(† 2-II -1924)
Шахматов Алексије	(† 15-VIII-1920)
Шишић Фердо	(† 21- I-1940)
Шишманов Иван Д.	(† 23-VI -1928)
Штрекељ Карло	(† 25-VI -1912)
Шурмин Ђуро	(† 22-III -1937)

ПЕРСОНАЛНИ САСТАВ ИНСТИТУТА

МАТЕМАТИЧКИ ИНСТИТУТ

Основан 31.V.1947 године

I

УПРАВА ИНСТИТУТА

Управник: академик Јован Карамата, в. проф. Универзитета

НАУЧНИ САВЕТ

академик Јован Карамата, управник Института
академик Милутин Миланковић, проф. Универзитета
академик Никола Салтиков, проф. Универзитета
академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета
дописник Радивоје Кашанин, проф. Техничке велике школе
дописник Иван Арновљевић, проф. Универзитета у пензији

II

НАУЧНО И СТРУЧНО ОСОБЉЕ

1 Чланови Српске академије наука

академик Милутин Миланковић, проф. Универзитета
академик Антон Билимовић, проф. Универзитета
академик Никола Салтиков, проф. Универзитета
академик Јован Карамата, в. проф. Универзитета
дописник Радивоје Кашанин, проф. Техничке велике школе
дописник Иван Арновљевић, проф. Универзитета у пензији

2 Стални чланови

инж. Милан Вречко, научни сарадник
Богољуб Станковић, асистент
Ранко Бојанић, асистент-приправник
Бошко Томић, проф. средње школе

3 Хонорарни чланови

д-р Тадија Пејовић, хон. науч. сарадник, проф. Универзитета
д-р Милош Радојчић, хон. научни сарадник, доцент Универзитета

д-р Драгољуб Марковић, хон. научни сарадник, доцент Техничке велике школе

д-р Константин Орлов, хон. научни сарадник, доцент Универзитета

д-р Татомир Анђелић, хон. научни сарадник, доцент Универзитета

д-р Миодраг Томић, хон. научни сарадник, предавач Техничке велике школе

д-р Константин Вороњец, хон. научни сарадник, предавач Техничке велике школе

Аљанчић Слободан, хон. сарадник

4 Стипендисти

Бранислав Мирковић, студ. Природно-математичког факултета

Милева Првановић, студ. Природно-математичког факултета

АСТРОНОМСКО-НУМЕРИЧКИ ИНСТИТУТ

Основан 1.XII.1949 године

I

УПРАВА ИНСТИТУТА

Управник: академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета.

НАУЧНИ САВЕТ

академик Војислав В. Мишковић, управник Института

академик Милутин Миланковић, проф. Универзитета

академик Јован Карамата, проф. Универзитета

дописник Радивоје Кашанин, проф. Техничке велике школе

II

НАУЧНО И СТРУЧНО ОСОБЉЕ

1 Чланови Српске академије наука

академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета

2 Стални чланови

Ружица Митриновић, асистент

3 Стипендисти

Миленко Николић, студ. Природно-математичког факултета

III

АДМИНИСТРАТИВНО И ПОМОЋНО ОСОБЉЕ

1 Стални

Милан Чавчић, ст. администр. манипулант
Љубица Малешевић, администр. манипулант
Ана Филипс, чистачица

2 Хонорарни

Иванка Поповић, хон. службеник
Властимир Петровић, хон. службеник
Владимир Чочић, хон. службеник

ФИЗИЧКИ ИНСТИТУТ

Основан 6.IV.1948

I

УПРАВА ИНСТИТУТА

Управник: д-р Сретен Шљивић, проф. Универзитета

НАУЧНИ САВЕТ

д-р Сретен Шљивић управник Института

академик Павле Савић, проф. Универзитета

дописник Драгољуб К. Јовановић, проф. Универзитета

д-р Витомир Павловић, доцент Универзитета

инж. Властимир Вучић, предавач Техничке велике школе

инж. Миодраг Николић, служб. Бироа за унапређење производње

инж. Ервин Шоломон, начелник Одељења капиталне изградње Мин. тешке индустрије

Симић; дописници: Ст. Бешковић, Р. Кашанин, Ст. Ђелинео, Б. Ж. Милојевић, М. Јосифовић, Д. Јовановић, П. Вујевић, М. Луковић, М. Младеновић.

Од стране Одељења медицинских наука присутан је академик Ч. Симић.

На путу је академик Ј. Карамата.

Пре прелаза на дневни ред секретар Одељења поздравља присутне нове дописнике: Вујевића, Луковића и Младеновића и академика Ч. Симића, члана Одељења медицинских наука.

1. — Прочитан је и примљен без примедбе записник XI скупа Одељења природно-математичких наука САН од 9 новембра о. г.

2. — Приказ рада академика А. Билимовића „О сезонским променама земљине ротације”. — Скуп одлучује да се рад прими за Глас и Билтен Одељења природно-математичких наука.

У дискусији су учествовали Драг. Јовановић, М. Миланковић, П. Јовановић и В. Мишковић.

3. — Приказ рада академика Н. Салтикова „Област егзистенције интеграла парцијалних једначина вишег реда”. — Скуп одлучује да се рад прими за Глас и Билтен Одељења природно-математичких наука.

4. — Приказ рада академика И. Ђаје и Л. Марковићеве „Изучавање упоредне физиологије барометарског притиска”. — Скуп одлучује да се рад прими за Глас и Билтен Одељења природно-математичких наука САН.

5. — Реферат дописника Д. Јовановића и академика П. Савића о раду Д. Николића и Д. Кирића „О јонизационом дејству кинин сулфата”. — Скуп одлучује да се рад прими за Глас и Билтен Одељења природно-математичких наука.

6. — Реферат дописника Ст. Павловића и академика П. Савића о раду Слободана Ристића „Проблем хелијума у минералима”. — Ова тачка се одлаже због одсуства референта.

7. — Реферат дописника Ст. Ђелинеа и академика И. Ђаје о раду М. Давидовића „Утицај ниске температуре на текуницу (*Citellus citellus*) у стању експерименталне покилотермије”. — Скуп одлучује да се рад прими за Глас и Билтен Одељења природно-математичких наука.

9. — Пријава рада д-ра Сретена Шљивића и Ђорђа Басарића „О флуоресценцији воде”. — Скуп доноси одлуку да се за референте одреде академик П. Савић и дописник Драг. Јовановић.

10. — Пријава рада д-ра Милутина Ђуришића и д-ра Предрага Николића: *L'influence des doses différents de la streptomycine donées dans des intervalles différents sur le développement des bacilles tuberculeux dans la tuberculose expérimentale des cobayes* — Скуп доноси одлуку да се овај рад врати пошто по предмету своје не припада Одељењу природно-математичких наука.

11. — Пријава рада инж. Еларда Маркиа „Теоретско-експериментално испитивање прелаза топлоте од зрака на испарујуће водене капље”. — Скуп доноси одлуку да о раду реферишу академик Павле Савић и дописник Драг. Јовановић.

12. — Пријава рада Војина Поповића „Кисеоников напон и дисање охлађеног хомеотерма”. — Скуп одлучује да о раду реферишу академик Иван Ђаја и дописник С. Ђелинео.

13. — Пријава рада Радослава Анђуса „Експериментални хипертиреозидизам и смртоносна депресија кисеоника”. — Скуп одлучује да о раду реферишу академик Иван Ђаја и дописник С. Ђелинео.

14. — Пријава рада инж. Момчила Стефановића „О гликемији охлађеног хомеотерма”. — Скуп одлучује да о раду реферишу академик И. Ђаја и дописник Ст. Ђелинео.

15. — Предлог Института за физиологију развића, генетику и селекцију да се инж. агр. Владимир Спасојевић, научни сарадник Института, унапреди у звање вишег научног сарадника. — Скуп одлучује да се ова тачка одложи за наредни скуп.

16. — Пријава рада Стевана Тановића „Риболов на Дојранском језеру”. — Скуп доноси одлуку да о раду реферишу академици Жив. Ђорђевић и С. Станковић.

17. — Штампана рукописа у I броју Зборника радова Математичког института САН. — Скуп одобрава штампање.

18. — Саопштења, питања и предлози. — Секретар предлаже да се на место д-ра П. Черњавског који је напустио земљу, изабере нов члан комисије за полагање докторске дисертације Михајла Крстића. — Скуп у комисију бира дописног члана Стевана Јаковљевића.

МАТЕМАТИЧКИ ИНСТИТУТ

Програм рада за 1951 г.

1. Рад Института

а) Институт ће продужити свој научни рад на усавршавању појединих грана математичких наука. Овај рад ће се одвијати на седницама већа, и публиковати у издањима Института;

б) Одржаваће ближу везу и спручну сарадњу са институтима Академије, а нарочито са Астрономско-нумеричким и Машинским институтом;

в) Продужиће сарадњу у пружању помоћи у првом реду Министарству просвете, а тако исто и свим државним и јавним установама својим стручним саветима и у случају потребе активним учешћем;

г) Одржавањем ширих састанака и специјалних курсева из појединих области математичких наука, радиће на подизању научног подмлатка и усавршавању универзитетског наставног кадра;

д) Радиће на популаризацији математике путем популарних предавања и научно-популарних издања;

ђ) Гостовањем у осталим математичким центрима ФНРЈ и позивањем у госте осталих математичара Југославије, радиће на повезивању научних математичких група у земљи.

е) Продужиће рад на терминолошком речнику и математичкој енциклопедији, уколико му се за ово додели лице неопходно потребно за вођење радова на овоме;

ж) Издавањем публикација на страном језику и разменом издања са иностраним научним институцијама опскрбљиваће своју библиотеку модерним страним математичким делима и чачисима;

з) Слањем свих својих математичких публикација у иностранство настојаће да упозна иностране научнике са радом на математичким наукама код нас;

и) Уколико се то одобри, учествоваће у раду на првом послератном интернационалном Конгресу математичара у Америци, конгресу Француског удружења за унапређење наука и скуповима осталих иностраних удружења;

ј) Учланиће се у веће стране математичке институције и уније;

к) Наставиће рад на набављању литературе и попуњавању библиотеке.

2. Научни проблеми који ће бити предмет истраживања:

а) Механика, Теорија осцилација и Теорија еластичности.

б) Проблем савијања правоугаоне плоче (танке) подупрте дуж три стране и слободне на четвртој.

в) Уопште теореме Rolle-а за полиноме, као и остале њој сродне теореме.

г) Неке допуне теореме Grasse-а.

д) Обичне диференцијалне једначине.

е) Парцијалне диференцијалне једначине.

ж) Систем обичних и парцијалних диференцијалних једначина.

з) Математички спектри.

и) Теорија еластичности, теорија површинских носача.

и) Обрада диференцијалних и парцијалних једначина Теориске физике.

ј) Разматрања о парцијалним једначинама II реда, које се могу посматрати као последица парц. једначина I реда.

к) Проблем трију тела.

л) Специјални проблеми из теорије планетских и кометских орбита и идентификација ових тела.

м) Статистичка обрада планетоидског прстена.

н) Проблем типа Riemann-ове површи и топологија њених листова.

о) Примена Pfaff-ове методе и теорије тензора у механици и диференцијалној геометрији.

3. Дела у припреми, која се предвиђају као издања у 1950 год.:

а) „Монографија” о асимптотским решењима деференцијалних једначина”.

б) „Брзина и правилност рашћења функција” — Посебно изд.

в) „II књига Еуклидових „Елемената” — Превод с коментара.

г) „Алгоритам чистог извода са применама” — посебно изд.

4. Издања која се предвиђају:

а) 1 св. „Publications” (од 1949 год., која ће изаћи у 1950 год) и 1 св. „Publications” за 1950 год.;

б) 1 св. Зборника Математичког института;

в) 3 св. Класичних списа;

г) 5 св. Посебних издања Математичког института САН

д) 2 св. Популарних издања.

Извештај о раду у 1950 г.

I. Организациони послови

1. Како се Академијина главна зграда још оправља то се просторије Математичког института не могу употребљавати. Математички институт је у току године два пута пресељен и сада је смештен у два одељења на IV спрату. Ради тога, седнице већа Математичког института одржавале су се у просторијама Астрономско-нумеричког института, а седнице Научног савета углавном у Претседништву САН.

Институт је у току 1950 године повећао своју библиотеку за 346 књига. Од тога купљено 316, добивено у размену 8 и поклоњено 22. Часописима се Институт снабдевао великим делом путем размене својих издања са иностраним научним установама. У току године у библиотеку Института приспевали су, мање или више редовно, бројеви 277 разних часописа, од тога у размену 201, из Академије 6, по претплати 70. До 1 октобра 1950 године утрошено је за књиге и часописе дина 43.820.

2. Промене у кадровима. На предлог Научног савета Математичког института САН премештен је инж. Милан Вречко, стални научни сарадник Машинског института САН, у истом звању у Математички институт и са платом коју је и до сада имао. На предлог Научног савета Математичког института изабрани су за хонорарне научне сараднике: д-р Драгослав Митриновић, ванредни проф. Скопског универзитета, и С. Аљанчић, асистент Природно-математичког факултета Београдског универзитета. На предлог Научног савета Математичког института САН постављен је Бошко Томић, професор потпуне мушке гимназије у Врбасу за библиотекара Института. Богољуб Станковић, асистент правник Математичког института, постављен је 25 X 1950 године у звање асистента Института. Ранко Бојанић постављен је 13 XI

1950 за асистента приправника Института. За стипендисте Математичког института изабрани су и потврђени студенти Природно-математичког факултета Универзитета у Београду, математичке групе — Милева Првановић, Стеван Грујић и Бранислав Лапчевић.

Због боравка у иностранству, у Швајцарској, где је држао предавања у Женеву, Цириху и у САД, на међународном конгресу математичара, у току године отсуствао је од априла 1950 управник Института академик Јован Карамата. Дужност управника у то време вршили су д-р М. Радојчић затим академик В. В. Мишковић и дописник Р. Кашанин.

Гордана Мишковић, хонорарни административни службеник разрешена је по молби даном 1 новембра 1950 г. досадашње службе. Стојана Митић, чистачица, разрешена је даном 1 децембра 1950 год. дужности, због болести.

У циљу рада у научним библиотекама у Загребу и Љубљани отсуствовао је две недеље академик Н. Салтиков, а пет дана доцент д-р М. Радојчић. Асистент Богољуб Станковић бавио се у Загребу ради прикупљања података из математичких часописа којих у Београду нема. Доцент д-р Татомир Анђелић био је током месеца октобра на научном путовању по Немачкој.

3. Рад Научног савета. — Одржано је 10 седница Научног савета, и то: 14 јануара, 4 фебруара, 8 марта, 27 јуна, 27 јула, 18 августа, 22 септембра, 3 октобра, 16 октобра и 30 децембра. Између осталог на њима су се расправљала ова питања и донели ови закључци:

Одлучено је на предлог управника Института да се повери проф. М. Гарашанину превођење дела Д. Хилберта „Grundlagen der Geometrie” и да д-р М. Радојчић буде референт;

Да се проф. М. Недићу, повери превод дела Архимеда — „О лопти и ваљку”, „Мерење круга, квадратура параболе и спирале”, а да дописник Р. Кашанин буде референт;

Да се прихвати званични позив проф. Д. Митриновића да се у Математичком институту САН одржи низ предавања студентима и апсолвентима математике из Скопља, који ће ради тога доћи у Београд у току октобра 1950 год.;

Да академик В. В. Мишковић, дописник Р. Кашанин, д-р М. Томић и д-р Митриновић утврде детаљни програм предавања за студенте Скопског универзитета;

Да се умоли Академски савет за одобрење да се књига академика Ј. Карамате „Теорија и пракса Стилтјес-ова интеграла” може штампати у Немачкој на немачком језику;

Да се Слободан Аљанчић, асистент Универзитета у Београду, предложи за хонорарног сарадника Математичког института САН;

Да редакциони одбор за Зборник радова Математичког института чине: дописник Р. Кашанин, д-р М. Радојчић, д-р В. Авакумовић и инж. М. Врчко;

Да академик В. В. Мишковић од 1 VIII 1950 год. замењује управника Математичког института САН, који је у Швајцарској;

Да се позову у Београд професор Универзитета из Нансиа Л. Шварц и члан Француске академије наука професор Париског универзитета А. Депоу, који би по претходном договору одржали неколико предавања из одређене области математике;

Да академик Ј. Карамата као делегат заступа Математички институт САН на међународном конгресу математичара у Кембриџу, Мас. (августа 1950);

Да се академику В. В. Мишковићу одобри да се може примити сарадничтва у *Bibliographie générale*;

Да се друго издање „Nouvelles Tables des Precessions” академика В. В. Мишковића препоручи за штампање;

Да дописник Кашанин привремено замењује управника који је у иностранству;

Да академик Ј. Карамата и дописник Р. Кашанин поднесу реферат о раду проф. д-р Т. Пејовића: О асимптотским решењима диференцијалних једначина;

Да Математички институт САН у принципу прими на себе обавезу да руководи научним усавршавањем оних лица која му поједине више просветне установе упуте на усавршавање;

Да се, на предлог управника, Претседништву Академије достави предлог да се: 1) Ј. Хлитчијев, редовни проф. ТВШ у Београду, 2) М. Милосављевић, ванред. проф. ТВШ у Београду, 3) д-р Д. Рашковић, предавач ТВШ у Београду, поставе за научне сараднике Математичког института САН без права на пријем хонорара;

Да се Одељењу природно-математичких наука САН упуту предлог за постављење Р. Бојанића за асистента Математичког института САН;

Да се предложи за заменика управника Математичког института САН д-р Т. Анђелић.

II Научни рад

1. Одржано је 31 седница Већа Математичког института и то: 4 јануара, 11 јануара, 18 јануара, 25 јануара, 1 фебруара, 8 фебруара, 15 фебруара, 22 фебруара, 1 марта, 8 марта, 15 марта, 5 априла, 12 априла, 19 априла, 26 априла, 5 маја, 10 маја, 24 маја, 31 маја, 7 јуна, 29 јуна, 26 јула, 16 августа, 13 септембра, 11 октобра, 18 октобра, 15 новембра, 22 новембра, 6 децембра, 13 децембра и 27 децембра. На њима су учињена саопштења:

а) чланова Института —

Ј. Карамата — О теореме о средњој вредности, О Лефлоре-овим полиномима. О Миланковићеву поступку геометриске интерпретације конвергенције геометриских редова. О приближним квадратурама. О једном Авакумовићеву ставу. Реферат о раду на међународном конгресу математичара у Америци и о раду Међународне уније математичара.

В. В. Мишковић — О једном новом планетоиду. Систематска идентификација планетоида.

Н. Салтиков — Lie-ови појмови и идеје.

Т. Пејовић — О асимптотским решењима диференцијалних једначина. О асимптотским решењима диференцијалних једначина математичке биологије.

М. Вречко — Реферат о раду Istituto Nazionale per le Applicazioni del Calcolo" у Риму (заједно са Б. Авакумовићем).

В. Авакумовић — О просторним кривим линијама. О једном Blaschke-овом ставу. Реферат о раду Istituto Nazionale per le Applicazioni del Calcolo" у Риму (заједно са М. Вречком). Процена отступања код сукцесивне апроксимације диференцијалних једначина. О једној карактеристичној особини лопте. О једној једначини. О егзистенцији интеграла диференцијалних једначина. О егзистенцији другог граничног задатка. Примедба о Fourier-овом интегралу.

Т. Анђелић — Реферат о путовању у иностранство.

Д. Марковић — О распореду нула тригонометриског полинома. О коренима извода једне класе рационалних функција.

М. Томић — Асимптотски израз за Legendre-ове полиноме. Прилог теорији Legendre-ових полинома. О броју нула извесних тригонометриских редова.

Д. Раденковић — Савијање плоче са великим угибима.

К. Орлов — Поступак академика Миланковића за редове.

б) Лица ван Института —

Академик Б. Петронијевић — Систем постулата Еуклидове n -димензионалне геометрије.

Академик И. Ђаја — Успомене на Михајла Петровића.

Ј. Хлитчијев — О испупчењу троугласте плоче под дејством тангенцијалних сила.

М. Негадовић — Систем уопштених једначина еластичног тела (Рад је приказао Т. Анђелић).

Д. Блануша — Изометриско смештавање елиптичне равни у петородимензионални еуклидски простор. Једно поопћење интеграла косинуса (рад је приказао Ј. Карамата).

Б. Курепа — О принципима индукције.

Б. Поповић — О неким асимптотским инверзијама Cesàro-ва поступка збирљивости.

В. Поповић — Неједначине Cauchy-а и Минковског.

М. Стојаковић — О полуадјунгованим детерминантама и њихове примене на неке идентитете.

Б. Рашајски — О геометриским теоријама парцијалних диференцијалних једначина.

С. Фемпл — Приближни образац за површину омотача ко-се купе.

В. Вучковић — Једно проширење диференцијалних ставова о средњим вредностима. Ставови о средњим вредностима у интегралном рачуну.

Б. Ивановић — Прецизност стандардне девијације код произвољног распореда.

2. Редакциони одбор „Publications" завршио је припреме за издавање треће свеске. Рукописи су предати Претседништву ради штампања.

Редакциони одбор „Зборника радова Математичког института САН" завршио је припреме прве свеске. Рукописи су предати Одељењу природно-математичких наука ради штампања.

Терминолошка комисија наставила је рад на речнику.

Изишао је из штампе III т. „Publications de l' Institut Mathématique" 1950. Том има 306 + VI страна са 23 радова.

У збирци „Класични списи" изашла је из штампе II књига Еулидових елемената у преводу и са коментаром академика А. Билимовића.

3. Академик Ј. Карамата одржао је у оквиру широк стручних састанака низ предавања са дискусијом о теми: Збирке ставова из математичке анализе.

Проф. д-р Т. Пејовић одржао је више предавања на широк стручним састанцима. Предавања су била са дискусијом а тема: О асимптотским решењима диференцијалних једначина.

Доцент д-р М. Радојичић одржао је, у оквиру широк стручних састанака, више предавања са дискусијом о теми: Проблем типа Riemann-ове површи и топологије њених листова.

Под руководством д-р В. Авакумовића одржано је четири предавања са дискусијом о теми: Сукцесивна апроксимација и нуле интеграла нелинеарних диференцијалних једначина другог реда.

За студенте и апсолвенте математике Универзитета у Скопљу одржали су сарадници Математичког института САН ова предавања: 12 XI 1950 Р. Кашанин — Решења обичних диференцијалних једначина; Т. Пејовић — Максимум модула детерминаната; 22 XI 1950 Т. Анђелић — Тензори, 23 XI 1950 Т. Анђелић — Тензори, 1 XII 1950 Р. Кашанин — Апроксимација функција; М. Томић — Увод у теорију редова, 5 XII 1950 М. Томић — Увод у теорију редова; В. Авакумовић — Увод у теорију бројева, 6 XII 1950 М. Радојичић — Нееуклидова геометрија, 7 XII 1950 Т. Анђелић — Тензори, 8 XII 1950 В. Авакумовић — Увод у теорију бројева, М. Томић — Увод у теорију редова, 12 XII 1950 В. Авакумовић — Увод у теорију бројева; М. Томић — Увод у теорију редова; А. Билимовић — О неким питањима средњошколске наставе математике; 13 XII 1950 М. Радојичић — Нееуклидова геометрија, 15 XII 1950 А. Билимовић — О научној раду, Т. Анђелић — Тензори.

Академик А. Билимовић радио је на преводу II књиге „Еуклидових елемената“.

На дан 24 марта 1950 Миодраг Томић, хон. сарадник Математичког института САН одбранио је пред комисијом, коју су сачињавали чланови Математичког института академици М. Миланковић, А. Билимовић, Ј. Карамата, дописник Р. Кашанин и проф. Т. Пејовић, а у присуству претседника Српске академије наука академика А. Белића и секретара Одељења природно математичких наука академика И. Ђаје, чланова Српске академије наука и студената Универзитета и Техничке велике школе и осталих, своју докторску дисертацију „О тригонометрским збировима“. Кандидат Миодраг Томић одлично је одбранио своју дисертацију што је јавно саопштено. Ово је први докторат који је доделала Српска академија наука.

4. Математички институт је одржавао цело време тесну везу са Астрономско-нумеричким институтом САН и Машинским институтом САН, чији су чланови присуствовали седницама Већа, саопштавали на њима своје радове и учествовали у дискусијама.

Филозофски факултет у Сарајеву упутио је предавача Шефкију Раљевића на усавршавање у Математичком институту САН.

III закључак

Извршење плана. Чланови Института су, с обзиром на врсту и специфичност научног рада на пољу математике, радили на својим проблемима индивидуално и са успехом, реферисали теме на састанцима Већа, где се о њиховим саопштењима колективно дискутовало. Организовање и одржавање широк стручних састанака и предавања и за слушаоце изван Института, започето у прошлој години, настављено је с успехом и у овој. На сектору подизања научног подмлатка и стручних кадрова из Института је под руководством управника академика Ј. Карамате, изашла и одбрањена прва докторска теза, а 12 сарадника изван Института одржали су пред Већем успешне реферате, а један је предложен за члана Института. Завршени су сви радови за I свеску „Зборника радова Математичког института САН“. Из штампе је изашао III том „Publications de l'Institut Mathématique“, 1950 и II књига „Еуклидових елемената“ у преводу и са коментаром академика А. Билимовића.

У вези с тим а с обзиром на врсту научног рада Институт је углавном испунио постављене задатке. Свакако би тај рад могао бити и плоднији када не би постојале извесне сметње и објективне тешкоће. Рад Института је био веома отежан сеобама. Осећа се недостатак лица које би водило бригу о кореспонденцији са иностраним научним установама у вези са разменом издања Математичког института САН.

Неодложна је потреба за једном машином за писање. Сва преписка због тога мора да се носи у Претседништво. Институт

не располаже са службеником за курирске и послужитељске дужности, тако да су библиотекар па и сами сарадници Института приморани да свршавају неке од ових послова.

АСТРОНОМСКО-НУМЕРИЧКИ ИНСТИТУТ

Програм рада за 1950 г.

Рад Астрономско-нумеричког института у 1950 години састојаће се из:

- I. Научног рада у области Теориске астрономије;
- II. Истраживачког рада у области Примењене астрономије;
- III. Рада у вези са подизањем стручног и научног кадра;
- IV. Издавачког рада.

Научни рад — У области Теориске астрономије Институт ће један део расположивог времена посветити:

- а) Изучавању особина планетоидских породица, специјално тројанске и овој сличних, у вези са кометским породицама, и
- б) истраживања у вези са одређивањем положаја фундаменталних звезда и фундаменталних система.

Рад у примењеној астрономији. — У свој области Институт ће наставити са испитивањима новог модела астролоба са призмом, који је управник Института приказао на седницама Математичког института и који треба да се изради, у циљу како усавршавања метода посматрања тако и осетног повишења степена тачности досадањих резултата при одређивању координата тачака на Земљи астрономским путем. Ова испитивања моћи ће послужити и бити од непосредне користи радовима при новој триангулацији земље.

Исто тако наставиће се у Институту, наредно са нумеричким радом на изради наутичких ефемерида, и са истраживањима у циљу толико тражених поједностављења, и на страни и код нас, метода ваздухопловне и поморске астрономске навигације.

Рад на подизању стручног и научног подмлатка

У Институту ће се организовати предавања из области теорије и праксе нумеричких рачуна како за оспособљавање стручних кадрова Института, тако и за старије студенте.

Издавачки рад

У току наредне године Институт ће опремити и издати другу свеску Наутичког годишњака, за 1951 годину.

Поред тога спремиће за штампу једну свеску за Посебна издања, у којој ће бити изложена теорија новог модела астролоба са призмом и његова улога у Положајној астрономији, као и збирку астрономских таблица неопходних и за ширу употребу

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА

ГОДИШЊАК

LVIII

1951

БЕОГРАД

д-р А. Александровић Васиљев, проф. Универзитета у Мичигену, изабран 12 фебруара 1934 године;

Људмил Хауптман, проф. Универзитета у Загребу, изабран 17 фебруара 1936 године;

Борис Миркин Гезевич, проф. на Сорбони у Паризу, изабран 16 фебруара 1937 године;

Жак Зејлер, проф. Високе школе у Паризу, изабран 16 фебруара 1937 године;

д-р Нико Жупанић, управник Етнографског музеја у Љубљани, изабран 16 фебруара 1939 године;

Ејнар Дигве, архитекта и археолог у Копенхагену, изабран 16 фебруара 1940 године.

VI ОДЕЉЕЊЕ ЛИКОВНЕ И МУЗИЧКЕ УМЕТНОСТИ

А. У радном саставу

а) Редовни чланови

Павле Јовановић, сликар, изабран 23 јануара 1888 године, проглашен 6 октобра 1893 године;

Урош Предић, сликар, изабран 4 фебруара 1910 године, проглашен 7 марта 1920 године;

Ђорђе Јовановић, вајар, изабран 16 фебруара 1920 године, проглашен 7 марта 1921 године;

Вељко Петровић, редовни члан Одељења литературе и језика;

Тома Росандић, ректор Академије ликовне уметности изабран и проглашен 2 марта 1946 године;

Петар Коњовић, професор Музичке академије у Београду у пензији, изабран и проглашен 2 марта 1946 године;

Стеван Христић, композитор, проф. Музичке академије у Београду у пензији, изабран 14 новембра 1950 године, проглашен 23 новембра 1950 године;

б) Дописни чланови

Мило Милуновић, мајстор-сликар, изабран 14 новембра 1950 год.;
Сретен Стојановић, вајар и професор Академије ликовне уметности, изабран 14 новембра 1950 године;

Ђорђе Андрејевић-Кун, мајстор-сликар, изабран 14 новембра 1950 године;

Михаило Вукдраговић, проф. Музичке академије у Београду, изабран 14 новембра 1950 године;

Станојло Рајичић, композитор и професор Музичке академије у Београду, изабран 14 новембра 1950 године.

Б. Изван радног састава

а) Редовни члан

Иван Мештровић, вајар, изабран 18 фебруара 1924 године.

б) Дописни члан

Емануел Видовић, сликар изабран 18 фебруара 1922 године.

Преминули чланови у току 1951 године

д-р Иван Арновљевић, дописни члан САН, умро 1951 год. (в. некролог у Гласнику САН књ. III, св. 2, стр. 337, 1951 г.).

ПЕРСОНАЛНИ САСТАВ ИНСТИТУТА

ИНСТИТУТИ ОДЕЉЕЊА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИХ НАУКА

МАТЕМАТИЧКИ ИНСТИТУТ

Основан 31 V 1947 године

I

УПРАВА ИНСТИТУТА

Управник: дописник Радивоје Кашанин, проф. Техничке вел. школе.

НАУЧНИ САВЕТ

академик Милутин Миланковић, проф. Универзитета
академик Никола Салтиков, проф. Универзитета
академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета
академик Јован Карамата, проф. Универзитета
дописник Радивоје Кашанин, проф. Техничке велике школе
дописник Иван Арновљевић, проф. Универзитета у пенз.

II

НАУЧНО И СТРУЧНО ОСОБЉЕ

Чланови Српске академије наука

Академик Милутин Миланковић, проф. Универзитета
академик Антон Билимовић, проф. Универзитета
академик Никола Салтиков, проф. Универзитета
академик Јован Карамата, проф. Универзитета
дописник Радивоје Кашанин, проф. Техничке велике школе

Стални чланови

инж. Милан Вречко, научни сарадник
Богољуб Станковић, асистент
Ранко Бојанић, асистент
Милева Првановић, проф. сред. школе — приправ.

Хонорарни чланови

Д-р Тадија Пејовић, хон. научни сарадник, проф. Универзитета
д-р Милош Радојчић, хон. научни сарадник, доцент Универзитета

д-р Драгољуб Марковић, хон. научни сарадник, доцент ТВШ
 д-р Константин Орлов, хон. научни сарадник, доцент Универзитета
 д-р Татомир Анђелић, хон. научни сарадник, доцент Универзитета
 д-р Војислав Авакумовић, хон. научни сарадник, доцент ТВШ
 д-р Миодраг Томић, хон. научни сарадник, предавач ТВШ
 д-р Константин Вороњец, хон. научни сарадник, предавач ТВШ
 Слободан Аљанчић, хон. сарадник, асистент Природ.-мат. факулт

АСТРОНОМСКО-НУМЕРИЧКИ ИНСТИТУТ

основан 1 XII 1949 године

I

УПРАВА ИНСТИТУТА

Управник: академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета

НАУЧНИ САВЕТ

академик Милутин Миланковић, проф. Универзитета
 академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета
 академик Јован Карамата, проф. Универзитета
 дописник Радивоје Кашанин проф. ТВШ.

II

НАУЧНО И СТРУЧНО ОСОБЉЕ

1 Чланови Српске академије наука

академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета

2 Стални чланови

Ружица Митриновић, асистент
 Иванка Поповић, проф. сред. школе — приправ.

3 Стипендисти

Миленко Николић, студ. Природно-математичког факулт

III

АДМИНИСТРАТИВНО И ПОМОЋНО ОСОБЉЕ

1 Стални

Милан Чавчић, ст. администр. манипулант
 Љубица Малешевић, административни манипулант
 Божидар Аранђеловић, млађи планер
 Ана Филипс, чистачица

2 Хонорарни

Владимир Ристић, хон. службеник
 Владимир Чочић, хон. службеник
 Михаило Лепетић, хон. службеник.

ФИЗИЧКИ ИНСТИТУТ

Основан 6 IV 1948 године

I

УПРАВА ИНСТИТУТА

Управник: д-р Сретен Шљивић, проф. Универзитета

НАУЧНИ САВЕТ

Академик Павле Савић, проф. Универзитета
 дописник Драгољуб К. Јовановић, проф. Универзитета
 д-р Сретен Шљивић, проф. Универзитета
 д-р Витомир Павловић, доцент Универзитета
 инж. Властимир Вучић, предавач ТВШ
 инж. Миодраг Николић, служб. Бироа за унапређење производње
 инж. Ервин Шоломон, начелник Одељења капиталне изградње
 Мин. тешке индустрије ФНРЈ

II

НАУЧНО И СТРУЧНО ОСОБЉЕ

Чланови Српске академије наука

академик Павле Савић, проф. Универзитета
 дописник Драгољуб К. Јовановић, проф. Универзитета

Хонорарни чланови

инж. Властимир Вучић, предавач ТВШ
 Ђорђе Басарић, предавач Природно-математ. факултета

III

АДМИНИСТРАТИВНО И ПОМОЋНО ОСОБЉЕ

Чланови

Зоран Максимовић, занатски пословођа

ХЕМИСКИ ИНСТИТУТ

Основан 10 V 1948 године

I

УПРАВА ИНСТИТУТА

Управник: д-р Момчило Мокрањац, проф. Медицинске велике школе

НАУЧНИ САВЕТ

дописник Милош Младеновић, проф. МВШ
 д-р Момчило Мокрањац, проф. МВШ
 д-р Панга Тутунџић, проф. ТВШ
 д-р Ђорђе Стефановић, в. проф. Универзитета

испитају земљиште за огледно добро под Авалом, пошто одређено земљиште у Малом Мокром Лугу не одговара потребама Института.

Поводом свечаног отварања зграде у Кнез Михаиловој улици, на коме ће се приказати рад Академије, Одељење је нашло да може изложити само оно што је у његовом ужем делокругу, а то су публикације Гласа и Билтена Одељења. Стога је предложено да се поменуте публикације изложе од 1944 па до данас.

У вези претставке Главне дирекције пошта ФНРЈ, у којој тражи предлоге поводом којих догађаја и јубилеја би требало у току 1952 године штампати пригодне марке, — Одељење ставља предлог да се поводом преноса Панчићевих посмртних остатака на Копаоник издају марке које ће носити лик Панчићев и гробницу на врху Копаоника.

Одлучено је да се Годишњак нашег неба за 1952 годину да одмах у штампу.

IX скуп одржан 18 октобра 1951 године

Претседава секретар Одељења академик Ив. Ђаја, присутни академици: Ж. Ђорђевић, М. Миланковић и П. С. Јовановић; дописници: Ст. Бошковић, Ст. Белинео, Б. Ж. Милојевић, К. Петковић, М. Јосифовић, П. Вујевић, М. Т. Луковић и М. Младеновић.

Примљен је за штампање у Гласу и Билтену Одељења природно-математичких наука рад Марка Давидовића: Оптимална термичка средина, телесна температура и оптимални промет кисеоника будних текуница за време зиме.

Одлучено је да о раду инж. Јована Поповића: Механика природе — реферишу академици М. Миланковић и В. В. Мишковић.

Одлучено је да у Комисију за одбрану докторског рада Момчила Стефановића, асистента Универзитета: „О хемиском састоју крви у летаргичној хипотермији“ уђу академик Иван Ђаја, дописници Ст. Белинео и М. Младеновић и проф. Универзитета Миљивоје Лозанић и Павле Трпињац а не Комисија одређена на VIII скупу Одељења.

После поднетог реферата дописника М. Јосифовића о раду инж. Д. Продановића: Библиографија о коњарству и говедарству, — одлучено је да се рад упутити Претседништву САН са препоруком да се штампа ако Претседништво налази да има места у издањима САН, односно да га Академија препоручи некој установи (Мин. пољопривреде итд.) која ће му омогућити публикавање овог интересантног дела.

X скуп одржан 22 новембра 1951 године

Претседава секретар Одељења академик Ив. Ђаја, присутни академици: Ж. Ђорђевић, М. Миланковић, А. Билимовић, Н. Салтиков, В. В. Мишковић, С. Станковић, П. С. Јовановић и П. Савић; дописници Ст. Бошковић, Р. Кашанин, К. Петковић, М. Јосифовић, П. Вујевић и М. Младеновић.

Примљен је за штампу у Гласу и Билтену Одељења рад академика Н. Салтикова: Интеграл $S. Lie$ -а са каноничким променљивим друге класе.

Одлучено је да о раду Милице Ђоровић: Хистолошке промене на ранама код биљака приликом природног старостања и под утицајем парафина и тироксана — реферишу дописници Ст. Јаковљевић и М. Јосифовић.

Одлучено је да се рад инж. Т. Познановића: Прилог теорији „шми“ осцилације код аутомобила и аероплана — достави Одељењу техничких наука САН.

Примљен је за штампу Зборник радова Математичког института САН.

Одлучено је, у вези претпоставке академика Н. Салтикова поводом штампања његовог рада „О биографији математичара Kartim-a“ и других радова, да аутор прикаже Академији посебно сваки рад.

После реферата академика П. С. Јовановића и дописника П. Вујовића о раду Катарине Милосављевић: Интензитет пљускова у Београду, Врњачкој Бањи и Пријеполу — одлучено је да се рад препоручи Хидротехничком институту САН.

Примљени су извештаји о раду института у I полугођу 1951 године: Математичког, Астрономско-нумеричког, Физичког, Хемиског, Геолошког, Географског, Института за екологију и биогеографију и Института за физиологију развића, генетику и селекцију.

После извештаја комисије, одлучено је да се прими докторска дисертација С. Синановића и за руководиоца тезе одређен је дописник М. Јосифовић.

Усвојен је предлог Геолошког института да се рад проф. д-р Леополда Кобера: Главне тектонске црте Југославије — штампа на немачком и српском језику као Посебно издање Геолошког института САН.

МАТЕМАТИЧКИ ИНСТИТУТ

Извештај о раду у 1951 години

I - Организациони послови

У току 1951 године Институт је, услед преправке и адаптације зграде у Кнез Михаиловој улици, био привремено смештен

у свега два одељења у којима се, услед ларме која је долазила од радова обављаних у непосредној близини, није могао обављати нормалан рад, тако да су се и седнице Института и Научног савета морале одржавати ван тих просторија.

У току године Институт је повећао своју библиотеку за 147 књига. Известан број је купљен, известен добивен у размену, а један део добивен од Академије. Институт се снабдевао часописима великим делом путем размене за своја издања. У току 1951 године у библиотеку Математичког института приспевали су скоро редовно 108 часописа, од којих је купљено 13, а добивено разменом 95.

У току 1951 године у Институту су постављени нов управник Института, заменик управника, 3 хонорарна научна сарадника без права на сталан хонорар и један приправник звања професора средње школе.

Седнице научног савета. — У току године одржане су 4 седнице Научног савета, на којима је решавано: о организационим питањима, о позиву страних научних радника, о набавци стране литературе. Осим тога, решено је да се у Институту, под руководством В. Авакумовића, држи курс диференцијалних једначина математичке физике, на који ће се позвати, поред чланова и асистената Института, и чланови катедара математике и механике Универзитета и Техничке велике школе. Решавано је и о другим текућим организационим питањима.

II — Научни рад

Пленарни скупови Института. — У току године у Институту је одржано 26 седница већа, на којима су учињена ова саопштења чланова и лица ван Института:

Академик В. В. Мишковић: Решавање система линеарних једначина помоћу Banachiewicz-евих краковијана.

Академик Н. Салтиков: Интегрални и класификација диференцијалних једначина S. Lie-a. — Живот и научни рад академика Elie Cartan-a.

Дописник Р. Кашанин: О дистрибуцији тачака

Д-р Т. Пејовић: Биолошко тумачење Ricatti-еве једначине.

Инж. Ј. Хлитчијев: Једно решење Saint Venant-ова проблема.

Д-р В. Авакумовић: О асимптотској процени сопствених функција за велике вредности индекса. — О Gauss-овој трансформацији коефицијената елиптичних модул-функција. — О сопственим функцијама.

В. Вучковић: О неким ставовима Tauber-ове природе са проширеним условом конвергенције.

Д-р Т. Анђелић: Неке аналогии Lancret-ову ставу у Riemann-ову простору. — Решавање система линеарних јед-

начина матричном методом по Banachiewicz-евој схеми. — Критична оцена Banachiewicz-евих операција са краковијанима.

Д-р Марковић: О композитним полиномима.

Д-р М. Томић: О збирљивости Fourier-ових редова.

Д-р К. Орлов: О примедби на рад Д. Бојанића. — Примедба о обрасцу коначног прираштаја.

С. Аљанчић: Прилог теорији Gegenbauer-ових полинома. — Нови доказ асимптотског развитака за Legendre-ове асоциране функције.

Р. Бојанић: О конвергенцији једног низа полинома. — О егзистенцији интеграла диференцијалне једначине.

В. Базиљевић: Примена методе најмањих квадрата за решавање сукцесивним апроксимацијама система линеарних једначина чија је квадратна форма позитивно или негативно дефинитна.

М. Јовановић: Графо-аналитичка метода за решавање алгебарских једначина петог степена.

Д. Митровић и Р. Томовић: Мрежни анализатор.

Ш. Раљевић: О једној карактеристичној правој у полигону нула полинома n -тог степена. — О примени афиног преликавања у анализи.

В. Роглић: Једна примена Saint-Venant-ова услова у електродинамици.

С. Билински: О једном ставу Jacobi-a (приказао В. Г. Авакумовић).

В. Ниче: Les surfaces trophoidales du 3° ordre (приказао М. Радојчић).

А. Denjoy: L'insertions de nouveaux éléments dans un ensemble ordonné (приказао дописник Р. Кашанин). — Sur la fonction $I(s)$. — L'équation différentielle sur le tôle.

Н. Delanges: Sur une formule de Tchebisheft pour le calcul approché des integrales définie (приказао академик Ј. Карамата).

Р. Erdős: On a Tauberian theorem for Euler summability (приказао академик Ј. Карамата).

Ј. I. Hirschmann и D. V. Widder: A note on quasianalytic functions (приказао В. Г. Авакумовић).

Е. Kamke: Über den Existenzberich der Integrale der quasilinearen Differentialgleichungen erster Ordnung (приказао је В. Г. Авакумовић).

К. Knopp: Zwei Abelsche Sätze (приказао М. Томић).

Е. R. Lorch: Конвексност и нормирани простори (приказао М. Томић).

Ј. Popken: On Aritmetical theorem concerning linear differential-difference equations (приказао В. Г. Авакумовић).

G. de Rham: Sur une théorème de Stieltjes relatif à certaines matrices (приказао Т. Анђелић).

L. Schwartz: Теорија дистрибуције.

J. L. Walsh: Note on the location of zeros extremal polynomials in the non Euclidean plane (приказао М. Томић).

M. Z. Krzywoblocki: Simple Approximate Method of Beam Shear Flows Analysis (реферат академика А. Кухељ-а, прочитао В. Г. Авакумовић).

C. T. Rajagopale: Some inverse theorems for the $R(\lambda, m, k)$ — Transform of a sequence. (приказао В. Г. Авакумовић).

Штампање радова. — Уређивачки одбор „Publications-a“ завршио је припреме за издавање четврте свеске „Publications“; уређивачки одбор Зборника радова Математичког института САН завршио је припреме за издавање друге књиге Зборника; у збирци „Класични и научни списи“ отштампана је трећа књига: Геометриска испитивања из теорије паралелних линија од Н. Н. Лобачевског, које је превео и напомене додао академик Б. Петронијевић; изашао је из штампе „Зборник радова Математичког института САН књ. I; академик А. Билимовић радио је на преводу треће књиге „Еуклидови елементи“, која ће се штампати.

Везе института са другим институтима у Академији и са иностранством. — Институт је одржавао у току године тесну везу са Астрономско-нумеричким институтом и Машинским институтом САН, чији су чланови присуствовали седницама Већа, саопштавали на њима своје радове и учествовали у дискусијама. — Проф. Laurent Schwartz са Универзитета у Нансиу, као Академијин гост, одржао је 21 марта 1951 године у Већу Математичког института предавање „Теорија дистрибуције“. — Академик Arnaud Denjoy, проф. Сорбоне, као Академијин гост, одржао је у Већу Математичког института 12 и 14 новембра предавања: Sur la fonction $\xi(s)$ и Sur les caractéristiques du tôle. — Шефкија Раљевић, предавач Филозофског факултета у Сарајеву, радио је под руководством д-р М. Радојчића на специјализацији из геометрије, а у вези са својим научним и наставничким радом. — Академик Ј. Карамата налазио се у Женеви, где је држао предавања на тамошњем Универзитету.

III — Закључак

Чланови Института су, с обзиром на врсту специфичног рада на пољу математике, радили на својим проблемима индивидуално и са успехом и реферисали о томе на састанцима Већа, где се о њиховим саопштењима дискутовало.

С обзиром на врсту научног рада Институт је углавном испунио постављене задатке.

Сметње у раду. — Рад Института је био веома отежан сеобама. Недостајали су административни службеник, дактило-

графкиња, курир и чистачица. Велику тешкоћу за научни рад претстављао је недостатак савремене литературе.

АСТРОНОМСКО-НУМЕРИЧКИ ИНСТИТУТ

Извештај о раду у 1951 години

У току године Институт је добио два стручна сарадника: једног хонорарног а другог као сталног службеника. За време штампања Годишњака привремено је био постављен у Институту још један хонорарни службеник, коме је служба престала крајем године. Научни савет је одржао у току године седам седница. На њима су претресана и решавана, углавном, питања организационе природе и тешкоће на које је Институт наилазио у своме раду.

О условима за рад у Институту не може се рећи да су били повољни. За научно истраживачки рад услова уопште није било. Једно стога што Институт научног особља уопште нема. А уколико и има лица која би могла у догледном времену да почну понешто да раде, ова су запослена пуно радно време на напорном нумеричком раду који претставља обавезу Института према Ратној морнарици, и то обавезу везану за рок. Док се у другим научним институтима води рачуна да се асистентима омогући изграђивање у научне раднике, асистентима у Астрономско-нумеричком институту не оставља се, јер се не може оставити, ни најмање слободног времена за њихово усавршавање у струци.

У погледу просторија Институт се од почетка налазио у положају неповољном за рад. Ма да је три пута пресељаван, Институт никада није добио потребан број просторија, бар сразмеран запосленом особљу. У погледу прибора за рад Институт је с тешком муком добивао што му је потребно, почев од најситнијег до скупочених и прецизних ствари и прибора. Најтеже је ишло са књигама и часописима.

Нучно-истраживачки рад

За научно-истраживачки рад у Институту искоришћавано је само оно време које је могло да се откине од времена потребног за испуњење обавезе Института то јест, опремање астрономских ефемерида.

Институт има неколико започетих ствари, са неким од ових је прилично и одмакао у послу. Но не може да их доврши, ни да их спреми за штампу јер за то нема ни довољно времена, ни довољно особља.

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА

ГОДИШЊАК

LIX

1952

БЕОГРАД

1 Отсек рачуноводства

шеф отсека: Боривоје Ристић, рачунски референт
Дубравка Томашевић, рачуновођа
Крста Борђевић, хон. службеник

2 Економско-набавни отсек

шеф отсека: Владимир Видић, пристав
Драгослав Ристић, референт
Милан Башић, помоћни канцелариски референт
Марија Михаиловић, рачуновођа
Ладислав Смодек, економ

Помоћно особље:

Душан Токин, помоћни службеник
Радојка Јанковић, помоћни службеник
Милија Михаиловић, помоћни службеник
Марко Филиповић, помоћни службеник
Мара Јашо, помоћни службеник
Милица Токин, чистачица
Љубица Јотић, чистачица
Јелена Магоч, чистачица
Дојка Живановић, чистачица
Ана Филипс, чистачица
Даница Михаиловић, чистачица
Драгутин Шкргић, висококвалификовани радник
Петар Ранчић, висококвалификовани радник
Христифор Пласковић, квалиф. радник
Ђура Тот, полуквалификовани радник
Бождар Пејовић, хон. служб. — телефониста

ПЕРСОНАЛНИ САСТАВ ИНСТИТУТА.**ИНСТИТУТИ ОДЕЉЕЊА
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИХ НАУКА****МАТЕМАТИЧКИ ИНСТИТУТ**

Основан 31 V 1947. године

I**Управа Института**

Управник дописник: Радивоје Кашанин, проф. Техничке велике школе

Научни савет

академик Милутин Миланковић, проф. Универзитета
академик Антон Билимовић, проф. Универзитета
академик Никола Салтиков, проф. Универзитета
академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета
академик Јован Карамата, проф. Универзитета
дописник Иван Арновљевић, проф. Универзитета у пензији.
дописник Радивоје Кашанин, проф. Техничке велике школе

II**Научно и стручно особље****1 Чланови Српске академије наука**

академик Милутин Миланковић, проф. Универзитета
академик Антон Билимовић, проф. Универзитета
академик Никола Салтиков, проф. Универзитета
академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета
академик Јован Карамата, проф. Универзитета
дописник Радивоје Кашанин, проф. Техничке велике школе

2 Стални чланови

инж. Милан Врчко, стручни сарадник
Богољуб Станковић, асистент
Ранко Бојанић, асистент
Милева Првановић, проф. сред. школе — приправ.

3 Ховорарни чланови

д-р Тадија Пејовић, хон. научни сарадник, проф. Универзитета
д-р Милош Радојчић, хон. научни сарадник, доцент Универзитета
д-р Драгољуб Марковић, хон. научни сарадник, доцент ТВШ

д-р Константин Орлов, хон. научни сарадник, доцент Универзитета
 д-р Татомир Анђелић, хон. научни сарадник, доцент Универзитета
 д-р Војислав Авакумовић, хон. научни сарадник, доцент ТВШ
 д-р Миодраг Томић, хон. научни сарадник, предавач ТВШ
 д-р Константин Вороњец, хон. научни сарадник, доцент ТВШ
 д-р Драгослав Митриновић, хон. научни сарадник
 Миодраг Милосављевић, хон. научни сарадник
 Слободан Аљанчић, хон. сарадник, асистент Прир. мат. фак.
 Војислав Поповић, хон. службеник.

АСТРОНОМСКО-НУМЕРИЧКИ ИНСТИТУТ

основан 1 XII 1949 године

I

Управа Института

Управник: академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета

Научни савет

академик Милутин Миланковић, проф. Универзитета
 академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета
 академик Јован Карамата, проф. Универзитета
 дописник Радивоје Кашанин, проф. ТВШ
 д-р Татомир Анђелић, доцент Универзитета

II

Научно и стручно особље

1 Чланови Српске академије наука

академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета

2 Стални чланови

Божидар Аранђеловић, стручни сарадник
 Ружица Митриновић, асистент
 Иванка Поповић, проф. сред. школе — приправ.
 Михајло Лепетић, стручни сарадник

III

Административно и помоћно особље

1 Стални

Милан Чавчић, канцеларски референт
 Љубица Малешевић, канцеларски референт
 Симка Трајковић, чистачица

2 Хонорарни

Владимир Чочић, хон. службеник

АСТРОНОМСКА ОПСЕРВАТОРИЈА

У саставу САН од 18 XII 1950 г.

I

Управа Опсерваторије

директор: академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета

Научни савет

академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета
 академик Милутин М. Миланковић, проф. Универзитета
 академик Антон Билимовић, проф. Универзитета
 дописник Радивоје Кашанин, проф. ТВШ

II

Научно и стручно особље

1 Чланови Српске академије наука

академик Милутин Миланковић, проф. Универзитета
 академик Антон Билимовић, проф. Универзитета
 академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета
 дописник Радивоје Кашанин, проф. ТВШ

2 Стални чланови

Петар Ђурковић, стручни сарадник
 Божидар Поповић, стручни сарадник
 Захарије Бркић, стручни сарадник
 Милорад Протић, стручни сарадник
 Василије Оскањан, асистент
 Умилна Живановић, асистент
 Љубица Митић, асистент

3 Хонорарни чланови

академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета
 Бранислав Шеварлић, научни сарадник

III

Административно и помоћно особље

Стални

Љубица Поповић, књижничар
 Меланија Девић, без звања
 Милан Симић, хидролошки техничар
 Александар Кубичела, приправник хидролошког техничара
 Верослава Рунић, приправник хидролошког техничара
 Радован Момчиловић, приправник хидролошког техничара
 Оливера Ковачевић, приправник хидролошког техничара
 Здравко Петовић, приправник хидролошког техничара
 Љубомир Пауновић, без звања
 Мирослав Ђурчић, канцеларски референт
 Милан Краљ, висококвалификовани радник
 Петар Стојковић, квалификовани радник

ХИ скуп, одржан 18 новембра 1952 године

Претседава секретар К. Петковић; присутни академици: Ж. Ђорђевић, М. Миланковић, И. Ђаја, А. Билимовић, В. В. Мишковић, П. С. Јовановић, П. Савић; дописници: С. Бошковић, С. Белинео, С. Павловић, М. Јосифовић, П. Вујевић, М. Луковић, М. Младеновић, П. Стефановић.

По питању исправке записника са ХИ скупа Одељења од 7 X 1952 г., у вези са издавањем „Годишњака нашег неба“, после дискусије, у којој су узели учешћа сви присутни, одлучено је да академик В. В. Мишковић поднесе што пре Претседништву САН предлог да „Годишњак нашег неба“ изађе на време у скраћеном обиму и за 1953 годину, како би се одржао континуитет са ранијим годинама.

Прихваћен је предлог Географског института да се даду у штампу Зборници радова Географског института књ. 4 и књ. 5.

Примљени су за Глас и Билтен Одељења природно-математичких наука ови радови: Иван Барић „Термичка неутралност и базални метаболизам новорођеног заморца“; Војислав Павловић „Гликемија у питомог зеца (*Lepus cuniculus*) при гладовању у току прилагођавања на нову термичку средину“; Марка Давидовића „Термичка средина и производња топлоте стално будних текуница у периоду зимске летаргије“; Марка Давидовића „Закон масе у експерименталној поиклотермији текунице *Citellus citellus* и жежа *Etnaseus euroraеus*; и Ивана Барића „Оксидациони процес новорођеног пацова у гладовању“.

После извештаја референата за оцену пријава докторских дисертација Слободана Аљанчића и Ранка Бојанића, одређен је за руководиоца обе тезе академик Ј. Карамата.

За оцену пријаве докторске дисертације Ивана Барића „Прилози познавању енергетике новорођених хомеотерма“ одређени су: академици И. Ђаја и Ж. Ђорђевић и дописник С. Белинео.

После извештаја проф. Љубише Глишића о докторској дисертацији Богдана Корице и дискусије која се развила, одлучно је да о докторској дисертацији Богдана Корице буду референти: академици Ж. Ђорђевић и С. Станковић и дописник М. Јосифовић.

Примљени су за Глас и Билтен Одељења природно-математичких наука радови: Бранка Милићевића „Кретање течности у капиларним системима“; Милутина Радовановића „Прилог познавању трихоптера Балканског Полуострва“ (пошто је извршено скраћивање према напоменама референата академика Ж. Ђорђевића и С. Станковића), и Смиље Мучибабић „Утицај густине популације и запремине медијума на брзину размножавања“ (с тим да аутор преправи увод према примедбама референта Ж. Ђорђевића).

Б. ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ИНСТИТУТА ОДЕЉЕЊА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИХ НАУКА

1. МАТЕМАТИЧКИ ИНСТИТУТ

І Организациони послови

Почетком године Математички институт преселио се у додељене просторије у преуређеном делу Академијина дома.

Библиотека Института у току године повећала је свој фонд са 211 књига, од тога је купљено 168, добивено разменом 2 и на поклон 41. Часописима се Институт снабдевао највећим делом путем размене својих издања са иностраним научним установама. У току године библиотека Института примала је 91 часопис, од тог је купљено 2, добивено у размену 80 и добивено претплатом 9.

У 1952 години постављен је 1 хонорарни службеник за послове: администрације, уређење библиотеке и кореспонденцију са иностранством.

Седница Научног савета одржано је у току године 11; а децембра месеца и годишње саветовање.

II Научни рад

Пленарни скупови. У току године одржано је у Институту 17 седница Већа на којима су учињена ова научна саопштења:

Академик Антон Билимовић: Алгебра дивектора.

Академик Јован Карамата: Асимптотски распоред нула извесног низа полинома — О Cauchy-евом ставу.

Д-р Тадија Пејовић: Трансформација вишеструког генерализованог интеграла у једноструки.

Д-р Војислав Авакумовић: Један образац за инверзију Laplace-ових интеграла; О понашању Laplace-ових интеграла на робу конвергенције; Sturm-ова теорија својственог задатка за диференцијалне једначине другог реда.

Д-р Татомир Анђелић: О пореклу термина орт.

Д-р Миодраг Томић: О једном ставу Р. Салема који се односи на синусне тригонометриске редове.

Богољуб Станковић: О карактеристичној функцији три тела; О једном проблему интегралних једначина које је поставио Пароди; Јединственост решења једне сингуларне интегралне једначине.

Ранко Бојанић: Примедба о једној геометриској константи.

Станимир Фемпл: О неким редуцијама потпуног нормалног елиптичког интеграла треће врсте.

Душан Митриновић: Теориске студије неких нових типова машина за решавање система линеарних алгебарских једначина.

Д-р Ђуро Курепа: Улога и међусобни положај ланаца и антиланаца.

Д-р Вилко Ниче: Прилог геометрије тетраедра.
 Мирко Стојаковић: Детерминанте неквадратних матрица.
 Слободан Павловић: О проширењу и инверзији једног става.

D. Rompeiu-a из елементарне геометрије.

Милош Јовичић: Реситуција косе аксонометрије.
 Докторске тезе. Хонорарни сарадник Слободан А-
 љанчић и асистент Ранко Бојанић предали су своје докторске
 тезе.

Специјални курсеви. Д-р Војислав Аваку-
 мовић држао је предавања у оквиру курса: О својственим
 функцијама граничног задатка II реда, који је прекинут због бо-
 лести предавача. Академик Јован Карамата налази се у Женеви,
 где држи предавања на тамошњем Универзитету. Био је у Бео-
 граду априла, септембра и децембра 1952 године. При сваком до-
 ласку држао је специјалне курсеви, а осим тога пружао је и зна-
 чајну помоћ млађим сарадницима.

Публикације Института. Publicatioonis T. IV. иза-
 шао је из штампе септембра 1952. Зборник радова Мате-
 матичког института САН бр. 2 изашао је из штампе сеп-
 тембра 1952.

Везе Института са другим институтима у
 Академији. Математички институт је цело време тесно са-
 рађивао са Астро-нумеричким институтом САН, чији су чланови
 присуствовали седницама Већа и учествовали у дискусијама; исти
 је случај са Машинским институтом.

Везе Института са научним институтима
 изван Академије. Д-р Ђуро Курепа, са Свеучилишта у За-
 гребу, одржао је 16 априла 1952 године предавање: Улога и ме-
 ђусобни положај ланаца и антиланаца; д-р Вилко Ниче, са Свеу-
 чилишта у Загребу, одржао је 14 маја 1952 предавање: Прилог ге-
 ометрији тетраедра.

III. Закључак

Чланови Института су, с обзиром на врсту специфичног на-
 учног рада на пољу математике, радили на својим проблемима
 индивидуално и с успехом, и реферисали су о томе на седницама
 Већа, где се о њиховим саопштењима дискутовало.

С обзиром на врсту научног рада, Институт је углавном
 испунио постављене задатке.

2. АСТРОНОМСКО-НУМЕРИЧКИ ИНСТИТУТ

I Организациони послови

Почетком године Институт је прешао у своје нове простор-
 рије. Сама сеоба и смештај, незагревање просторија и стављање

на расположење Академији, ради изложбе, извесних просторија
 учинили су да је изгубљено одмах у почетку године 40 радних
 дана. Ова околност изазвала је закашњење у извршењу нарочи-
 то оног дела институтског задатка који је био везан за рок. Ово
 стање је погоршано и услед недовољне радне снаге, што је по-
 прављено јула месеца, када је Институт добио потребно поја-
 чање у особљу да би могао у року завршити штампање наутич-
 ких ефемерида.

У материјалном погледу Институт је располагао довољним
 средствима за своје потребе, али и у погледу искоришћавања
 ових средстава било је, због извесних административних фор-
 малности, закашњења, тако да је један део буџетских средстава
 остао неискоришћен.

Библиотека је у току године набавила 138 књига у земљи и
 13 у иностранству; осим тога набављено је 3 часописа у земљи
 и 2 у иностранству. Укоричено је 193 књиге. Неискоришћено је
 остало у буџету 66.774 дина.

У току године Институт је добио и апаратуру за прецизно
 техничко цртање.

Децембра месеца одржано је годишње већање о раду и про-
 граму Института. Овом већању присуствовали су, поред чланова
 Научног савета и сарадника Института, и претставници: Мате-
 матичког института САН, Астрономске опсерваторије САН, Гео-
 графског института ЈНА, Савеза друштва математичара и физи-
 чара ФНРЈ и Друштва математичара и физичара НРС. Сте-
 нографисан записник о овом већању достављен је Претседни-
 штву САН.

II Научно-стручни рад

Наутички отсек. Овај отсек је и поред поменутих
 тешкоћа завршио израчунавања наутичких ефемерида и успео
 да, са закашњењем од свега неколико дана, изда IV књигу Нау-
 тичког годишњака за 1953 годину.

Услед измена које су прошле године наступиле, за ову књи-
 гу Годишњака морала је бити израђена нова карта званичних
 времена. Израда ове нове, оригиналне карте била је поверена са-
 радницима Божидару Аранђеловићу и Милану Чавчићу.

Астрономски осек. У овоме отсеку, у коме ради
 свега један стручни сарадник, настављен је рад на систематском
 идентификовању познатих планетоида у ранијим њиховим поја-
 вама као и на израчунавању елемената пронађених планетоида.
 На овоме програму радила је Р. Митриновићева, асистент, и у то-
 ку ове године идентификовани су:

60
4281
1169
СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА

ГОДИШЊАК

LX

1953

БЕОГРАД

Помоћно особље

Душан Токин, помоћни службеник
Радојка Јанковић, помоћни службеник
Марко Филиповић, помоћни службеник
Мара Јашо, помоћни службеник
Милија Михајловић, помоћни службеник
Драгушин Шкргић, висококвалификовани радник
Петар Ранчић, висококвалификовани радник
Бура Тош, полуквалификовани радник
Христифор Пласковић, полуквалификовани радник
Душан Пејић, неквалификовани радник
Бура Бракус, неквалификовани радник

Хонорарни службеници

Милутић Ристић, хон. службеник
Крстиа Борђевић, хон. службеник
Божо Пејовић, хон. телефониста

ПЕРСОНАЛНИ САСТАВ ИНСТИТУТА**ИНСТИТУТИ ОДЕЉЕЊА
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИХ НАУКА****МАТЕМАТИЧКИ ИНСТИТУТ**

Основан 31. V. 1947 год.

I.

Управа Института

Управник: дописник Радивоје Кашанин, проф. ТВШ

Научни савет

академик Милутин Миланковић, проф. Универзитета
академик Антон Билимовић, проф. Универзитета
академик Никола Салтиков, проф. Универзитета
академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета
академик Јован Карамата, проф. Универзитета
дописник Радивоје Кашанин, проф. ТВШ
инж. Јаков Хлитчијев, проф. ТВШ
д-р Војислав Авакумовић, доцент ТВШ

II.

Научно и стручно особље**1. Чланови Српске академије наука**

академик Милутин Миланковић, проф. Универзитета
академик Антон Билимовић, проф. Универзитета
академик Никола Салтиков, проф. Универзитета
академик Јован Карамата, проф. Универзитета
дописник Радивоје Кашанин, проф. ТВШ
дописник Миодраг Милосављевић, проф. ТВШ

2. Стални чланови

Богољуб Станковић, асистент
д-р Ранко Бојанић, асистент
Милева Првановић, припр. проф. средње школе

3. Хонорарни чланови

д-р Војислав Авакумовић, хон. научни сарадник
д-р Татомир Анђелић, хон. научни сарадник

д-р Константин Вороњец, хон. научни сарадник
 д-р Константин Орлов, хон. научни сарадник
 д-р Тадија Пејовић, хон. научни сарадник
 д-р Милош Радојчић, хон. научни сарадник
 д-р Миодраг Томић, хон. научни сарадник
 д-р Слободан Аљанчић, хон. научни сарадник

4. Спољни сарадници

Данило Рашковић, ван. проф. ТВШ
 д-р инж. Владимир Богуновић, доцент ТВШ
 Милан Ђурић, доцент ТВШ
 Драгош Раденковић, доцент ТВШ

III

Административно и помоћно особље

1. Хонорарни

Војислав Поповић, хон. службеник

АСТРОНОМСКО-НУМЕРИЧКИ ИНСТИТУТ

Основан 1. XII. 1949 год.

I

Управа Института

Управник: академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета

Научни савет

академик Милутин Миланковић, проф. Универзитета
 академик Војислав Мишковић, проф. Универзитета
 академик Јован Карамата, проф. Универзитета
 дописник Радивоје Кашанин, проф. ТВШ
 д-р Татомир Анђелић, доцент Универзитета

II

Научно и стручно особље

1. Чланови Српске академије наука

академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета

2. Стални чланови

Ружица Митриновић, стручни сарадник
 Божидар Аранђеловић, стручни сарадник
 Михајло Лепетић, стручни сарадник
 Иванка Поповић, припр. проф. средње школе

III

Административно и помоћно особље

Стални

Љубица Малешевић, канцеларски референт
 Милан Чавчић, канцеларски референт
 Анка Брекић, чистачица

АСТРОНОМСКА ОПСЕРВАТОРИЈА

I

Управник: академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета

Научни савет

академик Милутин Миланковић, проф. Универзитета
 академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета
 академик Антон Билимовић, проф. Универзитета
 дописник Радивоје Кашанин, проф. ТВШ

II

Научно и стручно особље

1. Чланови Српске академије наука

академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета

2. Стални чланови

Пера Ђурковић, стручни сарадник
 Захарије Бркић, стручни сарадник
 Божидар Поповић, стручни сарадник
 Милорад Протић, стручни сарадник
 Василије Оскањан, асистент
 Умилна Живановић, асистент
 Љубица Митић, асистент
 Часлав Чепинац, асистент

3. Хонорарни чланови

Бранислав Шеварлић, хонорарни сарадник

III

Административно и помоћно особље

1. Стални

Љубица Поповић, књижничар
 Љубомир Пауновић, без звања
 Мирослав Ђурчић, канцеларски референт
 Афродита Тодоровић, рачунски режисер
 Милан Симић, хидр. техничар
 Александар Кубичела, припр. хидр. техничар
 Верослава Рунић, припр. хидр. техничар
 Радован Момчиловић, припр. хидр. техничар
 Оливера Ковачевић, припр. хидр. техничар
 Здравко Петовић, припр. хидр. техничар
 Меланија Девић, без звања
 Никола Симић, економ
 Милан Краљ, висококвалификовани радник
 Петар Стојковић, висококвалификовани радник
 Илија Граовац, помоћни службеник
 Шпиро Граовац, помоћни службеник
 Илија Јовановић, помоћни службеник
 Десанка Цицвара, помоћни службеник
 Милорад Јовановић, помоћни службеник
 Мирослав Арсић, помоћни службеник
 Анка Јовановић, чистачица
 Велимир Ивановић, шофер

Поводом преласка Биолошке лабораторије Института за испитивање структуре материје у Винчи у састав САН, донет је закључак: да се у начелу прихвати да д-р Мартиновић са својим непосредним сарадницима и лабораториским инвентаром потребним за даљи рад пређе у састав САН, с тим да се привремено задржи у Винчи док се не створе могућности да уђе у састав Академијиних института.

Прихваћен је предлог Института за физиологију развића, генетику и селекцију да се д-р Младен Јосифовић изабере за члана Научног савета тог института.

После приказа дела страних научника која се баве астрономском теоријом климатских промена, а која академик М. Миланковић предаје у својину САН, — скуп је са захвалношћу усвојио препоруке академика М. Миланковића да се приложени материјал не разједињује, већ да се у Централној библиотеци све скупи у целину и да се списак отштампа, пошто је потребан ради слања у иностранство оним људима и институтуцијама који би допринели да се списак употпуни у погледу онога што недостаје (Лондон, Италија итд.).

На предлог академика В. В. Мишковића, директора Опсерваторије, о издавању „Годишњака нашег неба“ за 1953 годину, — одлучено је да „Годишњак нашег неба“ изостане за 1953 годину пошто нема могућности да на време изађе. Прихваћен је предлог академика В. В. Мишковића да се за 1954 г. образује комисија од Научног савета Астрономско-нумеричког института и секретара Одељења К. Петковића, која ће проучити питање издавања и предложити шта треба предузети да „Годишњак нашег неба“ изађе у 1954 г.

Прихваћен је предлог Научног савета Астрономско-нумеричког института о издавању „Наутичког годишњака“ за 1954 годину.

После реферата академика С. Станковића примљен је за штампање Зборник радова Института за екологију и биогеографију књ. III.

Примљена је за штампање у Посебним издањима Института за екологију и биогеографију докторска теза Лепосаве Веселичић „Вегетација Делиблатске Пешчаре (Фитоценолошка студија).“

Примљен је извештај Комисије за оцену докторске дисертације Михаила Крстића „Прилог познавању метода за одређивање виталитета биљних ембриона“, с тим да Комисија реши који ће му докторат дати водећи рачуна о законским одредбама. За петог члана Комисије одређен је академик С. Станковић.

Прихваћене су следеће пријаве за научне конгресе у иностранству за 1953 годину: 1) За ИНКВА у Риму: академик М. Миланковић, дописник П. Стевановић и Јелена Марковић, научни сарадник; 2) за Интернационални физиолошки конгрес у Монтреалу, Канада: дописник Ст. Ђелинео; 3) за Лимнолошки конгрес у Кембриџу — академик С. Станковић, дописник Ст. Јаковљевић; 4) за Међународни зоолошки конгрес у Копенхагену: академик Ж. Ђорђевић и академик С. Станковић. Одељење са своје стране за конгрес у Монтреалу предлаже академика И. Ђају и дописника Ст. Ђелинеа.

Прихваћен је извештај Комисије за оцену навода у пријави докторске дисертације асистента Ивана Барића.

Примљен је да се штампа као Посебно издање Географског института рад Ђ. Паунковића „Рељеф слива Ресаве“.

Примљен је за Зборник радова Географског института рад Стевана Вујадиновића „Привредно-географске и саобраћајне одлике слива Пека“.

Примљени су за Глас и Билтен Одељења природно-математичких наука следећи радови: „Садржај и међусобни однос некојих олигоелемената у лишћу-цинк, кобалт, бакар и никал“ — од С. Мокрањца и Б. Медаковића; и „Одређивање чисте целулозе у животним намирницама“ — од дописника М. Младеновића и Ст. Ђелинеа.

У вези штампања Академијиних издања одлучено је да се упуте Редакционом одбору Претседништва САН следеће сугестије академика С. Станковића: а) да на корицама сепарата поред српског стоји и натпис на једном од страних језика; б) да се у сепаратима употреби дупла пагинација (једна да буде у загради); и в) да се ставе исправке грешака, и то не на листићу, већ на последњој страни.

За референте о радовима д-ра Момчила Стевановића: „Калијум у крви у летаргичној хипотермији“ и „Експериментални хипертиреозидизам и гликемија“ одређени су академик И. Ђаја и дописник М. Младеновић.

Б. ИЗВЕШТАЈИ ИНСТИТУТА ОДЕЉЕЊА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИХ НАУКА

МАТЕМАТИЧКИ ИНСТИТУТ

I Организациони послови

У току године у Институту је одржано 8 седница Научног савета, на којима је решено: да се поставе за чланове Научног савета хон. сарадник Војислав Авакумовић и спољни сарадник Јаков Хлитчијев; да се тражи повећање кредита за набавку књига; да се код Академског савета издејствује решење о котизацији Института и појединих чланова у иностраним удружењима; да се постигне споразум са Централном библиотеком у погледу уступања ранијих бројева публикација које се сада примају; да се предложи Претседништву САН да се потпомогне Математички центрум поклоница математичких издања; одређен је нов Редакциони одбор за „Publications“; одржана је комеморативна седница поводом десетогодишњице смрти М. Петровића. Поводом Уредбе о научно-истраживачким органима, Научни савет изложио је своје гледиште: да се Математички институт сматра као установа САН и да жели да остане у том оквиру.

Библиотека Института повећана је у току 1953 године са 265 књига (301 свеска), од тога: купљено је 256, добијено у размену 4, добијено као поклон 5.

Часописима се Институт снабдевао скоро искључиво путем размене својих издања са издањима иностраних научних установа. У току 1953 г. библиотека Института примала је 149 разних часописа; од чега је 140 добијено у размену, а 9 претплатом; антикварно је купљено 6 часописа (19 свезака).

У току године донета је одлука о разврставању сарадника у хонорарне (са једнаким хонорарима) и спољне сараднике. Разрешена су дужности два спољна сарадника а постављен један.

II Научни рад

У току 1953 године у Институту је одржано 27 седница већа, на којима су саопштени ови радови:

Академик Антон Билимовић: О мери отступања неаналитичне функције од аналитичности. — О дијаграму неаналитичне функције за дату тачку. — Афина трансформација неаналитичне функције у аналитичку.

Академик Милутин Миланковић: О Птолемејовом израчунавању броја.

Академик Војислав В. Мишковић: О једном поступку за израчунавање логаритма, збира и разлике. — Графички анализатор.

Дописник Радивоје Кашанин: Интегрални диференцијални једначина. — Диференцијалне функције у Cauchy-Riemann-овим једначинама.

Д-р Војислав В. Авакумовић: О Green-овој функцији мембране. — Криве на површинама. — О једној теореми P. Erdős-a.

Д-р Данило Рашковић: Неке карактеристике фреквентне једначине малих осцилација холономног конзервативног система са статичким везама. — Један графички начин одређивања положаја тежишта делова хомогене сфере и обртног елипсоида.

Д-р Миодраг Томић: О алгебарским једначинама чији сви корени сем једног леже у јединичном кругу. — Једна примедба о Parseval-овом ставу. — Пример непрекидне функције.

Д-р Слободан Аљанчић, д-р Ранко Бојанић и д-р Миодраг Томић: Неки ставови о асимптотском понашању Fourier-ових редова и интеграла.

Д-р Ранко Бојанић и д-р Владета Вучковић: О сопственим функцијама бихармонског граничног задатка.

Д-р Владета Вучковић: Неки ставови о Stieltjes-овој трансформацији.

Богољуб Станковић: Примедба о једној функционалној једначини. Милева Првановић: О једној фамилији у n — димензионалном еуклидском простору.

Академик Бранислав Петронијевић: Примена хиперболних функција на извођење тригонометријских формула праволијне равни Лобачевског чисто планиметријским путем.

Махмуд Бајрактаревић (референт М. Томић): Низови дефинисани рекурентним релацијама.

Инж. Љубодраг Радосављевић: Прилог испитивању утицаја инерције обртања и трансверзалних сила на трансверзалне осцилације хомогених греда.

Мирко Стојаковић: О квазиинверсним и квазијединичним матрицама.

Einar Hille: Теорија и пракса семигрупа.

Боривоје Михаиловић: О систему постулата Еуклидове n -димензионалне геометрије академика Бранислава Петронијевића.

Ralph P. Agnew (референт М. Томић): Frullani-ев интеграл и теорема Јегорова.

Maurice Fréchet: О пара-аналитичким функцијама.

Ђорђе Мушички: Примена Pfaff-ова принципа у квантној механици.

Слободан Павловић: О једном кинематичком проблему Леонарда да Винчи.

Влатко Бркић: Правоугаона плоча ојачана попречним укрућењем оптерећена смичућим силама.

Вилко Ниче (референт В. Авакумовић): О једној теореми Jacobi-a.

Војислав Марић (референт В. Авакумовић): О једној класи нелинеарних диференцијалних једначина другог реда.

Часлав Станојевић: Једно уопштење конструкције перфектних нигде густих скупова.

Сергеј Данилович Черни (референт А. Билимовић): О слободној земљиној нутацији.

Станимир Фемпл: О једном уопштењу Legendre-ове релације.

Докторске тезе

Асистент Ранко Бојанић одбранио је своју докторску тезу „Асимптотика решења линеарних диференцијалних једначина“.

Асистент Богољуб Станковић пријавио је своју докторску тезу. У току године д-р Миодраг Томић одржао је у Институту курс са темом: „Појам мере и Лебегова интеграла“.

У току 1953 године предате су у штампу ове публикације Института: *Publications T. V*; *Еуклидови елементи књ. 3, 4 и 5* од А. Билимовића као посебна издања Института; — *Основе геометрије* од д-ра Hilbert-a у преводу Ж. Гарашанина; — *Зборник радова Математичког института* књ. 3.

Математички институт је у току године одржавао тесну везу са Астрономско-нумеричким институтом САН, чији су чланови присуствовали седницама Већа и учествовали у дискусијама.

У току године као гости одржали су у Институту предавања: Einar Hille, New Haven, Conn. U.S.A. „Теорија и пракса семигрупа“ и Maurice Fréchet, Париз, „О пара-аналитичким функцијама“.

III Закључак

Чланови Института су, с обзиром на врсту специфичног научног рада на пољу математике, радили на својим проблемима индивидуално

и с успехом, и реферисали су о томе на седницама Већа, које су биле многобројније него прошлих година и на којима се о њиховим саопштењима дискутовало.

С обзиром на врсту научног рада Институт је углавном испунио постављене задатке.

АСТРОНОМСКО-НУМЕРИЧКИ ИНСТИТУТ

I Организациони послови

У току године бројно стање особља у Институту смањено је за једно место, које није могло бити попуњено. Тако је, од 10 предвиђених и при оснивању Института запослених, 1953 године Институт остао само са 5 сарадника и 1 административним службеником.

По споразуму са Хидрографским институтом Југословенске ратне морнарице, који је био одобрен од стране Председништва САН, додељени су били на рад у Институту, за 6 месеци, два официра и један бивши сарадник овог Института, да би се упутили и оспособили за самосталну израду научних ефемерид, коју треба да за 1955 г. прими на себе Хидрографски институт ЈРМ.

У материјалном погледу Институт је располагао довољним средствима за своје потребе, но у коришћењу њих наилазио је често на техничке административне природе, због којих је изванредан део тих средстава морао остати неискоришћен.

У погледу стручне литературе, а нарочито у часописима, Институт је од свога оснивања оскудевао. Библиотека је у току године приновљена са 13 дела набављених у земљи, 17 дела из иностранства, 3 домаћа часописа и 4 страна часописа. У размену је добијено 21 дело, 45 разних издања од 27 домаћих и иностраних институција.

У току године у овоме Институту је одржано 5 састанака Научног савета, на којима су претресана најважнија питања у вези са радом и унапређењем рада у Институту; као и два радна састанка особља Института, на којима су расправљана питања организације и распореда рада.

II Научни рад

У *Астрономском ојсеку* који сачињавају један стручни сарадник и један приправник, настављен је рад на новопронађеним, нумерисаним планетоидима познатих путања, у циљу идентификовања у њиховим раније посматраним појавама. Идентификована су: 4 планетоида у по једној, четири планетоида у по две раније посматране појаве.

Поред тога, одређени су за један новопронађени планетоид први елиптички елементи и извршена су израчунавања периода квазиидентичних опозиција свих планетоида са познатим елементима. Испитиване су особености геоцентричних кретања необичних планетоида.

Резултати ових радова ушли су у I свеску *Зборника*, који је приказан и примљен за штампу од стране Одељења природно-математичких наука.

Овај отсек је, осим тога, издао XVIII књигу „*Годишњака нашег неба*“ за 1954 годину.

У *Научничком ојсеку*, који сачињавају два стручна сарадника и један калкулатор, израђена су, у првом примерку, астрономске ефемериде са прилозима за V књигу „*Научничког годишњака*“ за 1954 годину. Други, контролни, примерак израдили су поменути сарадници Хидрографског института ЈРМ и књига је пре краја године изашла из штампе.

АСТРОНОМСКА ОПСЕРВАТОРИЈА

I Организациони послови

У току 1953 године одржано је 13 састанака Научног савета. На овим састанцима дискутовани су и усвојени планови научно-истраживачког рада посматрачких служби; разматрани су случајеви неправилно преведених службеника и сарадника; израђен је Статут Астрономске опсерваторије као научне установе и Правилник о њеном унутрашњем уређењу и односу службеника према установи; проучавана су питања у вези са проширењем расположивог земљишта Опсерваторије надзиђивањем главне зграде, као и дозиђивањем неопходних службених и станбених објеката; дискутовани су предлози о учешћу у организовању синхронизованог одржавања тачног времена за потребе јавног живота; проучен је предлог о организовању станице аеролошке службе за испитивање високих слојева атмосфере; разматран је предлог о подизању у кругу Опсерваторије, радио-телескопа за испитивање козмичког зрачења; дискутовани су реферати о поднесеним научним радовима.

У току године одржано је и пет радних састанака на којима је решавано о стручно-организационим питањима из оквира плана рада; о питању распореда особља по службама и унутрашњем реду у установи.

II Научни рад

Веће Астрономске опсерваторије, које сачињавају чланови Научног савета и научни и стручни сарадници установе, одржало је у току 1953 године три састанка, на које су били позвани и научни и стручни сарадници Математичког и Астрономско-нумеричког института САН. На овим састанцима саопштени су ови радови:

Академик А. Билимовић — О појму новог сферног квадратног степена.

Дописник Р. Кашанин — О квадратном степену.

Б. Поповић, стручни сарадник — Интерполациони обрасци и таблице координата и брзина Сунчевих и пет великих планета.

№ 1959; 67

С Р П С К А А К А Д Е М И Ј А Н А У К А

ГОДИШЊАК

LXI

1954

БЕОГРАД

Помоћно особље

Драгућин Шкргић, висококвалификовани радник
Петар Ранчић, висококвалификовани радник
Душан Токин, помоћни службеник
Радојка Јанковић, помоћни службеник
Мара Јашо, помоћни службеник
Марко Филиповић, помоћни службеник
Милија Михајловић, помоћни службеник
Бура Тојић, полуквалификовани радник
Христифор Пласковић, полуквалификовани радник
Бура Бракус, неквалификовани радник
Косија Новков, неквалификовани радник
Милица Токин, чистачица
Љубица Јојић, чистачица
Донка Живановић, чистачица
Јелена Магоч, чистачица
Ана Росић, чистачица
Милка Момчиловић, чистачица
Смиља Мишковић, чистачица

Хонорарни службеници

Крсџа Борђевић, хон. службеник
Божо Пејовић, хон. телефониста
Сава Коњевић, хон. Т Т механичар

ПЕРСОНАЛНИ САСТАВ ИНСТИТУТА

ИНСТИТУТИ ОДЕЉЕЊА
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИХ НАУКА

МАТЕМАТИЧКИ ИНСТИТУТ

Основан 31. V. 1947 год.

I

Управа Института

Управник: дописник Радивоје Кашанин, проф. ТВШ

Управни одбор

дописник Радивоје Кашанин, проф. ТВШ
 академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета
 д-р Војислав Авакумовић, проф. ВПШ
 д-р Слободан Аљанчић, доцент Природно-математ. факултета
 д-р Татомир Анђелић, ван. проф. Универзитета
 д-р Миодраг Томић, доцент ТВШ

II

Научно и стручно особље

1. Чланови Српске академије наука

академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета
 академик Милутин Миланковић, проф. Универзитета
 академик Антон Билимовић, проф. Универзитета
 академик Никола Салтиков, проф. Универзитета
 академик Јован Карамата, проф. Универзитета
 дописник Радивоје Кашанин, проф. ТВШ
 дописник Миодраг Милосављевић, проф. ТВШ

2. Стални чланови

Ружица Митриновић, стручни сарадник
 Божидар Аранђеловић, стручни сарадник
 Михајло Лепетић, стручни сарадник
 Иванка Поповић, припр. проф. средње школе
 Милева Првановић, припр. проф. средње школе

3. Хонорарни чланови

д-р Војислав Авакумовић, хон. научни сарадник
 д-р Татомир Анђелић, хон. научни сарадник
 д-р Константин Вороњец, хон. научни сарадник
 д-р Константин Орлов, хон. научни сарадник
 д-р Тадија Пејовић, хон. научни сарадник
 д-р Милоц Радојчић, хон. научни сарадник
 д-р Миодраг Томић, хон. научни сарадник
 д-р Слободан Аљанчић, хон. научни сарадник
 д-р Владета Вучковић, хон. научни сарадник
 д-р Богољуб Станковић, хон. научни сарадник
 д-р Ранко Бојанић, хон. научни сарадник
 Јаков Хлитчијев, хон. научни сарадник

4. Спољни сарадници

Миодраг Милосављевић, проф. ТВШ
 Данило Рашковић, ван. проф. ТВШ
 д-р инж. Владимир Богуновић, доцент ТВШ
 Милан Ђурић, доцент ТВШ
 Драгош Раденковић, доцент ТВШ

III

Административно и помоћно особље**1. Стални**

Војислав Поповић, референт
 Милан Чавчић, канцелариски референт
 Љубица Малешевић, канцелариски референт
 Анка Брекић, чистачица

ГЕОГРАФСКИ ИНСТИТУТ

Основан 31. V. 1947 год.

I

Управа Института

Управник: академик Петар С. Јовановић, проф. Универзитета

Управни одбор

академик Петар С. Јовановић, проф. Универзитета
 дописник Стеван Бошковић, генерал у пензији
 дописник Павле Вујевић, проф. Универзитета
 дописник Војислав Радовановић, проф. Универзитета
 д-р Миласав Лутовац, научни сарадник Географског института
 д-р Мирослав Поповић, асистент Географског института

II

Научно и стручно особље**1. Чланови Српске академије наука**

академик Петар С. Јовановић, проф. Универзитета
 дописник Павле Вујевић, проф. Универзитета
 дописник Војислав Радовановић, проф. Универзитета
 дописник Стеван Бошковић, генерал у пензији

2. Стални чланови

д-р Миласав Лутовац, научни сарадник
 д-р Мирослав Поповић, асистент
 Олга Врховац, асистент
 Гаврило Виденовић, асистент
 Душан Дукић, асистент
 Чедомир Милић, асистент
 Јован Марковић, асистент
 Радован Ршумовић, асистент
 Бранимир Дакић, асистент
 Мирослав Милојевић, асистент
 Бранислав Јовановић, без звања

3. Хонорарни чланови

Прибислав Зарић, хон. стручни сарадник
 Жарко Курјачки, хон. стручни сарадник

4. Спољни сарадници

д-р Бранко Букуров, проф. ВПШ у Новом Саду

Административно и помоћно особље

III

1. Стални

Радмила Петровић, књижничар
 Димитрије Кузмановић, картографски цртач
 Катарина Гашић, картографски цртач
 Даница Михајловић, чистачица

ИНСТИТУТИ ОДЕЉЕЊА ТЕХНИЧКИХ НАУКА**МАШИНСКИ ИНСТИТУТ**

Основан 15. VII. 1947 год.

I

Управа Института

Управник: д-р инж. Душан Величковић, ван. проф. ТВШ

Управни одбор

д-р инж. Душан Величковић, ван. проф. ТВШ
 дописник Миодраг Милосављевић, доцент ТВШ
 инж. Милан Ђорђевић, ван. проф. ТВШ
 инж. Ненад Зрнић, доцент ТВШ
 инж. Павле Станковић, доцент ТВШ
 инж. Момчило Радотић, асистент Машинског института САН

II

Научно и стручно особље**1. Чланови Српске академије наука**

дописник Миодраг Милосављевић, доцент ТВШ

Х скуп, одржан 28 децембра 1954 године

Претседава секретар К. Петковић; присутни: академици Ж. Ђорђевић, М. Миланковић, А. Билимовић, В. В. Мишковић, П. Савић, П. С. Јовановић и дописници Ст. Ђелинео, Ст. Павловић, М. Јосифовић, Драг. Јовановић, П. Вујевић, М. Луковић, П. Стевановић и М. Младеновић.

Примљени су за Глас и Билтен радови: „Прилог познавању парабазалног апарата *Proteromonas mellisselensis* nov. spec.“ од Ж. Ђорђевића; „Температура и потрошња кисеоника у црних далматинских гуштерова“ од Ст. Ђелинеа и А. Ђелинеа; „Прилог познавању концентрације хемоглобина у риба реке Дунав“ од Ст. Ђелинеа и А. Ђелинеа.

Примљена је за штампу IV књига Зборника радова Математичког института.

Одлучено је, после дискусије у којој су учествовали академици П. С. Јовановић, К. Петковић и дописник М. Јосифовић, да инж. Љубиша Зечевић не може поново да пријави своју докторску тезу више Академији, већ Универзитету.

Б. ИЗВЕШТАЈИ

ИНСТИТУТА ОДЕЉЕЊА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИХ НАУКА

МАТЕМАТИЧКИ ИНСТИТУТ

I Организациони послови

У 1954 години прешао је Математички институт САН на пословање као установа са самосталним финансирањем.

На основу чл. 1, 3 и 10 Основне уредбе о установама са самосталним финансирањем и закључака Извршног већа НР Србије бр. 1299/54, Српска академија наука донеле је под бр. 663 од 26 II 1954 г. решење о преласку Математичког института САН на пословање као установе са самосталним финансирањем, с тим да је Српска академија наука надлежна за послове и задатке Института.

У смислу ових одлука, Научни савет, који је тада руководио радом Института, сазвао је 2 априла 1954 г. скуп Института, на коме је извршен избор управника и два члана Управног одбора, а предложена Академији три члана. Претседништво Академије потврдило је овај избор управника и чланова Управног одбора. (В. персонални састав Математичког института на почетку књиге.)

Сходно чл. 19 Основне уредбе о установама са самосталним финансирањем, Управни одбор је одмах приступио изради правила Института. Нацрт Правила је умножен и разаслат свима члановима Института. 26 маја 1954 г. одржан је скуп Института на коме је Нацрт претресан. На основу ове дискусије и учињених примедба, као и после примедба Институтске комисије при претседништву САН, израђен је дефи-

нитивни предлог Правила, која су коначно и усвојена на VIII седници Институтске комисије 6 јула 1954 г.

У току 1954 г. Управни одбор је одржао 9 седница, на којима је отправљао послове предвиђене чл. 16 Правила.

Финансиско пословање обављано је преко Рачуноводства САН, по засебном рачуну Института. Осталу администрацију (преписку у земљи и са иностранством, послове око размене и експедиције, библиотеку, унутрашњу администрацију) водило је једно административно лице на буџету Института. Записнике седница Управног одбора, скупова Већа Института, набавку књига, послове око штампања, вршили су само сарадници Института.

На основу одлуке Извршног већа НР Србије, Претседништво САН, решењем бр. 709 од 8 IV 1954 г., спојило је Астрономско-нумерички институт са Математичким институтом. Управни одбор је стога одлучио да се у саставу Математичког института оснује Астрономско-нумеричка секција. У том смислу је Управни одбор прописао посебан правилник и изабрао за старешину Секције проф. В. В. Мишковића.

Просторије у којима је Математички институт смештен, Институту је дала бесплатно Српска академија наука која сноси и трошкове за огрев и осветљење. Намештај је добијен на рачун Академије, док је Институт био на њену буџету.

Све расходе у 1954 години Институт је покривао дотацијом из државног буџета за 1954 г. Укупно је одобрено 7,691.000 дин. а утрошено 7,153.581 дин.

Материјална корист коју остварује Институт састоји се од 209 страних часописа, које Институт прима у замену за своја периодична издања, а која би се морала иначе плаћати у девизама. Без тих часописа, међутим, не може се ни замислити неки научни рад.

Известан број иностраних часописа Институт набавља и путем претплате, јер се уопште не дају у замену.

Библиотека Института остварена је из почетка, јер при оснивању Институт није имао ни једну књигу. У 1954 години набављено је 505 књига, тако да је библиотека на крају године имала 2505 књига. Приступљено је изради каталога по струкама.

У библиотеци недостају још многа дела, и класична и модерна, но она се стално попуњава, истина споро, јер су цене књигама, нарочито немачким и швајцарским, врло високе. Но непосредно са повећањем броја књига, у библиотеци се све више осећа потреба за набавком нових ормана за смештај књига, а са овим и потреба бар за још једном већом просторијом.

У годину 1954 Институт је ушао са 14 хонорарних сарадника, 8 спољних сарадника, 1 асистентом, 1 асистентом-приправником (средњошколски наставник), 1 референтом.

У току године два асистента отишла су из Института на нову дужност, али су оба изабрана за хонорарне научне сараднике Института.

Спајањем Астрономско-нумеричког института са Математичким, у састав Института су ушли: 1 асистент-приправник (средњошколски

наставник), 3 стручна сарадника, 1 калкулатор, 1 административни службеник, и 1 помоћни службеник, који су обављали послове Астрономско-нумеричке секције.

Тако је на крају 1954 г. персонални састав Института био: 16 хонорарних научних сарадника, 8 спољних сарадника, 2 асистента-приправника, 3 стручна сарадника, 1 калкулатор, 2 административна службеника, 1 помоћни службеник-чистачица.

Сарадницима Института, а исто тако и сваком лицу које је то желело, Институт је био отворен сваки дан за коришћење библиотеком и за консултације.

II Научни рад

У току 1954 године одржано је 33 скупа Већа, на којима је дато 50 саопштења од 32 аутора: 16 сарадника Института, 16 лица изван Института. О сваком саопштењу водила се дискусија и давале су критике. (В. саопштења у Гласнику САН књ. VI св. 1 и 2).

Марта, априла и маја сарадник Института В. Авакумовић држао је курс — О понашању Dirichlet-ових редова на рубу конвергенције, на који су, поред сарадника Института, били позвани и сви чланови Катедре математике Универзитета и Техничке велике школе који нису сарадници Института. Одзив ових био је слаб (учествовало их је свега 3).

Институт је у току 1954 године дао у штампу 7 књига: две свеске Publications mathématiques (VI и VII), две књиге Зборника радова (књ. 4 и Астрономско-нумеричка секција књ. 1), две књиге Буклидових елемената и Годишњак нашег неба за 1955 г.

Септембра 1954 г. одржан је у Амстердаму Међународни конгрес математичара. Од стране Института на томе конгресу су учествовали и изнели своја саопштења сарадници: В. Авакумовић и Т. Анђелић. Сарадник проф. В. В. Мишковић учествовао је, октобра 1954 г., на Међународном конгресу за хронометрију у Паризу. Сва тројица су били новчано потпомогнути у том учествовању од стране Института, но највећим делом од стране Српске академије наука. Сарадник проф. Р. Кашанин је као делегат Института присуствовао II Конгресу југословенских математичара и физичара у Загребу. Асистент приправник М. Првановић провела је, о трошку Института, 15 дана у Загребу, где је у библиотеци и уз помоћ тамошњих професора радила специјално на Римановој геометрији. Институт је новчано помагао у учествовању на Међународном конгресу и свог сарадника М. Радојчића, који је држао саопштење.

Сарадник Б. Станковић, као асистент Института, одбранио је 14. VI 1954 г. у Академији своју докторску дисертацију „О једној класи сингуларних интегралних једначина“, а 5 X 1954 г. промовисан је за доктора математичких наука.

III Закључак

Да би се правилно оценио рад и постигнути резултати Института у 1954 години, треба имати у виду две ствари. С једне стране, да је

у 1954 г. извршено превођење Математичког института на статус установе са самосталним финансирањем, под надлежношћу Српске академије наука. Другим речима, да је и за руководство и за рад Института то још била година организовања, сналажења у новом стању и прилагођавања установе новој организацији. Залагањем Управног одбора и и руководства Института, предусретљивости Академијина Претседништва и помоћу свих његових органа, Институт је прве тешкоће пребродио релативно брзо и пришао своме раду.

С друге стране, треба при оцени имати пред очима и основне задатке ради којих је Институт основан, а то су:

а) да окупља научне раднике на пољу математичких наука, ствара им услове за што успешнији истраживачки рад и омогућује да резултати тога рада послуже унапређењу математичких наука и ширењу математичког знања;

б) да између младих радника одабира оне који показују смисла и способности за научни рад, помаже им и омогућује да се изграде у самосталне научне раднике;

в) да успоставља везу и одржава што живљу сарадњу са сличним установама у земљи и иностранству и претставља државу у међународним организацијама за унапређење математичких наука.

Према овим основним задацима био је стално усмерен рад Математичког института, те према њима треба и одмерити вредност и ценити успех рада, за што су у овоме извештају изнети потребни подаци.

ГЕОГРАФСКИ ИНСТИТУТ

I Организациони послови

Решењем Претседништва САН бр. 633/54 Географски институт проглашен је за установу са самосталним финансирањем.

Управни одбор одржао је у току године 7 седница на којима је решавано о научно-организационим, персоналним и административним питањима. Одржана су и 2 скупа радног колектива на којима су претресана правила о организацији и пословању Института и извршен избор чланова Управног одбора.

Институт је имао и 7 научно-стручних скупова на којима су сарадници саопштили резултате свог научног рада. (В. Гласник САН књ. VI св. 1 и 2).

Персонални састав Института на крају године је био следећи: 1 стални научни сарадник, 4 хонорарна научна сарадника и 1 спољни научни сарадник; 2 стручна хонорарна сарадника; 10 асистената; 1 књижничар; 2 картографска пртача; и 1 чистачица.

У библиотеци института приновљено је 157 књига. У току године Институт је примио 53 часописа и периодика, од којих 22 по претплати, 22 као размена и 9 као поклон.

У току године Институт је сарађивао са сродним институтима у Академији и ван ње.

62
SRПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА

ГОДИШЊАК

LXII

1955

БЕОГРАД

Христифор Пласковић, полуквалификовани радник
Љубица Јојић, чистачица
Донка Живановић, чистачица
Јелена Магоч, чистачица
Будимка Субин, чистачица
Милка Ружичић, чистачица
Вера Јоцић, чистачица
Смиља Мишковић, чистачица

Хонорарни службеници

Крстиа Борђевић, хон. службеник
Стеван Милосављевић, хон. помоћни службеник
Симојан Борђевић, помоћник ложача
Пајазии Курђишии, помоћник ложача

Гаража

Шеф Гараже: *Бошко Радоњић*, писар
Слободан Војиновић, аутомеханичар
Илија Грбић, шофер
Милвоје Милићевић, шофер
Милован Посић, шофер

ПЕРСОНАЛНИ САСТАВ ИНСТИТУТА

ИНСТИТУТИ ОДЕЉЕЊА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИХ НАУКА

МАТЕМАТИЧКИ ИНСТИТУТ

Основан 31 V 1947 год.

I

Управа Института

Управник: академик Радивоје Кашанин, професор Универзитета

Управни одбор

академик Радивоје Кашанин, проф. Универзитета
 академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета
 д-р Војислав Авакумовић, проф. ВПШ
 д-р Татомир Анђелић, в. проф. Универзитета
 д-р Миодраг Томић, в. проф. Универзитета
 д-р Слободан Аљанчић, доцент Природно-математ. факултета

II

Научно и стручно особље

1. Чланови Српске академије наука

академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета
 академик Милутин Миланковић, проф. Универзитета у пензији
 академик Антон Билимовић, проф. Универзитета у пензији
 академик Никола Салтиков, проф. Универзитета у пензији
 академик Радивоје Кашанин, проф. Универзитета
 академик Јаков Хлитчијев, проф. Универзитета
 академик Јован Карамата, проф. Универзитета у Женеви
 дописник Миодраг Милосављевић, проф. Универзитета

2. Стални чланови

Божидар Аранђеловић, стручни сарадник
 Михајло Лепетић, стручни сарадник
 Иванка Поповић, асистент

3. Хонорарни чланови

д-р Татомир Анђелић, хон. научни сарадник
 д-р Константин Вороњец, хон. научни сарадник
 д-р Константин Орлов, хон. научни сарадник
 д-р Тадија Пејовић, хон. научни сарадник
 д-р Милош Радојчић, хон. научни сарадник
 д-р Миодраг Томић, хон. научни сарадник
 д-р Слободан Аљанчић, хон. научни сарадник
 д-р Владета Вучковић, хон. научни сарадник
 д-р Војислав Авакумовић, хон. научни сарадник
 д-р Богљуб Станковић, хон. научни сарадник
 д-р Ранко Бојанић, хон. научни сарадник
 д-р Мирко Стојаковић, хон. научни сарадник
 д-р Часлав Станојевић, хон. научни сарадник
 д-р Милева Првановић, хон. научни сарадник
 д-р Владимир Богуновић, хон. научни сарадник
 д-р Данило Рашковић, хон. научни сарадник
 д-р Станимир Фемпл, хон. научни сарадник
 д-р Бранислав Ивановић, хон. научни сарадник
 д-р Милан Ђурић, хон. научни сарадник
 д-р Драгош Раденковић, хон. научни сарадник
 Борђе Мушицки, хон. асистент
 Војислав Марић, хон. асистент
 Растко Стојановић, хон. асистент

4. Спољни сарадници

инж. Милан Вречко, стручни сарадник Машинског института

III

Административно и помоћно особље**1. Стални**

Војислав Поповић, референт
 Милан Чавчић, канцелариски референт
 Љубица Малешевић, канцелариски референт
 Анка Брекић, чистачица

ГЕОГРАФСКИ ИНСТИТУТ

Основан 31 V 1947 год.

I

Управа Института

Управник: академик Петар С. Јовановић, проф. Универзитета.

Управни одбор

академик Петар С. Јовановић, проф. Универзитета
 академик Стеван Бошковић, генерал у пензији
 дописник Павле Вујевић, проф. Универзитета у пензији
 дописник Војислав Радовановић, проф. Универзитета
 д-р Милисав Лутовац, научни сарадник Института
 д-р Мирослав Поповић, асистент Института

II

Научно и стручно особље**1. Чланови Српске академије наука**

академик Петар С. Јовановић, проф. Универзитета
 академик Стеван Бошковић, генерал у пензији
 дописник Војислав Радовановић, проф. Универзитета
 дописник Павле Вујевић, проф. Универзитета у пензији

2. Стални чланови

д-р Милисав Лутовац, научни сарадник
 д-р Мирослав Поповић, асистент
 д-р Чедомир Милић, асистент
 Олга Врховац, асистент
 Душан Дукић, асистент
 Гаврило Виденовић, асистент
 Јован Марковић, асистент
 Радован Ршумовић, асистент
 Бранимир Дакић, асистент
 Мирослав Милојевић, асистент
 Бранислав Јовановић, без звања

3. Хонорарни чланови

Прибислав Зарић, хон. стручни сарадник
 Жарко Курјачки, хон. стручни сарадник

4. Спољни сарадници

д-р Бранко Букуров, проф. ВПШ у Новом Саду

III

Административно и помоћно особље**1. Стални**

Радмила Петровић, књижничар
 Димитрије Кузмановић, картографски цртач
 Катарина Гашић, картографски цртач
 Даница Михајловић, чистачица

ИНСТИТУТИ ОДЕЉЕЊА ТЕХНИЧКИХ НАУКА**МАШИНСКИ ИНСТИТУТ**

Основан 15 VII 1947 год.

I

Управа Института

Управник: д-р инж. Душан Величковић, в. проф. Универзитета
 Секретар: Милутин Перишић, виши референт

Управни одбор

д-р инж. Душан Величковић, в. проф. Универзитета
 дописник Миодраг Милосављевић, проф. Универзитета

ствар проучи са правне стране и изнесе на идућу седницу. Већина присутних је мишљења да је М. Беначек одговорила законској форми пошто је пријаву поднела пре доношења Закона о универзитетима, којим је укинута право Академијама да дају докторате.

Одлучено је да се извештај академика В. В. Мишковића са IX Генералне скупштине Међународне астрономске уније у препису доставити Академском савету ФНРЈ.

За референте о раду Војислава Павловића „Адаптација на спољну температуру и гликемија виноградског пужа“ одређени су академик И. Баја и дописник Ст. Белинео.

Поводом претставке проф. Д. Цветковића у вези његова рада „Физичка и биолошка геометрија и електронска десцендентна теорија“ одлучено је да Одељење нема потребе да пружа веће гаранције у погледу приоритета објављивања овога рада, пошто је тај рад већ објављен и самим тим је првенство загарантовано датумом изласка те публикације, с тим да рад у питању, на захтев писца, може бити чуван у Архиву САН.

Примљена је за штампу VIII књига Публикација Математичког института.

Прихваћен је предлог Математичког института да се рад „Динамика чврстог тела“ од академика А. Билимовића штампа као књ. 3 Посебних издања Математичког института.

По питању девизног плана за 1956 г. Одељење се сложило са предлогом секретара К. Петковића да је потребно, уколико Одељење треба да шаље своје чланове на међународне конгресе, да чланови Одељења до 31 тек. мес. до 12 часова пријаве Секретаријату Одељења на које конгресе желе да иду као и приближну потребну суму за то учешће.

VII скуп, одржан 16 децембра 1955 године

Претседава секретар К. Петковић; присутни: академици Ж. Борђевић, М. Миланковић, И. Баја, Н. Салтиков, А. Билимовић, В. В. Мишковић, П. С. Јовановић, С. Станковић, Р. Капанин, Ст. Павловић и дописници М. Младеновић, Ст. Белинео, П. Вујевић, П. Стевановић, М. Јосифовић и Д. Тодоровић.

Поводом пријаве докторске дисертације Милке Беначек одлучено је да референти поднесу своје мишљење на идућем скупу.

Примљени су за Глас и Билтен Одељења природно-математичких наука ови приказани и примљени радови: „Из геометриске диференцијалне неаналитичке функције“ академика А. Билимовића; „Бранхиобделиде Југославије“ академика Ж. Борђевића; „Активност морских риба и концентрација хемоглобина“ дописника Ст. Белинеа; „Прилог познавању физиолошких разлика између експерименталне хипотермије и зимског сна презимара“ Марка Давидовића и С. Живковић.

Примљен је за Глас и Билтен Одељења природно-математичких наука приказан рад академика Н. Салтикова „Општа теорија лине-

арних једначина и прилог доказу теореме Љагунове о стабилности решења једначина“ с тим да се први, већ приложени, рад академика Н. Салтикова повуче.

Примљен је реферат о докторској дисертацији Бранислава П. Јовановића „Рељеф слива Колубаре“ и предложено да у комисију за одбрану уђу: проф. Б. Ж. Милојевић, дописници В. Радовановић, П. Стевановић и П. Вујевић и академик К. Петковић.

Примљен је реферат о докторској дисертацији Борислава Максимовића, асистента „Геолошки и тектонски односи угљеносних терена сењско-ресавских рудника“ и предложено да у комисију за одбрану уђу: академик К. Петковић, дописник П. Стевановић и академик Ст. Павловић.

Одлучено је да се достављена докторска дисертација Влаха Цвијића, који је поступио по напоменама референата, упути већ одређеној комисији на реферат.

Б. ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ИНСТИТУТА ОДЕЉЕЊА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИХ НАУКА

МАТЕМАТИЧКИ ИНСТИТУТ

На крају 1955 године Институт је имао: 24 хонорарна научна сарадника (од којих 6 академика), 6 спољних сарадника (од којих 1 академик и 1 дописник), 5 хонорарних асистената, 1 асистента, 2 стручна сарадника, 3 административна службеника, 1 помоћног службеника.

Просторије у којима је смештен даје бесплатно Математичком институту Српска академија наука, која сноси и трошкове за њихов огрев и осветљење. Намештај је добивен на рачун Академије док је Институт био на њену буџету.

Све расходе у 1955 години Институт је покривао дотацијом из државног буџета за 1955 годину. Дотација је износила 7,500.000 дин.

Материјална корист коју остварује Институт састоји се из 210 страних часописа које Институт прима у замену за своја периодска издања, а који би се иначе морали плаћати у девизама.

Претплатом је набављено 13 часописа. Библиотека је приновљена са 119 нових књига. Израђен је каталог по струкама.

Сарадницима, а исто тако и сваком лицу које је то желело, Институт је био отворен сваки дан за коришћење библиотеком и за консултације.

У току 1955 године одржано је 36 скупова Већа, на којима је дато 55 саопштења од 33 аутора: 22 сарадника Института, 11 лица изван Института. О сваком саопштењу водила се дискусија и давана је критика. У овим саопштењима излагани су и решавани проблеми разних области математичке анализе, алгебре, геометрије, рационалне и примењене механике, теориске физике и астрономије.

Академик Ј. Карамата одржао је два курса: у летњем семестру „Рачун торзора“, у зимском семестру „О општим поступцима збирљивости Fourier-ових редова“.

Рад Астрономско-нумеричке секције био је посвећен проблемама тици недовољно посматраних планетоида (првенствено Тројанаца) и, као сарадника Међународног центра за обраду планетоида, евиденцији недовољно посматраних објеката. Старешина секције В. В. Мишковић одржао је курс „Улога Cauchy-Lagrange-ове методе у одређивању путањских елемената недовољно посматраних планетоида“. Секција је и ове године пружила тражену помоћ у стручним саветима Хидрографском институту Југословенске ратне морнарице и Речном бродарству.

Институт је у току 1955 године објавио 6 књига: Publications mathématiques T. VIII; три књиге „Еуклидових елемената“, и „Динамика чврстог тела“ од А. Билимовића (Посебна издања); Годишњак нашег неба за 1956. Спремљен је за штампу Publications mathématiques T. IX.

У току 1955 године четири сарадника Института одбранили су своје докторске радове, а пет се спремају да их бране у 1956 години.

ГЕОГРАФСКИ ИНСТИТУТ

I Организациони послови

У току 1955 године — друге године пословања као установе са самосталним финансирањем — целокупни рад Географског института кретао се у правцу остварења његових основних задатака прописаних по чл. 6 Правила о организацији, задацима и начину пословања овога Института, као и у извршењу постављеног плана за ту годину.

У смислу чл. 9 Правила одржана су 3 скупа радног колектива на којима је: претресан годишњи план Института, вршен избор чланова Управног одбора, израђен детаљан план екскурзије кроз Италију, претресан и усвојен план рада и буџет Института за 1956 годину и израђен предлог систематизације радних места.

Управни одбор Института одржао је 4 седнице на којима је расправљано и одлучивано о организационом и научном раду Института, као и о осталим пословима предвиђеним чл. 10 Правила.

Материјална база. — Финансиско пословање Института обављано је и ове године преко Рачуноводства САН по посебном рачуну.

Институт је и у току ове године искоришћавао исте просторије у згради Српске академије наука. Трошкове огрева и осветљења сносила је Академија.

Све расходе у 1955 години Институт је покривао дотацијом државног буџета за ту годину. Та дотација је износила: 8,000.000 дин. (лични расходи 3,750.000 дин., материјални 4,250.000). Поред тога Институт је продајом својих издања остварио приход од 16.404 дин. Институт је искористио додељену дотацију за 99,04%, односно за личне издатке у износу 3,682.683 дин., а за материјалне 4,240.477 дин.

Током године за библиотеку Института набављено је 229 књига, и то куповином 156, разменом 66 и у виду поклона 7. Институт је примио 55 часописа, од којих разменом 32, а 23 претплатом.

Један део књига и комплетних часописа је повезан, а остатак ће се повезати у току године.

Библиотека се стално попуњава, али још недостају многа потребна дела која се тешко набављају због недостатка девиза и високих цена.

Сарадници и особље Института. — У Институту су у 1955 год. радила 3 члана Академије као хонорарни сарадници, 1 стални научни сарадник, 2 хонорарна стручна сарадника, 10 асистената, 1 књижевничар, 2 картографска цртача и 1 помоћни службеник. Промена у личном саставу у току године није било.

II Научни рад

У току године одржано је 7 научно-стручних скупова, на којима су приказани и изнети на дискусију ови радови: Географске особине пољопривреде Бачке (д-р Б. Букуров, спољни научни сарадник), Релјеф слива Љубишке Реке (Р. Ршумовић, асистент), Релјеф слива Јовановачке Реке са Крчевом и Великом Реком (Ј. Марковић, асистент), Видлич-Забрђе привредно-географска испитивања (Г. Видановић, асистент), Привреда Груже — прилог аграрној географији Шумадије (д-р М. Поповић, асистент), Нека схватања и примери постанка асиметричних флувијалних облика и прилог њиховом стварању (Ј. Марковић, асистент), Подземна обурвавања у красу (Б. Јовановић, сарадник).

Према наведеном, из геоморфологије су приказана 4 рада, а из економске географије 3 рада.

Издања Института. — Институт је у 1955 години издао 2 Зборника радова: књ. XLVI/10 са 3 рада и књ. XLVII/11 са 2 рада, и 3 књиге Посебних издања: књ. 6, 7 и 8, односно укупно 5 публикација са 8 радова од 8 аутора и 65 штампаних табака.

Рад по одељењима

Рад у одељењима се састојао у обради раније прикупљеног материјала и у теренским проучавањима.

Одељење физичке географије

Отштампани су радови: Разлика у висини летњих и јесењих падавина као мерило њиховог маритимитета односно континенталитета (д-р П. Вујевић); Утицај колебања плеистоцене климе на процес речне ерозије (д-р П. С. Јовановић). — У току године завршени су ови радови: докторска дисертација: Слив Пека-геоморфолошка проматрања (Ч. Милић), предата комисији и одбрањена; докторска дисертација: Релјеф слива Колубаре (Б. П. Јовановић), предата комисији и одбрањена; докторска дисертација: Сава-потамолошка студија (Д. Дукић), предата комисији;

63
С Р П С К А А К А Д Е М И Ј А Н А У К А

ГОДИШЊАК

LXIII

1956

БЕОГРАД

Мара Јоша, помоћни службеник
 Вера Придрашки, помоћни службеник
 Младен Симојановић, помоћни службеник
 Христићфор Пласковић, полуквалификовани радник
 Љубица Јојић, чистачица
 Донка Живановић, чистачица
 Јелена Магоч, чистачица
 Будимка Субин, чистачица
 Милка Ружичић, чистачица
 Вера Јоцић, чистачица
 Смиља Мишковић, чистачица
 Љубица Радошевић, чистачица
 Сјана Ранковић, чистачица

Хонорарни

Сиван Милосављевић, хон. помоћни службеник
 Меџи Реџеји, пом. ложача
 Шериф Реџеји, пом. ложача

Гаража

Слободан Војиновић, аутомеханичар I групе
 Миливоје Милићевић, шофер
 Илија Грбић, шофер
 Милован Ђосић, шофер

ПЕРСОНАЛНИ САСТАВ ИНСТИТУТА

ИНСТИТУТИ ОДЕЉЕЊА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИХ НАУКА

МАТЕМАТИЧКИ ИНСТИТУТ

Основан 31 V 1957 год.

I

Управа Института

Управник: академик Радивоје Кашанин, проф. Универзитета

Управни одбор

академик Радивоје Кашанин, проф. Универзитета
 академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета
 д-р Војислав Авакумовић, проф. Више педагошке школе
 д-р Слободан Аљанчић, доцент Природно-математ. факултета
 д-р Татомир Анђелић, ван. проф. Универзитета
 д-р Миодраг Томић, в. проф. Универзитета

II

Научно и стручно особље

1. Чланови Српске академије наука

академик Милутин Миланковић, проф. Универзитета у пензији
 академик Војислав В. Мишковић, проф. Универзитета
 академик Радивоје Кашанин, проф. Универзитета
 академик Антон Билимовић, проф. Универзитета у пензији
 академик Никола Салтиков, проф. Универзитета у пензији
 академик Јаков Хлитчијев, проф. Универзитета
 академик Јован Карамата, проф. Универзитета у Женеви
 дописник Миодраг Милосављевић, проф. Универзитета

2. Стални чланови

Божидар Аранђеловић, стручни сарадник
 Михајло Лепетић, стручни сарадник
 Иванка Поповић, асистент

3. Хонорарни чланови

д-р Константин Вороњец, хон. научни сарадник
 д-р Константин Орлов, хон. научни сарадник
 д-р Татомир Анђелић, хон. научни сарадник
 д-р Тадија Пејовић, хон. научни сарадник
 д-р Милош Радојчић, хон. научни сарадник
 д-р Миодраг Томић, хон. научни сарадник
 д-р Слободан Аљанчић, хон. научни сарадник
 д-р Владета Вучковић, хон. научни сарадник
 д-р Војислав Авакумовић, хон. научни сарадник
 д-р Богољуб Станковић, хон. научни сарадник
 д-р Ранко Бојанић, хон. научни сарадник
 д-р Мирко Стојаковић, хон. научни сарадник
 д-р Владимир Богунковић, хон. научни сарадник
 д-р Данило Рашковић, хон. научни сарадник
 д-р Станимир Фемпл, хон. научни сарадник
 д-р Бранислав Ивановић, хон. научни сарадник
 д-р Милан Бурић, хон. научни сарадник
 д-р Драгош Раденковић, хон. научни сарадник
 д-р Растко Стојановић, хон. асистент
 Часлав Станојевић, хон. асистент
 д-р Борђе Мушицки, хон. асистент
 д-р Милева Првановић, хон. асистент
 Војислав Марић, хон. асистент

4. Спољни сарадници

д-р Владимир Базиљевић, проф. Универзитета
 инж. Милан Вречко, стручни сарадник Машинског института
 д-р Косара Јојић, асистент Универзитета
 д-р Љуба Радосављевић, асистент Универзитета

III

Административно и помоћно особље**1. Стални**

Војислав Поповић, референт
 Милан Чавчић, канцелариски референт
 Љубица Малешевић, канцелариски референт
 Анка Брекић, чистачица

ГЕОГРАФСКИ ИНСТИТУТ

Основан 31 V 1947 год.

I

Управа Института

Управник: академик Петар С. Јовановић, проф. Универзитета

Управни одбор

академик Петар С. Јовановић, проф. Универзитета
 академик Стеван Бошковић, генерал у пензији

дописник Павле Вујевић, проф. Универзитета
 дописник Војислав Радовановић, проф. Универзитета
 д-р Мирослав Поповић, научни сарадник Института
 д-р Чедомир Милић, научни сарадник Института

II

Научно и стручно особље**1. Чланови Српске академије наука**

академик Стеван Бошковић, генерал у пензији
 академик Петар С. Јовановић, проф. Универзитета
 дописник Војислав С. Радовановић, проф. Универзитета
 дописник Павле Вујевић, проф. Универзитета

2. Стални чланови

д-р Милисав Лутовац, научни сарадник
 д-р Мирослав Поповић, научни сарадник
 д-р Чедомир Милић, научни сарадник
 д-р Бранислав Јовановић, научни сарадник
 д-р Душан Дукић, асистент
 Олга Врховац, асистент
 Гаврило Видановић, асистент
 Јован Марковић, асистент
 Радован Ршумовић, асистент
 Бранимир Дакић, асистент
 Мирослав Милојевић, асистент

3. Спољни сарадници

д-р Бранко Букуров, професор ВПШ у Новом Саду

III

Административно и помоћно особље**1. Стални**

Димитрије Кузмановић, картографски цртач
 Катарина Гашић, картографски цртач
 Споменка Геџ, дактилограф
 Даница Михајловић, чистачица

ИНСТИТУТИ ОДЕЉЕЊА ТЕХНИЧКИХ НАУКА**МАШИНСКИ ИНСТИТУТ**

Основан 15 VII 1947 год.

I

Управа Института

Управник: д-р инж. Душан Величковић, ван. проф. Универзитета
 Секретар: Милутин Перишић, виши референт

Дата је сагласност Географском институту за штампање рада д-ра М. Лутовца „Иванградска котлина — регионално-географска проучавања“.

Прихваћен је предлог академика М. Миланковића и одлучено је да, убудуће, управници института овога Одељења приказују у Одељењу сваки рад који треба да буде штампан у издању института.

XI скуп, одржан 23 новембра 1956 године

Претседава секретар В. В. Мишковић; присутни: академици М⁵ Миланковић, П. С. Јовановић, Н. Салтиков, К. Петковић, С. Павловић и дописници М. Јосифовић, Д. Јовановић, П. Вујевић и Д. Тодоровић.

Примљен је за Глас и Билтен Одељења природно-математичких наука рад „Проузроковач епифитоција лисне пегавости сунцокрета у Југославији“ дописника М. Јосифовића и д-ра Д. Шутића.

Одређени су референти за радове: „Демографски фактор у пољопривреди и исхрани“ М. Новаковића — дописници М. Јосифовић и Д. Тодоровић; „Енергетске размене новорођеног заморца у гладовању“ од И. Барића — академик И. Ђаја и дописник Ст. Ђелинео.

Примљен је приказ академика В. В. Мишковића, старешине Астрономско-нумеричке секције Математичког института, XXI књ. Годиншњака нашег неба за 1957 годину.

Примљен је извештај академика К. Петковића да није могао учествовати на прослави 100-годишњице рођења Драгутина Горјановића-Крамбергера и да је нашу Академију на прослави претстављао дописник М. Луковић, пошто је дописник П. Стевановић био у то време у иностранству.

XII скуп, одржан 21 децембра 1956 године

Претседава секретар В. В. Мишковић; присутни: академици М. Миланковић, И. Ђаја, А. Билимовић, Ј. Карамата, П. С. Јовановић, Н. Салтиков, К. Петковић, Р. Кашанин и дописници Д. Јовановић, П. Вујевић, М. Младеновић, П. Стевановић и Д. Тодоровић. Као гост присуствовао је и дописник Л. Марић.

Пре преласка на дневни ред Секретар претставља Одељењу и поздравља дописника Л. Марића, проф. Универзитета из Загреба, који присуствује седници.

Примљени су за штампу следећи радови: „Магматити у ужем подручју рудника Бор у Источној Србији“ дописника Л. Марића, за Посебна издања Одељења природно-математичких наука; „Сава — потамолошка студија“ д-ра Д. Дукића за издања Географског института.

Одлучено је да се позив за сарадњу на јубиларној свесци *Chemica Acta* — поводом 70-годишњице почасног члана проф. д-ра Л. Ружичке — достави дописнику М. Младеновићу.

Одлучено је да се препоручи Претседништву претставка д-ра Адама Бутуровића којом је он тражио новчану помоћ од Академије за свој истраживачки рад.

Б. ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ИНСТИТУТА ОДЕЉЕЊА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИХ НАУКА

МАТЕМАТИЧКИ ИНСТИТУТ

I Организациони послови

Персонални састав. — У току 1956 г. у персоналном саставу Института извршене су ове промене: изабран је 1 хон. асистент, престала је служба 1 стручног сарадника и огазана је служба једном стручном сараднику, пошто је посао на коме је радио преузео Хидрографски институт Југословенске ратне морнарице.

Према томе, на крају 1956 г. персонални састав Института био је: 24 хонорарна научна сарадника (од којих 6 академика), 6 спољних сарадника (од којих 1 академик и 1 дописник), 6 хонорарних асистената, 1 стални асистент, 2 административна службеника, 1 калкулатор и 1 помоћни службеник.

Институт је у току 1956 г. пословао као установа са самосталним финансирањем, с тим што је Српска академија наука била надлежна за послове и задатке Института.

16 маја 1956 г. одржан је *годишњи скуп Института*. Како се тих дана навршило 10 година од оснивања Института, Управник Института се укратко осврнуо на догађаје који су претходили његову оснивању као и на прве дане његова рада. Затим се минутом ћутања одала пошта преминулим члановима д-ру Богдану Гавриловићу и д-ру Ивану Арновљевићу. После дискусије скуп је усвојио извештај о раду Института у 1955 г. и план рада за 1956 г., и за чланове Управног одбора у 1956 г. понова је изабрао проф. Ј. Хлитчијева и М. Радојчића.

Управни одбор одржао је у току 1956 г. 8 седница на којима је решавао о научно-организационим, персоналним и административним питањима.

Материјална база. — Финансиско пословање обављано је преко рачуноводства Српске академије наука, по посебном рачуну Института. Све расходе у 1956 години Институт је покрио дотацијом из државног буџета НР Србије.

Преглед прихода и расхода Института:

	одобрено	утрошено	разлика
Лични расходи	2,718.000	2,714.752	3.248
Материјални расходи	4,900.000	4,837.702	62.298
Укупно	7,618.000	7,552.454	65.546

Према томе, утрошено је 99,14% одобрених кредита.

Материјална корист коју остварује Институт састоји се од 232 страна часописа које Институт прима у замену за своја периодска издања а која би се иначе плаћали девизама. Без тих часописа, међутим, не може се ни замислити неки научни рад. Известан број иностраних часо-

писа (14) Институт набавља путем претплате, јер се уопште не дају у замену.

Библиотека. — Библиотека Института је приновљена са 292 књиге, а била је отворена сваког дана и пре и после подне, за коришћење и за консултације, како сарадницима Института, тако и сваком лицу које је то желело.

II Научни рад

Скујови већа. — У току 1956 године одржана су 33 скупа Већа, на којима је дато следећих 48 саопштења од 30 аутора: 19 сарадника Института и 11 лица изван Института:

В. Авакумовић: Сопствене функције на Риманову простору; Фуријеови редови на компактним мултиплицитетима; О егзистенцији решења једне функционалне једначине.

С. Аљанчић: О збирљивости ортогоналних развитака непрекидних функција.

С. Аљанчић, Р. Бојанић и М. Томић: О асимптотском понашању у нули синусног тригонометриског реда.

С. Аљанчић и Ј. Карамата: Правилно променљиве функције и Фурланијев интеграл.

Б. Бајшански: Став перманенције за једну класу поступака збирљивости Ајлерова типа.

А. Билимовић: Б. Петронијевић као математичар; О геометриским параметрима; Примена мере отступања неаналитичне функције од аналитичности у хидромеханици; А. М. Љапунов у Одеси.

Р. Бојанић: Неки ставови о збирљивости; О униформној конвергенцији Фуријеових редова; О једном проблему у вези са униформном конвергенцијом Фуријеових редова.

К. Вороњец: Отступање од аналитичности функција које дефинишу струјање стишљивог флуида.

В. Вучковић: Нелинеарни мерсеријани; О једном ставу Т. Ганелјајуса; О конструкцији поступака збирљивости који су еквивалентни, а нису конзистентни.

Ј. Карамата: О једној структури поређаја у прстену која обухвата асимптотску релацију.

М. Миланковић: О Аполонијевој теорији епидикала.

Б. Мушицки: Примена Пфафове методе на теорију релативитета.

К. Орлов: Одредба броја рационалних корена алгебарских једначина помоћу математичких спектра.

М. Првановић: Парагеодезиски потпростори Риманова простора.

Д. Рашковић: Трансверзалне осцилације греда са еластичним укљештењем; Допунски ставови уз Папос-Гилденове теореме; Неке карактеристике фреквентне једначине хомогеног осцилаторног система са динамичним везама.

Ч. Станојевић: Примедба о једној теорему Холмогорова; О интегралности једне класе тригонометриских редова.

Б. Станковић: Инверзија једне интегралне трансформације; Алгебра и анализа D оператора.

М. Стојаковић: О хиперматрицама.

Р. Стојановић: Брахиетропрома неконзервативних динамичних система; Неки ставови о интранзитивним групама кретања.

М. Томић: Осцилације делимичних збирова Фуријеових редова.

С. Фемпл: О једној редукцији потпуног нормалног елиптичког интеграла треће врсте; О инсолацији поларних зона.

Од лица изван састава Института дали су саопштења:

Е. Вомпјани (Рим): О геометрији простора са афиним конексијама.

И. Видав (Љубљана): Неке особине норме у Банаховој алгебри.

Р. Ђорђевић (Београд): Избор тренутка оскулације при одређивању путање планетоида из два потпуна посматрања; Одређивање једначине меридионалног пресека оптичке површине планконвексног сочива без дејства сферне аберације.

М. Крaснер (Париз): О теорији аналитичких функција у нормираним телима.

Ф. Крижанич (Љубљана): Линеарне функционале у Банахову простору и основна лема варијационог рачуна.

W. Knull (Бон): Затворени нормирани системи.

М. Маравић (Сарајево): О збирљивости генералисаних Фуријеових редова.

В. Перић (Сарајево): Неки појмови у вези са векторским просторима и модули са коначним генератором.

А. Реуеримхофф (Цинцинати): О збирљивости и сродним питањима код Чазарова поступка.

G. de Rham (Лозана): О једној кривој у вези са функционалним једначинама.

А. Рѐnyi (Будимпешта): Нова асимптотска теорија вероватноће.

Академик Ј. Карамата одржао је у децембру циклус од три предавања: О савременим тенденцијама математичке науке у вези са реформом више наставе.

Колоквијум о генералисаним Фуријеовим редовима. — У Београду се већ деценијама ради у извесним областима теориске математике, а специјално у једној од основних њених грана — у анализи. Један од најсавременијих делова анализе претставља теорија Фуријеових редова, значајна не само за теориску и примењену математику већ и за савремену физику и технику. Ученици и следбеници Михаила Петровића, настављајући његово дело, дали су низ значајних прилога у овој области. Управни одбор Института сматрао је да је дошао моменат у коме би од неоцењиве користи за даљи успех овог рада било одржавање једног колоквијума на који би били позвани најпознатији научници који раде у овој области. Организација овог колоквијума поверена је сараднику Института В. Авакумовићу.

У присуству претседника САН А. Белића, потпретседника М. Миланковића и генералног секретара П. С. Јовановића Колоквијум је отворио 28 септембра управник Института Р. Кашанин. Колоквијум је трајао до 4 октобра и на њему су одржана ова предавања:

А. Pleiel (Лунд): О асимптотском понашању сопствених вредности и сопствених функција (6 предавања); О чворним линијама мембране (1 предавање).

А. Reyerimhoff (Гисен): О Фуријеовим коефицијентима функција Лишицове класе (1 предавање); Функционално-теориски докази Тауберијана (1 предавање).

Н. Е. Richert (Гетинген): Преношење ставова Парсевала, Рис-Фишера и Јунг-Хаусдорфа (1 предавање); Примена Планшерелове теорије Фуријеових трансформација на Дирихлетове редове и теорију бројева (1 предавање).

Т. Ganelius (Лунд): О остатку у извесним Тауберијанима (1 предавање).

В. Авакумовић: О неким питањима из теорије генералисаних Фуријеових редова (1 предавање).

Поред сарадника Института на Колоквијуму су учествовали и математичари изван Института из Београда, Новог Сада, Љубљане, Сарајева и Скопља.

Посете иностраних математичара. — У току 1956 године боравили су као гости Института и одржали предавања: Е. Vomriani, професор Универзитета у Риму, једно предавање; М. Krasner, сарадник Центра за истраживања у Паризу, два предавања; W. Krull, професор Универзитета у Бону, једно предавање; А. Rényi, професор Универзитета у Будимпешти и управник Математичког института Мађарске академије наука, два предавања. Осим тога једна група француских и швајцарских математичара (8), при пролазу за Букурешт, боравила је три дана у Београду, упознала се са радом Института и његовим сарадницима. Том приликом G. de Rham, професор Универзитета у Лозани, одржао је и једно предавање.

Одласци сарадника Института у иностранство. — По позиву установа из иностранства били су гости и држали предавања: В. Авакумовић на Универзитету у Гетингену (О Фуријеовим редовима на компактним мултиплицитетима; О Гриновој функцији једначине осцилација); на Универзитету у Тибингену (О својственим вредностима на Римановим површинама); на Техничкој великој школи у Штутгарту (О Фату-Рисову ставу); Т. Анђелић у Штутгарту на Саветовању Немачког друштва за примењену математику и механику (О једном начину одређивања оператора момента количине кретања у квантној механици); Ј. Карамата у Математичком институту Мађарске академије наука у Будимпешти (Општа теорија рашћења реалних функција).

Осим тога сарадници Института учествовали су на конгресима:

Ј. Карамата, као гост Румунске академије наука, учествовао је на конгресу румунских математичара у Букурешту са рефератом.

Ј. Карамата, Р. Кашанин, Б. Станковић и М. Томић, као гости Академије наука СССР, учествовали су на конгресу совјетских мате-

матичара у Москви и том приликом поднели су саопштења: Ј. Карамата и М. Томић (заједнички рад са С. Аљанчићем и Р. Бојанићем). При повратку из Москве Ј. Карамата се задржао у Букурешту, где је учествовао на прослави 90-годишњице Румунске академије наука и одржао једно предавање.

Као делегати Института, и о његову трошку, учествовали су са рефератима на Конгресу аустријских математичара у Бечу: В. Авакумовић, С. Аљанчић, Р. Бојанић и М. Радојчић. Набавку девизних средстава омогућили су Комисија за културне везе са иностранством и Државни секретаријат за буџет НР Србије. Осим тога, ради учествовања на овом Конгресу, Институт је материјално потпомагао и своје сараднике В. Вучковића и Ч. Станојевића, који су такође на овом Конгресу одржали своја предавања.

Од 27 маја до 6 јуна одржан је на Бледу III Југословенски конгрес рационалне и примењене механике, на којем су учествовали са рефератима и десет чланова Института, о трошку својих установа (факултета) на којима су стално запослени. Институт је из својих средстава финансирао бављење иностраних делегата (1 из Аустрије, 2 из Западне Немачке, 4 из Пољске, 1 из САД и 1 из СССР).

О трошку својих установа учествовали су са рефератима седам сарадника Института на IX Међународном конгресу за примењену механику у Брислу.

Одбране докторских теза. — У току 1956 године одбранили су своје докторске дисертације сарадници Института Б. Бајшански, Ђ. Мушицки, Р. Стојановић и С. Фемпл, а сарадник В. Марић пријавио је докторски рад.

Публикације. — Институт је у току 1956 године објавио, у укупном обиму од 79 ауторских табака, следеће публикације: Publications de l'Institut mathématique, Т. IX, Т. X; Зборник радова књ. 5; Класични научни списи: Еуклидови елементи књ. X — превод и коментар А. Билимовића; Годишњак нашег неба књ. XXI за год. 1957.

Поједини сарадници Института штампали су своје радове и у иностраним часописима. Више сарадника Института сарађују као референти у међународним референтним часописима: Applied Mechanics Reviews (Д. Раденковић, Д. Рашковић, Ј. Хлитчијев); Internationale mathematische Nachrichten (Т. Анђелић); Mathematical Reviews (Т. Анђелић, Д. Рашковић, М. Томић); Реферативнији журнал Акад. наук СССР — Математика (М. Томић); Реферативнији журнал Акад. наук СССР — Механика (Т. Анђелић, Д. Рашковић); Zentralblatt für Mathematik und ihre Grenzgebiete (Т. Анђелић, В. Богуновић, К. Вороњец, Д. Рашковић, Д. Раденковић).

Астрономско-нумеричка секција

У 1956 години рад Секције био је посвећен, углавном, проблематици недовољно посматраних и необичних планетоида. Као сарадник Међународног центра за планетоиде Секција је одржавала евиденцију новопронађених недовољно посматраних планетоида, чији је број на завршетку године премашио 6.000.

Секција је пружила у току године тражену стручну помоћ Хидрографском институту Југословенске ратне морнарице и Савезном заводу за статистику.

III Закључак

Рад Математичког института САН био је у 1956 години усмерен према његовим основним задацима. Управни одбор и сарадници су се залагали да ове задатке изврше, да остваре оно што је планом рада за ту годину предвиђено и да, у односу на рад у ранијој години, прошире активност Института, како у погледу садржаја, тако и форме рада.

Српска академија наука, у чијем се саставу Институт налази, давала је и у 1956 години Институту пуну подршку и свесрдну помоћ.

Извршно веће НР Србије, Државни секретаријат за буџет НР Србије и Комисија за културне везе са иностранством такође су пружили свесрдну помоћ Институту.

ГЕОГРАФСКИ ИНСТИТУТ

I Организациони послови

У трећој години свог пословања као установе са самосталним финансирањем — у 1956 години — целокупан рад је био усмерен ка остварењу задатака предвиђених његовим Правилима о организацији, задацима и начину пословања, и ка извршењу постављеног општег плана рада и предвиђеног плана рада за 1956 годину.

У току 1956 године одржана су 3 скупа радног колектива на којима је претресан годишњи рад Института, вршен избор чланова Управног одбора, претресан и усвојен план и буџет Института за 1957 г., израђен предлог систематизације радних места и извршено задужење научног особља одређеним задацима.

Промене у њерсоналном саставу. — У Институту су у току 1956 године радила 4 члана Академије наука као хонорарни сарадници, 4 стална научна сарадника, 2 хонорарна стручна сарадника, 7 асистената, 1 административни службеник, 2 картографска цртача и 1 помоћни службеник. Током године из буџетских разлога отпала су 3 хонорарна места, 1 хонорарном стручном сараднику је на његову молбу престала служба, 4 асистента су избором унапређена за научне сараднике а 1 асистент је унапређен у виши платни разред.

Управни одбор Института одржао је 8 седница, на којима је расправљао и одлучивао о организационим питањима, о научном раду Института, као и осталим пословима предвиђеним чл. 10 Правила Института.

Материјална база. — Финансиско пословање Института обављано је и ове године преко Рачуноводства САН по посебном рачуну.

Институт је и у току 1956 год. искоришћавао исте просторије у Академијиној згради, а трошкове грева и осветљења сносила је САН.

Све расходе у 1956 г. Институт је покривао дотацијом државног буџета за ту годину. Та дотација је износила 8,599.000 дин. (лични расходи 4,413.000, материјални 4,186.000). Поред тога, Институт је продајом својих издања остварио приход од 37.707 дин. Институт је искористио додељену дотацију са 96,5%, односно за личне издатке са 96,5% а за материјалне са 96,4%.

Библиотека Института је у току године обновљена са 187 књига, и то куповином са 116, разменом са 28 и у виду поклона са 43. Институт је примио 67 часописа, од којих претплатом 35, разменом 28 и на основу поклона 4.

II Научни рад

У току 1956 године одржана су 4 *научно-стручна скупља*, на којима су приказани и изнети на дискусију ови радови:

Слив Јовановачке Реке — привредно-географска проучавања (Б. Дакић, асистент); Стопића Пећина (Р. Ршумовић, асистент); Бит и проблем културне географије (д-р Иво Рубић, проф. Универзитета у Загребу, као гост); Долина и слив Љешнице — геоморфолошка проучавања (М. Радовановић, дипломирани студент географије).

Издања Института. — Институт је у току 1956 године издао: 1 Зборник радова (књ. LI/12 са 4 рада) и 3 Посебна издања (књ. 8, 9 и 10), односно укупно 4 публикације са 7 радова од 7 аутора и са 66 штампаних табака.

Рад по Одељењима

Рад по Одељењима се састојао у обради раније прикупљеног материјала и у теренским проучавањима.

У појединим Одељењима извршени су ови послови:

Одељење физичке географије

Отштампани су ови радови: Подземна обурвавања у красу; Релјеф слива Колубаре — докторска дисертација (д-р Б. П. Јовановић); Релјеф слива Јовановачке са Крћевом и Великом Реком (Ј. Б. Марковић); Релјеф слива Љубишке Реке (Р. Ршумовић); Годишњи ход температуре песка у Београду — период 1927—1939 (Б. Добриловић); Слив Пека — геоморфолошка студија — докторска дисертација (д-р Ч. Милић).

У току године завршени су ови радови: Сава-потамолошка студија—докторска дисертација и Амплитуде екстремних водостаја на рекама ФНР Југославије (д-р Д. Дукић); Обедска Бара и савски меандри Орлача и Купински Кут (Ј. Марковић); Стопића Пећина (Р. Ршумовић).

У току обраде су били радови: Релјеф слива Дичине и Чемернице, Пећина Владикина Плоча и О резервама воде у красу (д-р Б. П. Јовановић); Релјеф сливова Расине и Пепељуше (д-р Ч. Милић); Еставела-потајница у Никшићком Пољу (д-р Д. Дукић у сарадњи са Д. Петро-

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА

A $\frac{M}{64}$

ГОДИШЊАК

LXIV

ЗА

1957

БЕОГРАД
1958

ОРГАНИ ПРЕТСЕДНИШТВА

ИЗВРШНИ ОДБОР

Претседник — *Александар Белић*, изабран 29 маја 1948.

Чланови: *Милутић Миланковић*, изабран 29 маја 1948;
Косић В. Пејковић, изабран 16 априла 1957.

ИНСТИТУТСКА КОМИСИЈА

Претседник — *Александар Белић*, изабран 19 фебруара 1947.

Чланови: *Милутић Миланковић*, изабран 19 фебруара 1947;
Синиша Сijanковић, изабран 19 фебруара 1947;
Павле Савић, изабран 19 фебруара 1947;
Косић Тодоровић, изабран 21 маја 1957;
Косић В. Пејковић, изабран 21 маја 1957;
Радивоје Кашанин, изабран 21 маја 1957;
Георгије Осирогорски, изабран 29 октобра 1957.

РЕДАКЦИОНИ ОДБОР

Претседник — *Александар Белић*, изабран 12 октобра 1949.

Чланови: *Милутић Миланковић*, изабран 19 априла 1954;
Синиша Сijanковић, изабран 12 октобра 1949;
Иво Андрић, изабран 19 априла 1954;
Пејтар Колендић, изабран 19 априла 1954;
Војислав В. Мишковић, изабран 21 маја 1957;
Косић В. Пејковић, изабран 21 маја 1957;
Никола Радојчић, изабран 29 октобра 1957.

ПРЕТСТАВНИЦИ АКАДЕМИЈЕ
У АКАДЕМИСКОМ САВЕТУ Ф.Н.Р.Ј.

Александар Белић, изабран 18 септембра 1948;
Синиша Сijanковић, изабран 18 септембра 1948;
Павле Савић, изабран 18 септембра 1948.

Заменици: *Косић Тодоровић*, изабран 18 септембра 1948.
Иво Андрић, изабран 18 септембра 1948.

ЧЛАНОВИ АКАДЕМИЈЕ

Почасни члан — *Јосип Броз Тито*, претседник Републике
и маршал Југославије.

ОДЕЉЕЊЕ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИХ НАУКА

Редовни чланови

д-р *Милутић Миланковић*, проф. Универзитета у Београду у
пензији, изабран 18 фебруара 1924, проглашен 7 марта 1925;.

д-р *Анђел Билимовић*, проф. Универзитета у Београду у пен-
зији, изабран 17 фебруара 1936, проглашен 7 марта 1937;

д-р *Војислав В. Мишковић*, проф. Универзитета у Београду,
изабран 16 фебруара 1939, проглашен 8 фебруара 1940;

д-р *Никола Салићков*, проф. Универзитета у Београду у пен-
зији, изабран и проглашен 2 марта 1946;

д-р *Синиша Сijanковић*, проф. Универзитета у Београду, иза-
бран и проглашен 2 марта 1946;

Николај Васиљевић-Цицин, члан Академије наука СССР, иза-
бран и проглашен 9 априла 1947;

Лав Николајевич Зенкевич, проф. Универзитета у Москви, иза-
бран и проглашен 9 априла 1947;

Сјанислав Куљчински, ректор Броцлавског универзитета, иза-
бран и проглашен 9 априла 1947;

Лавослав Ружичка, проф. Пољтехничке школе у Цириху,
изабран и проглашен 9 априла 1947;

Павле Савић, проф. Универзитета у Београду, изабран и про-
глашен 18 марта 1948;

д-р *Јован Карамата*; проф. Универзитета у Женеви, изабран
и проглашен 18 марта 1948;

д-р *Косић Пејковић*, проф. Универзитета у Београду, иза-
бран 27 маја 1952;

д-р *Радивоје Кашанин*, проф. Универзитета у Београду у пензији, изабран 10 јуна 1955;

д-р *Стојан Павловић*, проф. Универзитета у Београду, изабран 10 јуна 1955.

Д о п и с н и ч л а н о в и

д-р *Јосиф Племељ*, проф. Универзитета у Љубљани у пензији, изабран 15 фебруара 1930;

д-р *Вацлав Сјерински*, проф. Универзитета у Варшави, изабран 15 фебруара 1932;

д-р *Вале Воук*, проф. Универзитета у Загребу, изабран 17 фебруара 1936;

д-р *Јован Хаџи*, проф. Универзитета у Љубљани, изабран 17 фебруара 1936;

д-р *Стефан Ђелинео*, проф. Универзитета у Београду у пензији, изабран 2 марта 1946;

д-р *Младен Јосифовић*, проф. Универзитета у Београду, изабран 18 марта 1948;

д-р *Драгољуб Јовановић*, проф. Универзитета у Београду, изабран 18 марта 1948;

д-р *Павле Вујевић*, проф. Универзитета у Београду у пензији, изабран 14 новембра 1950;

д-р *Милан Луковић*, проф. Универзитета у Београду, изабран 14 новембра 1950;

д-р *Милош Младеновић*, проф. Универзитета у Београду, изабран 14 новембра 1950;

д-р *Петар Сивановић*, проф. Универзитета у Београду, изабран 27 маја 1952;

д-р *Доброслав Тодоровић*, проф. Универзитета у Београду, изабран 10 јуна 1955;

д-р *Лука Марић*, проф. Универзитета у Загребу, изабран 10 јуна 1955.

ОДЕЉЕЊЕ ТЕХНИЧКИХ НАУКА

Р е д о в н и ч л а н о в и

д-р *Милутић Миланковић*, редован члан Одељења природно-математичких наука, делегиран Одељењу техничких наука;

д-р *Анђион Билимовић*, редован члан Одељења природно-математичких наука, делегиран Одељењу техничких наука;

д-р *Мирко Рош*, проф. Савезне техничке школе у Цириху у пензији, изабран 14 новембра 1950;

д-р *Радивоје Кашанин*, редован члан Одељења природно-математичких наука, делегиран Одељењу техничких наука;

инж. *Јаков Хлијић*, проф. Универзитета у Београду, изабран 10 јуна 1955.

Д о п и с н и ч л а н о в и

инж. *Слободан Добросављевић*, проф. Универзитета у Београду, изабран 14 новембра 1950;

д-р инж. *Илија Обрадовић*, управник Института за изучавање електричних појава „Никола Тесла“ у Београду, изабран 27 маја 1952;

инж. *Миодраг Милосављевић*, проф. Универзитета у Београду, изабран 27 маја 1952;

инж. *Ђорђе Лазаревић*, проф. Универзитета у Београду, изабран 10 јуна 1955.

ОДЕЉЕЊЕ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Р е д о в н и ч л а н о в и

д-р *Ђорђе Нешић*, проф. Универзитета у Београду у пензији, изабран и проглашен 9 априла 1947;

д-р *Косија Тодоровић*, проф. Универзитета у Београду у пензији, изабран и проглашен 18 марта 1948;

д-р *Андрија Штјамптар*, проф. Универзитета у Загребу, изабран и проглашен 18 марта 1948;

д-р *Чедомир Симић*, проф. Универзитета у Београду, изабран 14 новембра 1950;

д-р *Илија Буричић*, проф. Универзитета у Београду, изабран 10 јуна 1955;

д-р *Војислав Арновљевић*, проф. Универзитета у Београду у пензији, изабран 10 јуна 1955;

д-р *Рамон Гасион*, проф. Универзитета у Паризу, изабран 14 јуна 1955;

д-р *Анђиоан Лакасањ*, проф. Универзитета у Паризу, изабран 14 јуна 1955.

Свакако даје повода за размишљање и ова чињеница: у току 1957 године, у Одељењима су приказивали радове 13 академика од њих 27, а свега 7 дописника од њих 49. Овде је требало да буде обрнуто, јер међу академицима има и оних у високим годинама а дописници су ипак млађи од њих и са правом и треба од њих више очекивати.

Што се тиче састава института, нов Закон о организацији научног рада захтева да се сви сарадници и асистенти подвргну новом избору. Ускоро ће о томе Савети института имати да донесу одлуке и распишу конкурсе. Одељење, Институтска комисија и Претседништво имаће исто тако као и савети института, да сврше крупан посао, јер Академија има у том погледу аутономију али и одговорност.

*

Као и за сваку досадашњу скупштину, секретари Одељења поднели су своје извештаје, који су члановима достављени, а и овде ће бити прочитани. У тим извештајима дат је кратак осврт на рад Академијиних института.

Као новину, Претседништво је одлучило да се убудуће у засебној књизи објављују извештаји о раду појединих института, онако како су их сами институти дали. Мислило се да ће то бити врло корисно, не само зато што ће се моћи детаљно видети састав и рад сваког института, већ што ће се они моћи и међу собом упоређивати. И у склопу и у садржини има у тим извештајима неједнакости, но надамо се да ће оваква публикација допринети даљем развоју Академијиних института. Ви сте прву књигу већ добили.

Да би обавештења о раду Одељења и Института, као и о раду свих органа Академије, била што подробнија и прегледнија и да би се она благовремено објављивала, Претседништво је одлучило да у 1957 години реорганизује редакције Гласника и Годишњака, како би и чланови Академије и наша јавност у току целе године били на време упознани са целокупним радом наше Академије и њених инстатација.

Господе академици, као закључак износим да би Академија одговорила својим задацима, трудили смо се, с једне стране, да се што већи број њених старих и нових чланова и сарадника укључи у рад и то што интензивније, с друге стране, да се њено целокупно пословање излаже на време публикувању, па преко тога и широј јавној критици, и то не само у погледу научног рада у њој, већ и у погледу општег пословања и одговорности према заједници.

На крају, довољно је поновити већ изречене речи „живимо у време које захтева од људи максималну и организовану друштвену, политичку и стваралачку акцију... на усмеравању дру-

штвеног развитка ка прогресу и миру, ка слободи и срећнијем животу за све“.

Став народних власти давао је пуну подршку покушајима и настојањима да се Академија што више активизира и пође још сигурнијим корацима напред.

Нешто од затеченог требало је мењати, а нешто допунити; неке добре ствари требало је сачувати и усавршавати, а неки проблеми су остали да тек буду решени. Логично, као и све остало око нас, и Академија треба да буде у сталном покрету и развоју ка све бољем, а „ништа што је створено не сме за нас бити толико свето да не би могло бити превазиђено и да не би уступило место ономе, што је још напредније, још слободније, још људскије“.

Прелази се затим на четврту тачку дневног реда.

4. Извештаји секретара Одељења.*

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

ОДЕЉЕЊА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИХ НАУКА

(секретар — академик В. В. Мишковић)

САСТАВ ОДЕЉЕЊА

Одељење природно-математичких наука сачињавали су на почетку протекле године:

академици — Живојин Ђорђевић, Милутин Миланковић, Иван Ђаја, Антон Билимовић, Војислав В. Мишковић, Никола Салтиков, Синиша Станковић, Павле Савић, Јован Карамата, Петар С. Јовановић, Коста Петковић, Стеван Бошковић, Радивоје Кашанин и Стојан Павловић;

дописници — Стефан Ђелинео, Младен Јосифовић, Драгољуб Јовановић, Павле Вујевић, Милан Луковић, Милош Младеновић, Петар Стевановић и Доброслав Тодоровић; дакле чetrнаест редовних и осам дописних чланова.

Поред тога и два института са самосталним финансирањем:

Математички институт, који је имао 24 хонорарна научна сарадника, од којих 6 академика; 6 спољних сарадника, од којих 1 академик и 1 дописник; 7 асистената, од којих 6 хонорарних; 1 калкулатор; 2 административна и 1 помоћни службеник;

Географски институт, који је имао — 4 хонорарна научна сарадника, од којих 2 академика и 2 дописника; 5 сталних науч-

* Извештаји о раду Института у саставу појединих Академијиних Одељења отштампани су у посебној свесци и били су достављени, уз позив, свакоме члану.

них сарадника; 8 асистената; 1 књижничар; 1 хон. службеник; 2 цртача; 1 административни и 1 помоћни службеник.

У току године Одељење је изгубило четири своја редовна члана: академике Ивана Ђају и Живојина Ђорђевића, који су били и чланови Одељења медицинских наука; академик Стевана Бошковића, који је био научни сарадник Географског института, и академика Петра Јовановића, који је био девет година секретар Академије, оснивач и управник Академијина Географског института. Географски институт је у току прошле године изгубио, сем тога, и трећег свог научног сарадника, дописника Војислава Радовановића.

СКУПОВИ И РАД ОДЕЉЕЊА

Одељење је, у току 1957 године, одржало једанаест редовних и два комеморативна скупа.

На редовним скуповима приказивани су списи академика и дописника, читани и разматрани реферати о завршеним радовима сарадника Института у саставу Одељења, односно, аутора изван Академије; решавано је о начинима објављивања радова примљених за штампу у Академијиним издањима; дискутовани су предлози о постављању и унапређењу сарадника Института; претресани су предмети упућивани од стране Претседништва, предлози чланова Одељења, као и сва питања која су се тичала научног рада Одељења и његових Института; дискутовано је о позивима и учешћу чланова и претставника Одељења на научним конгресима, у земљи и иностранству.

На редовним скуповима Одељења приказали су у току минуле године своје радове — академици:

Ж. Ђорђевић — „Проучавање дојранских инфузора“.
 „ — „Прилог познавању еолосоматида у Југославији“.

М. Миланковић — „Успомене, доживљаји и сазнања“.

III део:

И. Ђаја (са Ј. Радуловићем) — „О срчаном раду по повратку из хипотермије“.
 „ (са Л. Марковић-Ђајом) — „Прилагођавање на хладноћу и срчани рад“.
 „ (са Л. Марковић-Ђајом) — „О издржљивости риба према замарању“.
 „ — „Експериментална палеофизиологија“.
 „ (са В. Рајевским и Г. Ђорђевић) — „Рефлекси у експерименталној хипотермији“.

А. Билимовић — „Отступање неаналитичке функције ква-терниона од аналитичности, десне и леве“.

Ј. Карамата — „О асимптотским инверзијама унакрсних производа“.

Р. Кашанин — „Астрономска рефракција“.

С. Ђелинео — „О никтохемералном метаболизму шкр-пине“.

Од радова које су Одељењу поднела лица ван Академије приказали су академици:

Ж. Ђорђевић — четири; В. В. Мишковић — четири;
 М. Миланковић — три; К. В. Петковић — један;
 И. Ђаја — пет; Р. Кашанин — три;
 А. Билимовић — два;

дописници:

С. Ђелинео — три; М. Младеновић — један;
 М. Јосифовић — два; П. Стевановић — два;
 Д. Тодоровић — један.

Од пријављених 19: 15 радова је примљено, 4 нису могла бити примљена за Академијина издања.

ВЕЗЕ И САРАДЊА ОДЕЉЕЊА

И у току протекле године Одељење је одржавало везе, у границама својих могућности, размене са научним институцијама и организацијама; одазивало се позивима и учествовало, преко својих претставника, на научним конгресима, конференцијама или прославама организованим у земљи или иностранству.

Тако су Одељења претстављали:

академик К. Петковић и дописник П. Вујевић — на прослави стогодишњице од рођења познатог хрватског сеизмо-лога Андрије Мохоровичића, у Загребу;
 дописник М. Младеновић — на XVI Међународном кон-гресу чисте и примењене хемије, у Паризу;
 академик К. Петковић — на II конгресу геолога ФНРЈ, у Сарајеву;
 академик В. В. Мишковић — на свечаном отварању нове Геоманетске опсерваторије, у Гроцкој.

По препоруци Одељења, Српска академија наука је помогла научна истраживања чланова на терену и то:

академик И. Ђаје — тридесетодневни рад у Ровињу;
 дописника Л. Марића — тридесетодневни рад у Тимочкој области, у Источној Србији;
 дописника П. Стевановића — двадесетодневни рад у Север-ној Босни;

дописника С. Белинеа — тридесетодневни рад у Оцеанографском институту, у Сплиту.

Сви су они, по повратку са својих мисија, односно путовања, Одељењу поднели своје извештаје о учешћу, односно раду, који су објављени у Академијину Гласнику.

Издања Одељења

Сматрајући да ће чешћим повременим издањима, ма и мањег обима, верније бити претстављена научна активност чланова Одељења, а тако допринети и бољем одржавању сарадничких веза са домаћим и иностраним научним установама, — Одељење је у протеклој години, од примљених списа, у штампу дало десет књига. Од ових је седам из штампе и изашло, а три ће у овој години изаћи.

Изашле су:

- књ. ССXXIV, Глас — природњачки са три рада, од пет писаца, на шест штампаних табака;
- књ. ССXXVII, Глас — природњачки са дванаест радова, од четрнаест писаца, на седам штампаних табака;
- књ. ССXXVIII, Глас — математички са пет радова, од четири писаца на шест штампаних табака;
- књ. X, BULLETIN — математички са пет радова, од четири писаца, на седам штампаних табака;
- књ. XVIII, BULLETIN — природњачки са 23 рада, од деветнаест писаца, на осам штампаних табака;
- књ. ССXXXV, Посебна издања — од једног писца, на дванаест штампаних табака;
- књ. ССLXXXVI, Посебна издања — Споменица, од четрнаест сарадника, на седам штампаних табака.

Три од дела датих већ на слагање изаћи ће из штампе у овој години.

ОСВРТ НА ПРОШЛУ ГОДИНУ

Протекла година је у историји овог Одељења незапамћена била по броју губитака које је оно у њој доживело. Ти губици, признатих наших стручњака, претставника читавих научних области из делокруга овог Одељења, још јаче су испољили и раније већ наглашавану потребу и жељу овог Одељења да се оно што

пре попуни и појача увођењем нових, млађих, способних чланица нау радника.

Том важном проблему посвећена су била три од једанаест скупова одржаних у прошлој години. Закључцима који су на њима усвојени знатно је допринесено да се повољно реши тај проблем, од првенствена значаја за будући успешан рад Одељења.

Пред крај године је Одељење доживело ретко задовољство. Двојици чланова овог Одељења додељена је награда за животно дело, и то: академику Милутину Миланковићу од стране Извршног већа НР Србије, и дописнику Доброславу Тодоровићу од стране Савеза друштава инжењера и техничара ФНРЈ. А научном сараднику Академијина Математичког института, данас већ дописном члану овог Одељења, Војиславу Авакумовићу додељена је награда Извршног већа НР Србије за његов значајан научни рад.

Сем тога је члану овог Одељења академику Павлу Савићу додељена титула почасног доктора нашег Универзитета у знак признања за његов удео у епохалном открићу цепања уранова језгра.

Но и поред ових ретких признања, а, можда, баш због њих, Одељење није хтело да пропусти да у овом осврту на прошлогодњи свој рад не изрази и своје жаљење што поједини његови чланови не присуствују скуповима, а понеки, нарочито млађи, од свог уласка у Академију још нису за потребно осетили да иједном резултате својих научних радова у Одељењу прикажу.

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

ОДЕЉЕЊА ТЕХНИЧКИХ НАУКА

(секретар — академик Р. Кашанин)

САСТАВ ОДЕЉЕЊА

Одељење техничких наука у почетку 1957 године сачињавали су:

академици — Милутин Миланковић, Антон Билимовић, Мирко Рош, Јаков Хлитчијев и Радивоје Кашанин;

дописници — Кирило Савић, Слободан Добросављевић, Миодраг Милосављевић, Илија Обрадовић и Ђ. Лазаревић;

Машички институт Српске академије наука (као установа са самосталним финансирањем) — који је имао 1 сталног и 8 хонорарних научних сарадника, 7 сталних стручних сарадника, 1 сталног асистента и 33 стална сарадника.

№
A 1958; 63

АКАДЕМИЈА НАУКА

ГОДИШЊАК

LXV

ЗА

1958

БЕОГРАД

1959

А. Билимовићу	3	С. Павловићу	1	П. Стевановићу	1
В. В. Мишковићу	1	П. Вујевићу	2	Д. Тодоровићу	1
С. Станковићу	5	С. Белинеу	4	В. Авакумовићу	1
К. Петковићу	2	М. Јосифовићу	2	М. Томићу	2
Р. Капанину	5	М. Младеновићу	4	М. Радовановићу	1
				В. Мишовићу	4

Од пријављених двадесет радова писаца изван Академије: тринаест радова је примљено, шест је враћено писцима јер нису могли бити примљени за Академијина издања; један је сам писац повукао.

РАД ВАН ОДЕЉЕЊА И УЧЕШЋА НА КОНГРЕСИМА

По препорукама Одељења омогућен је био, у прошлој години, у границама средстава којима је Академија располагала, истраживачки рад — академицима:

А. Билимовићу, у библиотекама у Загребу и Љубљани;
Н. Салтикову, у библиотекама у Загребу и Љубљани;

дописницима:

Ј. Марићу, у циљу геолошких испитивања у И. Србији;
М. Радовановићу, у циљу зоогеографских проучавања на острвима Јадранског мора;

С. Белинеу, у Оцеанографском институту у Сплиту.

По препорукама Одељења омогућена су учешћа на конгресима у току прошле године — академицима: С. Станковићу, на XV Међународном конгресу зоолога, у Лондону;

П. Вујевићу, на V Конгресу географа ФНРЈ, у Црној Гори;

А. Билимовићу, на III Конгресу за Рационалну и Примењену механику, у Опатији;

Н. Салтикову, на III Конгресу за Рационалну и Примењену механику, у Опатији;

Благодарећи добивеној помоћи изван Академије омогућено је академику М. Луковићу да учествује на Међународном конгресу хидрогеолога, у Лијежу.

По обављеном раду, односно повратку са конгреса, чланови су поднели Одељењу своје извештаје, који су објављени у Академијину Гласнику.

Одељење је, међутим, са жаљењем морало констатовати да извесним члановима, и поред препоруке Одељења, није пружена тражена материјална помоћ за истраживачки рад на терену, односно одлазак на конгрес на који су били позвани.

ИЗДАЊА ОДЕЉЕЊА

Држећи се и даље принципа да чешћа повремених издања, ма и мањег обима, верније представљају научну активност чланова Одељења, а, свакако, знатно успириносне бољем одржавању веза и сарадње са домаћим и страним научним установама, — Одељење је у протеклој години од примљених списа објавило:

Књ. ССXXXI Глас, књ. 14 — са 9 радова, 13 писаца, 5 шт. т.
Књ. ССXXXII Глас, књ. 15 — са 6 радова, 6 писаца, 4 шт. т.
Књ. ССXXXIII Глас, књ. 16 — са 9 радова, 12 писаца, 9 шт. т.
Књ. XXI, Bulletin N° 6 — са 2 рада, 4 аутора, 5 шт. т.
Књ. ССС, Посебна издања — 1 рад, 1 писац, 20 шт. т.
Књ. СССI, Посебна издања — 1 рад, 1 писац, 5 шт. т.
Књ. СССVIII, Посебна издања — 1 рад, 1 писац, 8 шт. т.
Књ. СССXIV, Посебна издања — 1 рад, 1 писац, 8 шт. т.
Књ. СССXV, Посебна издања — 1 рад, 3 писаца, 12 шт. т.

Краће речено, Одељење је постигло да од примљених рукописа у току протекле године, за објављивање у Академијиним издањима, изда све, пре свршетка године, сем једног, који је био примљен на последњем скупу, крајем децембра.

МАТЕМАТИЧКИ ИНСТИТУТ

основан 26 априла 1946

УПРАВА

Директор — дописник М. Томић

НАУЧНИ САВЕТ

Чланови: академик Р. Капанин, претседник Савета; академик С. Павловић; академик И. Обрадовић; дописник П. Туђуновић; професор Д. Раденковић; доцент С. Аљанчић.

Хонорарни научни сарадници
дописник В. Г. Авакумовић, проф. Више педагошке школе у Новом Саду и хон. проф. Филозофског факултета у Сарајеву;
д-р С. Аљанчић, доцент Универзитета у Београду;
д-р Т. Анђелић, проф. Универзитета у Београду;
академик А. Билимовић, проф. Универзитета у Београду, у пензији;
д-р В. Богуновић, ванр. проф. Универзитета у Београду;
д-р Р. Бојанић, доцент Универзитета у Београду;
дописник К. Вороњец, професор Универзитета у Београду;
д-р В. Вучковић, проф. Више педагошке школе у Зрењанину;
д-р М. Ђурић, ванр. проф. Универзитета у Београду;
д-р Б. Ивановић, доцент Универзитета у Београду;
академик Р. Капанин, проф. Универзитета у Београду, у пензији;
академик В. В. Мишковић, проф. Универзитета у Београду;
д-р К. Орлов, ванр. проф. Универзитета у Београду;
д-р Т. Пејовић, проф. Универзитета у Београду;
д-р Д. Раденковић, ванр. проф. Универзитета у Београду;
д-р М. Радојчић, проф. Универзитета у Београду;
д-р Д. Рашковић, проф. Универзитета у Београду;
академик Н. Салтиков, проф. Универзитета у Београду, у пензији;
д-р Б. Сјанковић, доцент Филозофског факултета у Новом Саду;
д-р М. Стојаковић, ванр. проф. Филозофског факултета у Новом Саду;
дописник М. Томић, ванр. проф. Универзитета у Београду;
д-р С. Фемил, проф. Више педагошке школе у Београду;
академик Ј. Хмичијевић, проф. Универзитета у Београду, у пензији;
д-р Б. Бајшански, асистент Универзитета у Сарајеву;
Р. Борђевић, асистент Универзитета у Београду;
д-р В. Марић, доцент Филозофског факултета у Новом Саду;
д-р Б. Мушички, доцент Универзитета у Београду;
д-р М. Првановић, доцент Филозофског факултета у Новом Саду;
д-р Ч. Сјанојевић, асистент Универзитета у Београду;
д-р Р. Стојановић, доцент Универзитета у Београду.

Спољни сарадници

д-р В. Базиљевић, проф. Универзитета у Београду;
д-р В. Брчић, доцент Универзитета у Београду;
д-р К. Јојић, доцент Универзитета у Београду;
академик Ј. Карамата, проф. Универзитета у Женеви;
дописник М. Милосављевић, проф. Универзитета у Београду;
д-р Љ. Радосављевић, доцент Универзитета у Београду;
д-р Н. Хајдин, научни сарадник Лабораторије за испитивање конструкција при Грађевинском факултету у Београду.

Административни службеник: В. Поповић, виши референт.

АСТРОНОМСКО-НУМЕРИЧКА СЕКЦИЈА
Старешина — академик *В. В. Мишковић*

Сарадници

И. Пойовић, асистент; *М. Чавчић*, калкулатор.

Административни службеник: *Љ. Малешевић*, канц. референт.

Помоћно особље: *А. Брекић*, чистачица.

I ОРГАНИЗАЦИЈА И САСТАВ ИНСТИТУТА

Математички институт у току 1958 године пословао је као установа са самосталним финансирањем, с тим што је Српска академија наука била надлежна за послове и задатке Института.

Надзор над законитошћу аката Института врши од свога оснивања Савет за научни рад НР Србије.

Од 1 јануара до 10 марта 1958 Институтом је управљао управник Р. Кашанин са члановима Управног одбора: В. Г. Авакумовићем, С. Аљанчићем, В. В. Мишковићем, Д. Раденковићем и М. Томићем. У том периоду Управни одбор је одржао две седнице о научно-организационим и издавачким питањима.

Сходно Закону о организацији научног рада, Српска академија наука донела је решење, почетком марта, о поновном оснивању Математичког института Српске академије наука.

Због заузетости пословима Претседништва Академије и у Одељењу техничких наука, управник Института Р. Кашанин поднео је оставку. Претседништво Академије поставило је М. Томића за директора Института. У исти мах, сходно прописима Закона о организацији научног рада, на место управног одбора, Претседништво је именovalo чланове привременог Научног савета Института, и то академике: Р. Кашанина, А. Билимовића, С. Павловића, И. Обрадовића.

Колектив Већа Математичког института изабрао је у Савет института: Д. Раденковића и С. Аљанчића. У Савет улази по свом положају и директор Института. За претседника привременог Савета изабран је Р. Кашанин, а за записничара директор Института.

Привремени Савет одржао је од марта до октобра 1958 пет седница на којима су донета нова правила Математичког института и где су, поред осталих питања, претресени и елаборат о досадашњем раду Института, који је тражио Савет за научни рад НР Србије, као и предлог буџета Института за 1959 годину. Савет за научни рад НР Србије признао је статус научне установе Математичког института. Како је привремени Савет института завршио свој основни задатак — доношење нових правила Математичког института — то је Претседништво Академије, пошто је претходно уважило оставку члана Савета А. Билимовића, именovalo за сталне чланове Савета Математичког института: академике Р. Кашанина, С. Павловића, И. Обрадовића и дописника П. Тутунџића. Од стране Већа у Савет су изабрани: проф. Д. Раденковић и доцент С. Аљанчић. На првој седници Савета Института за претседника је изабран Р. Кашанин.

Финансиско пословање обављано је преко Рачуноводства Српске академије наука, по посебном рачуну Института. Целокупну администрацију Института, инострану кореспонденцију и библиотеку водио је секретар Института В. Поповић.

Промена у личном саставу није било. Институт је на крају године (12 децембра) изгубио свог заслужног члана, једног од оснивача Института, потпретседника Српске академије наука, академика М. Миланковића.

Према томе, на крају 1958 лични састав Института био је: 30 хонорарних научних сарадника (од којих 4 академика и 3 дописника); 7 спољних сарадника (од којих 1 академик и 1 дописник); 1 асистент; 2 административна службеника; 1 калкулатор и 1 помоћни службеник.

II МАТЕРИЈАЛНА БАЗА

Просторије у којима је смештен Институт даје бесплатно Српска академија наука, која сноси и трошкове за огрев и осветљење истих. Намештај је добивен на рачун Академијин, док је још Институт био на њеном буџету.

Све расходе у 1958 години Институт је покрио дотацијом из државног буџета НР Србије.

У Институту има свега пет сталних службеника. Сви остали су, њих 36, или спољни сарадници, који не примају никакав хонорар, или хонорарни научни сарадници и хонорарни асистенти који су примили хонорар више симболичког карактера, и то само за прва три месеца 1958 године. Због уштеда у државном буџету, као и због дугова насталих услед штампања институтских публикација из претходне године, Савет Института је био принуђен да обустави све хонораре и да на тај начин делимично повећа средства за своје основне задатке: издавање својих публикација и обнављање библиотеке, помоћ млађим научним радницима ради учествовања на конгресима и гостовања иностраних научника.

Материјална корист коју остварује Институт састоји се из 303 часописа од којих 288 иностраних, што претставља повећање за 29 према 1957 години. Ове часописе Институт прима у размену за своја периодична издања (од 254 институције из 39 држава). Номинална вредност ових часописа, када би се плаћала у девизама, изнела би око 1.500 долара. Ови часописи су неопходни за научни рад и њима се користи велики број научних радника и институција. Како Институт не рачуна ни на какву добит, он своја издања продаје по врло ниској цени у земљи, како би његова издања била доступна што ширем кругу читалаца, а сав приход од продаје предаје државној благајни.

Известан број иностраних часописа (12 на броју) Институт набавља путем претплате, јер се уопште не дају у замену. Крајем 1958, Институт се претплатио на још 8 нових часописа, који се не могу набавити путем размене, и на тај начин Институт би у наредној години имао сва важнија периодска издања у свету, и тиме створио један од потребних услова за научни-истраживачки рад. Институт није набављао само оне публикације које издају иностране Академије, јер се оне могу наћи у Централној библиотеци Академије наука.

Библиотека је зановљена са 127 књига, од тога куповином 98, поклоном 20, а разменом 9; сем тога, за Астрономско-нумеричку секцију 13 књига, од којих поклоном 7. Инвентар, каталог, стручни и алфабетски, води се у реду и ажурно.

Сарадницима Института, а исто тако и сваком лицу које би то желело, Институт је био отворен свакодневно пре и по подне за коришћење библиотеке и за консултације.

III РАД ИНСТИТУТА

Годишњи скуп

12 III 1958 одржан је годишњи скуп Института на коме је поднесен извештај о раду у 1957 и план рада за 1958 годину. Скуп је усвојио извештај и одобрио план.

На скупу, дугогодишњи управник Математичког института Р. Кашанин саопштио је да је за директора Института постављен дописник М. Томић.

Нови директор се захвалио Академији на избору, а у име колектива Института дотадашњем управнику. На скупу је истакнуто понова питање сталних сарадника, како би Институт остварио нове значајне облике рада. На крају је скуп дао разрешницу Управном одбору, који је престао са радом и чије је функције преузео привремени Савет Математичког института.

Скупови Већа

У току 1958 године одржано је 38 скупова Већа, на којима су дата 42 саопштења од 31 аутора: 20 сарадника Института и 11 лица изван Института

и 4 реферата о конгресима. Ови скупови су били јавни и могао је присуствовати свако ко је желео. Институт је пре сваке седнице послао и писмене позиве, са насловом саопштења, низу институција за које се претпостављало да имају сараднике које би ова саопштења могла интересовати.

У саопштењима су били излагани резултати из области математичке анализе, алгебре, геометрије, рационалне и примењене механике, теориске физике и астрономије, до којих су њихови аутори дошли. Као што се из прегледа саопштења и публикација види, сарадници су радили на проблемима који спадају у делокруг Института и били предвиђени планом рада за 1958. Један део резултата је објављен у издањима Института за 1958, док ће преостали део бити објављен у току 1959.

О сваком саопштењу водила се дискусија и давана критика. Детаљни извештаји о тим скуповима (имена аутора, кратак садржај саопштења, имена присутних и имена дискусаната) објављују се у *Гласнику* Српске академије наука.

Астрономско-нумеричка секција

У 1958 рад Секције био је посвећен, с једне стране, проблемима изгубљених и недовољно посматраних планетоида, у циљу омогућавања њихове евентуалне идентификације, а, с друге стране, проучавањима планетоидских карактеристика, специјално трагањима за случајевима проксимитета испод одређене границе.

У току године завршени су нумерички радови који треба да послуже да се испитају карактеристике и особености распореда планетоидских перихела.

За штампу су припремљени: преглед сјајних маглина и звезданих јата са положајима, описом ових објеката и три карте за њихово лако налажење; затим рукопис XXIII књиге Годишњака нашег неба, за 1959. Но овај није могао бити дат у штампу због финансиских разлога.

Пред крај године израђен је план, уз учешће наставника и асистената на катедрама Астрономије Природно-математичког и Грађевинског факултета, како за проширење научно-истраживачког рада Секције, тако и за предудимање корака у циљу унапређења наставе Астрономије у свима врстама школа код нас.

Секција је пружила тражену помоћ Савезном заводу за статистику, као и другим установама и лицима који су јој се обраћали са разним питањима.

Гостовање иностраних научника

И поред ограничених материјалних средстава (у буџету није била предвиђена позиција за репрезентацију) Институт, као што је предвиђено планом рада за 1958, позивао је и стране научнике да држе предавања, и то не само да се наши математичари упознају са радом страних и ови са радом наших, већ и ради уздизања наших млађих кадрова.

У току 1958 године Институт су посетили ови научници:

J. S n e d d o n, професор Универзитета у Glasgow-у, одржао је саопштење у Институту и имао консултације са нашим научним сарадницима који раде на проблемима примењене математике.

T. V. D a v i e s, лектор Универзитета у Лондону, одржао је саопштење у Институту.

R. E. F u l l e r t o n, професор на University of Maryland, С.А.Д., поред предавања дао је низ обавештења из функционалне анализе.

P. E r d ö s, дописни члан Мађарске академије наука, професор Универзитета у Хаифи (Израел), боравио је у Београду и Новом Саду као гост Института. Проф. Erdös, поред саопштења, радио је са сарадницима Института на неким проблемима из класичне анализе.

L a r s A h l f o r s, професор Универзитета Cambridge, Mass., С.А.Д., поред саопштења, дао је неколико информација о савременим проблемима из теорије функција сарадницима Института.

Институт је посетио, приликом свог боравка у Београду, индиски физичар проф. C. V. R a m a n. Приликом одласка на Конгрес Примењене и Рационалне механике који се одржао у Опатији, као и приликом повратка, поред Претседништва Академије, посетили су и Институт совјетски научници академици Н. И. М у с х е л и с в и л и и Л. И. С е д о в.

Као помоћ за смештај страних учесника на Конгресу за Примењену и Рационалну механику Институт је дао из својих средстава Друштву за примењену и рационалну механику 100.000.— динара.

Без девизних средстава, са малим динарским издацима, ова гостовања иностраних научника двоструко су корисна. Упознавање са савременим научним проблемима и прогресом математичких наука, с једне стране, методе рада, објективна критика и савети тих научника, с друге стране, указују на могућност да се и без одласка у иностранство може постићи известан напредак.

Гостовање сарадника

Дописник В. Авакумовић, држао је у току зимског семестра 1957/58 предавања на Универзитету у Göttingen-у, из теорије парцијалних диференцијалних једначина.

Т. Анђелић учествовао је на раду GAMM-а (Немачког друштва за примењену механику и математику), који је одржан у Saarbrücken-у (Западна Немачка).

Учествовања на конгресима и студиска путовања

С. Аљанчић налазио се до средине јуна 1958 на специјалним студијама у Паризу. Институт му је платио само путне трошкове.

Р. Бојанић од 20. VI. 1958. налази се као научни сарадник у Tata Institute of Fundamental Research, Bombay (Индија). Институт је платио само Бојанићев пут од Београда до Каира.

Р. Стојановић и Ђ. Мушички учествовали су на Конгресу за Примењену и Рационалну механику, у Опатији. Институт је поднео њихове путне трошкове и дневнице.

М. Радојчић и М. Првановић учествовали су на Светском конгресу математичара, који је одржан у Edinburgh-у (Вел. Британија) од 14—21 августа. Институт је поднео њихове путне трошкове и дао је противвредност за девизна средства које је Институту уступила Академија.

Услед недостатака материјалних средстава Институт није могао да пружи никакву материјалну помоћ већем броју својих хонорарних научних сарадника, који су о трошку других установа учествовали на разним конгресима. Тако су на Конгресу за Примењену и Рационалну механику, у јуну, у Опатији, учествовали: академици А. Билимовић и Ј. Хлитчијев, дописници В. Г. Авакумовић и К. Вороњец; Т. Анђелић, Д. Рашковић, Д. Раденковић, В. Богунковић, Љ. Радосављевић, К. Јојић, В. Брчић, Н. Хајдин, В. Вучковић, Р. Бојанић. На Интернационалном конгресу математичара у Edinburgh-у (Вел. Британија): Т. Пејовић и К. Орлов. На Конгресу за Примењену математику у Mons-у (Белгија) М. Стојановић. На конгресу GAMM-а у Saarbrücken-у: Љ. Радосављевић и К. Јојић.

Сарадња у иностраним публикацијама

Поједини сарадници штампали су своје радове и у иностраним часописима. Специјално, више сарадника Института сарађују као референти у међународним реферативним часописима:

Applied Mechanics Reviews (Д. Раденковић, Д. Рашковић, Ј. Хлитчијев);

Internationale mathematische Nachrichten (Т. Анђелић);
 Mathematical Reviews (Т. Анђелић, Д. Рашковић, М. Томић);
 Реферативный журнал Акад. наук СССР — Математика (М. Томић);
 Реферативный журнал Акад. наук СССР — Механика (Т. Анђелић,
 Д. Рашковић);
 Zentralblatt für Mathematik und ihre Grenzgebiete (Т. Анђелић, В. Бо-
 гуновић, К. Вороњец, К. Орлов, Д. Раденковић, Д. Рашковић, Н. Сал-
 тиков).

ИЗДАЊА ИНСТИТУТА

Институт, нажалост, у току 1958 није успео да оствари план своје издавачке делатности предвиђен у 1957. Поред Notes et Travaux de la Section d'Astronomie, Т. I., која се појавила средином 1958, као прва серија публикација на страним језицима Астрономско-нумеричке секције Института, Институт је тек крајем 1958 године дао у штампу Т. XII својих Publications de l'Institut Mathématique, тако да ће се овај том појавити тек почетком 1959 године.

Разлози за ово су материјалне природе. Због недостатка средстава није могла ући у штампу ни XXIII књига Го ди ш њ а к а н а ш е г н е б а, иако је она била већ средином прошле године потпуно спремна за штампу. Исто тако ни Зборник радова, књига 7, није ушао у штампу током прошле године, мада је материјал за овај Зборник припремљен. Већи број публикација у претходној години донео је дугове штампарији, који су морали бити ликвидирани у току 1958 године. Велико покушење штампарских услуга које су за последњих неколико година знатно порасле, док је партија за штампу у буџету Института остала углавном непромењена, произвео је ове материјалне тешкоће у једном од главних задатака Института, у његовим периодским публикацијама. Шта више, ове материјалне тешкоће, за дужи низ времена, могу да изазову застој у другим институтским публикацијама: класичним списима, монографијама и слично.

IV ЗАКЉУЧАК

Рад Математичког института Српске академије наука био је у 1958 усмерен према његовим основним задацима. Посматран у целини тај рад није у потпуности успес. При томе се могу навести ови узроци делимичном неуспеху: поред недовољних материјалних средстава која су се изразила у његовим публикацијама и у библиотеци, недостатак сталних сарадника, нарочито млађих кадрова (асистената) отежава један систематски рад за дужи период на научном пољу, а нарочито улажење у нове савремене области математичких наука. Већи део сарадника Института углавном је стално запослен на Универзитету. Све веће ангажовање њихово у проблемима наставе повлачи постепено застој у њиховом научном раду, тако да и поред најбоље воље рад на науци долази у други план, што се одражава и у раду Института.

Треба поменути да је Институт у току прошле године наишао на пуно разумевање, а и помоћ, колика је од ње била могућа, од стране Српске академије наука. Новоосновани Савет за научни рад НР Србије, који се формирао средином прошле године, схватио је улогу и значај Института и показао је разумевање за његов рад. Њима, као и свим оним институцијама и лицима који су допринели за напредак и његов рад, Институт упућује изразе своје захвалности.

ИЗДАЊА У 198 ГОДИНИ

1. Publications de l'Institut Mathématique Т. XII, стр. IV + 160
2. Notes et Travaux de la Section d'Astronomie de l'Institut Mathématique Vol. II, стр. 84

ПРЕГЛЕД УСТАНОВА СА КОЈИМА ЈЕ УСПОСТАВЉЕНА РАЗМЕНА У 1958

Аргентина

1. Contribuciones Cientifica, Ser. A., Universidad de Buenos Aires

Велика Британија

2. Times Science-Review, Times Ltd., London

Венецуела

3. Boletin de la Facultad de Ingenieria, Caracas

Индија

4. Ganita, Lucknow University, Lucknow
5. Proceedings of the Benares Mathematical Society, Benares
6. Research Journal of the Hindi Science Academy, Allahabad

Италија

7. Atti della Accademia delle Scienze, Ferrara
8. Bolletino della Società Matematica Calabrese, Reggio Calabria
9. Bulletin du Centre international provisoire de Calcul, Roma

Јапан

10. Report, Transportation Technical Research Institute, Tokyo

Кина

11. Acta Mathematica Sinica, Peking

Немачка

12. Metrika, Physica-Verlag, Würzburg

Пољска

12. Acta Arithmetica, Institut Matematyczny, Warszawa
14. Acta Physica Polonica, Institut Fyzyki, Warszawa
15. Rozprawy Inzynierskie, Instytut Podstawowych Problemow Techniki, Warszawa

Румунија

16. Bulletin Mathématique, Société des Sciences mathématiques et physiques, Bucuresti
17. Bulletinul, Institutul Politehnic, Bucuresti
18. Bulletinul, Institutul Politehnic, Jassy
19. Gazeta matematica si fizica, Societate de Stiinte mat. si fiz., Bucuresti
20. Revue de Mathématiques pures et appliquées, Académie roumaine, Bucuresti
21. Studi si Cercetari Matematice, Institutu de Matematica, Bucuresti

С.А.Д.

22. Rice Institute Pamphlet, Rice Institute, Houston, Texas

С.С.С.Р.

23. Вестник, Сер. Мат., Московского Университета, Москва
24. Известия высших учебных зав., Государственный Университет, Казань
25. Известия, Сер. физ.-мат., АН Армянской ССР, Ереван
26. Труды Московского Математического Общества, Москва

Финска

27. Annales, Ser. Physica, Academia Scientiarum Fennica, Helsinki

Француска

28. Travaux, Centre de Recherche scientifique, Marseille

Ч.С.Р.

29. Československy Časopis pro Fysiku, Československa Akademia, Praha

ИЗВРШЕЊЕ БУЏЕТА У 1958

Лични расходи

	Одобрено	утрошено
1. Плате и додаци	1,075.000 дин.	1,124.164 дин.
2. Хонорари	356.000	296.543
3. Допринос за социјално осигурање	641.000	457.721
4. Допринос за станбену изградњу	184.000	131.654
Свега	2,256.000	2,010.082

Оперативни расходи

1. Режики трошкови	60.000	139.442
2. Путни и селидбени трошкови	730.000	789.563
3. Допуна инвентара	24.000	37.657
Свега	814.000	966.662

Функционални расходи

1. Трошкови научно-истраживачког рада	30.000	64.452
2. Набавка књига и одржавање библиотеке	600.000	484.428
3. Трошкови издавања и штампања књига	3,500.000	3,406.517
Свега	4,130.000	3,955.397
Укупно	7,200.000	6,932.141

ГЕОГРАФСКИ ИНСТИТУТ

основан 31 маја 1947

Директор: академик Павле Вујевић

САВЕТ ИНСТИТУТА

Претседник: Душан Манзаловић, пуковник ЈНА

Чланови: академик Павле Вујевић, директор Института
академик Милан Луковић, професор Универзитета
дописник Боровоје Дробњаковић, професор Универзитета
д-р Гојко Грђић, професор Универзитета
д-р Мирослав Пойовић, научни сарадник, секретар
д-р Бранислав Јовановић, научни сарадник

Научни сарадници

д-р Милисав Лујовац
д-р Мирослав Пойовић

д-р Чедомир Милић
д-р Бранислав Јовановић

Асистенти

д-р Јован Марковић
Олга Савић
Гаврило Видановић
Радован Ршумовић

Бранимир Дакић
Мирослав Милејевић
Милорад Сушић
Александар Велковић

Административно и помоћно особље

Стални: Сјоменка Геу, књижничар
Јелена Максим, дактилограф
Димитрије Кузмановић, картографски цртач
Катарина Гашић, картографски цртач
Даница Михајловић, чистачица
Хонорарни: Антоније Лазић, картограф

У 1958 години Институт је настојао да прилагоди читав свој рад одредбама и духу Закона о организацији научног рада и упутствима Претседништва Српске академије наука, издатим у сврху спровођења у живот овог Закона и других прописа који се односе на рад Академије и њених института. Резултати оваког настојања огледају се у томе што је Савет Института постао руководеће тело и што научно-стручни колектив у свом Научно-стручном већу све више налази одговарајућу форму и садржину рада.

I МАТЕРИЈАЛНА БАЗА

Као установа са самосталним финансирањем, Институт је у 1958 години све своје расходе покривао дотацијом из државног буџета. Та дотација износила је 9,700.000 динара (лични расходи: 6,046.000 материјални: 3,654.000). Осим тога, Институт је продајом својих издања остварио приход од 134.232 динара. На крају године буџет Института је остварен са 93,1%, односно за личне издатке са 112,6%, за оперативне са 124,8% и за функционалне са 43,1%, што значи да је за материјалне издатке буџет остварен са 61,2%. Предвиђена сума у позицији „Трошкови издавања и штампања публикација“ није могла бити у потпуности искоришћена, с обзиром да при крају године Институт још није добио тражену сагласност одговарајућих инстанца Академије за штампање два Зборника радова. У погледу финансиског пословања Института, треба истаћи да је оно обављано преко Отсека рачуноводства Српске академије наука путем посебног рачуна.

И у 1958 години Институт је користио исте просторије као и при крају протекле године у Академијиној згради, сем тога је Српска академија наука сносила и све трошкове око грева и осветљења.

II НАУЧНО-ОРГАНИЗАЦИОНИ РАД

Током године Институт је у научно-организационом погледу претрпео знатне промене. Место Управног одбора, само са нешто друкчијом надлежношћу, Институт је добио Савет. Правилима Института, која су потврђена при крају године, одређене су надлежности директора и јасно обележен делокруг рада Научно-стручног већа — органа научно-стручног колектива, коме Савет Института препушта обављање извесних научно-организационих послова. Сви ови органи Института стварно су функционисали током читаве године, иако Правила нису била потврђена, и обавили значајан посао.

Савет Института (раније, Управни одбор) одржао је у 1958 години шест седница, на којима су донесене одлуке о значајним научно-организационим проблемима.

Научно-стручно веће Института имало је 18 седница. На 9 од њих приказано је 11 радова разних географских дисциплина; а на осталима претресана су питања из живота и рада Института.

А 11
1959;66

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА

ГОДИШЊАК

LXVI

ЗА

1959

Уредник
академик **К. ПЕТКОВИЋ**

БЕОГРАД

1960

ИЗДАЊА ОДЕЉЕЊА

Одељење је у протеклој години од примљених списа објавило:

Књ. ССХХХV Глас природних наука књ. 17 — са пет радова, седам писаца, $5\frac{1}{4}$ штампаних табака;

Књ. ССХХХIХ, Посебна издања, књ. 25, са једним радом, једног писца, $5\frac{1}{2}$ штампаних табака.

Пре завршетка године дат је у штампу Билтен, књ. XXV, природних наука, књ. 7—са тридесет и једним радом, шездесет и пет писаца, 10 штампаних табака.

На крају овог извештаја остаје још да се спомене да је у протеклој години Одељење два несвакидашња догађаја са задовољством забележило. Први, половином године, кад је двојици његових чланова одато јавно признање, за њихово животно дело, у облику награде Извршног већа Народне Републике Србије — академицима Николи Салтикову и Милану Луковићу. Други, пред крај године, кад је, на свечаном скупу Академије, члану овог Одељења, академику Павлу Савићу, предата диплома дописног члана Академије наука СССР.

МАТЕМАТИЧКИ ИНСТИТУТ

основан 26 априла 1946

У П Р А В А

Директор — дописник *М. Томић*

НАУЧНИ САВЕТ

Чланови: академик *Р. Кашанин*, претседник Савета; академик *С. Павловић*; академик *И. Обрадовић*; дописник *П. Туиунџић*; ванр. проф. Универзитета *Д. Раденковић*; ванр. проф. Универзитета *С. Аљанчић*.

Хонорарни научни сарадници

д-р *С. Аљанчић*, ванр. проф. Универзитета у Београду;
дописник *Т. Анђелић*, проф. Универзитета у Београду;
академик *А. Билмовић*, проф. Универзитета у Београду, у пензији;
д-р *В. Богуновић*, ванр. проф. Универзитета у Београду;
дописник *К. Вороњец*, проф. Универзитета у Београду;
д-р *В. Вучковић*, проф. Више педагошке школе у Зрењанину;
академик *Р. Кашанин*, проф. Универзитета у Београду, у пензији;
академик *В. В. Мишковић*, проф. Универзитета у Београду;
д-р *Т. Пејовић*, проф. Универзитета у Београду;
д-р *В. Базиљевић*, проф. Универзитета у Београду;
д-р *В. Брчић*, доцент Универзитета у Београду;
д-р *З. Мамузић*, доцент Универзитета у Београду;
д-р *Д. Раденковић*, ванр. проф. Универзитета у Београду;
дописник *М. Радојчић*, проф. Универзитета у Београду;
д-р *Љ. Радосављевић*, доцент Универзитета у Београду;
академик *Н. Салтиков*, проф. Универзитета у Београду, у пензији;
д-р *Б. Сјанковић*, доцент Филозофског факултета у Новом Саду;
д-р *М. Сјојаковић*, проф. Филозофског факултета у Новом Саду;
д-р *С. Фемил*, ванр. проф. Универзитета у Београду;
академик *Ј. Хлјивчијев*, проф. Универзитета у Београду, у пензији;

д-р *Б. Бајмански*, асистент Савезног хигијенског института
Р. Борђевић, асистент Универзитета у Београду;
д-р *В. Марић*, доцент Филозофског факултета у Новом Саду;
д-р *Ђ. Мушички*, доцент Универзитета у Београду;
д-р *М. Првановић*, доцент Филозофског факултета у Новом Саду;
д-р *Ч. Сјанојевић*, доцент Универзитета у Београду;
д-р *Р. Сјојановић*, доцент Универзитета у Београду.

С п о љ н и с а р а д н и ц и

д-р *Р. Бојанић*, предавач на Stanford University, САД;
д-р *М. Ђурић*, ванр. проф. Универзитета у Београду;
д-р *Б. Ивановић*, ванр. проф. Универзитета у Београду;
д-р *К. Јојић*, доцент Универзитета у Београду;
академик *Ј. Карамайа*, проф. Универзитета у Женеви;
дописник *М. Милосављевић*, проф. Универзитета у Београду;
д-р *К. Орлов*, ванр. проф. Универзитета у Београду;
д-р *Н. Хајдин*, доцент Универзитета у Београду.

Административни службеник: *В. Појовић*, виши референт.

АСТРОНОМСКО-НУМЕРИЧКА СЕКЦИЈА

Старешина — академик *В. В. Мишковић*

С а р а д н и ц и

И. Појовић, асистент; *М. Чавчић*, калкулатор.
Административни службеник: *Љ. Кашански*, канц. референт.
Помоћно особље: *А. Брекић*, чистачица.

I ОРГАНИЗАЦИЈА И САСТАВ ИНСТИТУТА

Математички институт у току 1959 године пословао је као буџетска установа по прописима и по одредбама Правила о организацији Математичког института Српске академије наука. Надзор над финансијским пословањем врши надлежан орган Српске академије наука. Надзор над научноистраживачким пословима врши Српска академија наука. Надзор над законитошћу аката Института врши Савет за научни рад НР Србије.

Промене у личном саставу: дописнику *М. Радојчићу*, због одласка на Универзитет у Картуму (Судан), престала је хонорарна служба. За новог хонорарног сарадника изабран је д-р *З. Мамузић*, доцент Универзитета.

II МАТЕРИЈАЛНА БАЗА

Све расходе у 1959 години, као и ранијих година, Институт је покрио дотацијом из државног буџета НР Србије.

Материјална корист коју остварује Институт састоји се из 310 часописа од којих 295 иностраних, што претставља повећање за 7 према 1958 години. Ове часописе Институт прима у размену за своја периодична издања. Ови часописи су неопходни за научни рад и њима се користе велики број научних радника и институција.

Известан број иностраних часописа (20 на броју) Институт набавља путем претплате, јер се уопште не дају у замену, и на тај начин Институт има сва важнија издања у свету. Ради комплетирања колекције часописа поручени су томови који су недостајали: Zentralblatt für Mathematik und ihre Grenzgebiete (39), Journal of London Mathematical Society (24), Acta Arithmetica (3), Archiv der Mathematik (9). Даље 5 томова Mathematische Zeitschrift, 3 тома Mathematische Annalen и 11 томова Duke Mathematical Journal.

Библиотека је зановљена са 62 књиге, од тога куповином 47, поклоном 6, а разменом 9; сем тога, за Астрономско-нумеричку секцију куповином једне књиге. Инвентар, каталог, стручни и алфабетски, води се у реду и ажурно.

Сарадницима Института, а исто тако и сваком лицу које би то желело, Институт је био отворен свакодневно пре и по подне за коришћење библиотеке и за консултације.

III РАД ИНСТИТУТА

Годишњи скуп

25 III 1959 одржан је годишњи скуп Института на коме је поднесен извештај о раду у 1958 години. Скуп је усвојио извештај; 14 X 1959 одржана је свечана 400. седница, а 11 XI 1959 одржан је скуп на иницијативу Савета за научни рад НР Србије, о организацији научно-истраживачког рада на пољу математике и усвојени предлог поднесен је Савету за научни рад НР Србије.

Скупови Већа

У току 1959 године одржани су 31 скуп Већа, на којима су дата 36 саопштења од 38 аутора: 28 сарадника Института и 10 лица изван Института; и 3 реферата о конгресима. Ови скупови су, као увек, били јавни и могао је присуствовати свако ко је желео. Институт је пре сваке седнице, као и ранијих година, слао и писмене позиве, са насловом саопштења, низу институција за које се претпостављало да имају сарадника које би ова саопштења могла интересовати.

У саопштењима су били излагани резултати из области математичке анализе, алгебре, геометрије, рационалне и примењене механике, теориске физике и астрономије. Један део резултата је објављен у издањима Института за 1959, док ће преостали део бити објављен у току 1960.

О сваком саопштењу водила се дискусија и давана критика. Детаљни извештаји о тим скуповима (имена аутора, кратак садржај саопштења, имена присутних и имена дискутаната) објављују се у Гласнику Српске академије наука.

АСТРОНОМСКО-НУМЕРИЧКА СЕКЦИЈА

Рад Секције у 1959 години био је посвећен, у првом реду, проблематици изгубљених и недовољно посматраних планетоида, у циљу омогућавања њихове евентуалне идентификације; поред тога испитивани су случајеви проксимитета планетоидских путања и положаја, испод одређене границе, нарочито код компланарних путања.

За штампу су припремљени: преглед сјајнијих маглина и звезданих јага са положајима, описом објеката и три карте за њихово лако налажење; преглед положаја планетоидских перихела и рукопис XXIV књиге Годишњака нашег неба, за 1960. Нажалост, као ни XXIII књига, за 1959 г., ни ова није могла бити отштампана због недостатка потребних средстава.

Планирано проширење научно-истраживачког рада Секције, уз учешће наставника и асистената катедара Астрономије Природно-математичког и Грађевинског факултета, није могло бити остварено како се желело, опет, углавном, из административно-финансијских разлога.

Секција је у току ове године пружала тражену помоћ установама које су јој се обраћале за податке и стручне савете, а специјално: Савезном заводу за статистику, Радио-Београду, као и другим установама, редакцијама листова и лицима која су јој се обраћала.

Гостовања иностраних научника

У току 1959 године нису позивани страни научници због недостатка материјалних средстава за ту сврху. И поред те околности Институт су посетили и одржали саопштења Irene Crone-Hertwech (München) и R. E. Fullerton (University of Maryland, SAD).

Учествовања на конгресима и студиска путовања

С. Аљанчић, В. Марић, Б. Станковић и М. Стојаковић учествовали су на конгресу Италијанске математичке уније у Напуљу, од 11 до 16 септембра. М. Стојаковић учествовао је по позиву као делегат Института, С. Аљанчићу девизна средства ставила је на расположење Српска академија наука, свима је Институт подмирио путне трошкове у динарима. Исто је подмирен путни трошак Р. Стојановићу који је учествовао на конгресу за примењену математику и механику, одржаном у ХанOVERу, 19—24 маја. Р. Бојанић гостује као предавач на Stanford University (Калифорнија).

Сарадња у иностраним публикацијама

Наведени сарадници у извештају за 1958 годину сарађивали су и у 1959 г. у истим часописима*

Издања Института

Институт је био приморан да у току 1959 године, од суме предвиђене за публикације, исплати и своја ранија дуговања. Из тих разлога Институт је објавио само Зборник радова књ. 7 и Publications T. XIII. Институт је могао још дати у штампу једну веску Notes et Travaux de la Section Astro-numérique. Пошто су сви ранији дугови ликвидирани, то се Институт нада да ће у 1960 години моћи да повећа број својих публикација.

ЗАКЉУЧАК

Математички институт Српске академије наука настојао је да у току 1959 године оствари своје битне задатке и да прошири своју делатност. Међутим ово и поред најбоље воље није зависило само од његова рада. Штавише, материјална средства и велика запосленост његових сарадника, који су у извештају за 1958 годину били истакнути као главне сметње за даљи развој Института, остале су и даље, али су се појавиле и нове, које су довеле у питање опстанак Института. Савет за научни рад НР Србије узео је, поред осталог, и проблем организације научног рада у области математике. Математички институт је поднео свој предлог научног рада, који је на седници већа Института од 11 XI 1959 прихватила велика већина чланова после свестране и исцрпне дискусије. Нажалост, Савет за научни рад НР Србије, није прихватио основне идеје овог предлога, и дефинитивни предлог Савета изнет је у опсежном елаборату који је умножен. Став Математичког института остаје непромењен и он је изложен у поменутом предлогу и акту који је Институт упутно Институтској комисији Српске академије наука. Математички институт сматра да у овом начелном ставу око организације научног рада (не само у области математике) као и објективној оцени рада Института треба да изрази своју захвалност Претседништву Српске академије наука, Институтској комисији и Катедри за математику Филозофског факултета у Новом Саду.

* В. Годишњак LXV за 1958, стр. 139—140.

ИЗДАЊА У 1959 ГОДИНИ

1. Зборник радова књ. LXIII М. I. књ. 7
2. Publications T. XIII
3. Notes et Travaux T. III No. 21—23

ПРЕГЛЕД УСТАНОВА СА КОЈИМА ЈЕ УСТАНОВЉЕНА РАЗМЕНА У 1959 ГОД.

Индонезија

1. Indonesian Abstracts, Council for Sciences of Indonesia, Djakarta

Јапан

2. Funkcialaj Ekvacioj, Kobe University, Kobe
3. Journal of Spatial Mathematics, Sasayama Research Room, Sendaj
4. Scientific Papers, Institute of Physical & Chemical Research, Tokyo

Канада

5. Canadian Mathematical Bulletin, Canadian Mathematical Congress, Toronto

Мађарска

6. Annales, Tudományegyetem, Budapest

Немачка

7. Monatsberichte, Deutsche Akademie der Wissenschaften, Berlin

Пољска

8. Polska Bibliografia Analityczna — Mechanika, P. A. N., Warszawa
9. Proceedings of Vibration Problems, Institute of Technical Problems, Warszawa

Румунија

10. Lucrabile, Institutului de Petrol, Gaze si Geologie, Bucuresti
11. Studii si Cercetari de Matematica, Academia filiala, Cluj

Француска

12. Publications Mathématiques, Institut des Haute Etudes scientifiques, Paris

САД

13. Illinois Journal of Mathematics, University of Illinois, Urbana

Шпанија

14. Revista Matematica Hispano-Americana, Consejo Superior de Investigaciones Cientificas, Madrid

ИЗВРШЕЊЕ БУЏЕТА У 1959

Лични расходи

	Одобрено	утрошено
1. Плате и додаци	2,018.000 дин	1,844.547 дин
2. Хонорари	1,382.000 „	1,330.607 „
Свега	3,400.000	3,175.154

Оперативни расходи

1. Режики трошкови	156.000	155.881
2. Путни и селидбени трошкови	600.000	598.500
Свега	756.000	754.381

Функционални расходи

1. Трошкови научно-истраживачког рада	100.000	100.000
2. Набавка књига и одржавање библиотеке	700.000	699.786
3. Трошкови издавања и штампања књига	3,300.000	3,299.580
Свега	4,100.000	4,099.466
Укупно	8,256.000	8,029.001

ГЕОГРАФСКИ ИНСТИТУТ

основан 31 маја 1947

Директор: академик *Павле Вујевих*

САВЕТ ИНСТИТУТА

Претседник: *Душан Манзалових*, пуковник

Чланови: академик *Павле Вујевих*, директор Института
академик *Милан Луковић*, професор Универзитета
дописник *Боривоје Дробњаковић*, професор Универзитета
д-р *Гојко Грђић*, професор Универзитета
д-р *Мирослав Појовић*, научни сарадник, секретар Института
д-р *Бранислав Јовановић*, научни сарадник

Научно особље

д-р *Милисав Лујовац*, научни саветник д-р *Гаврило Видановић*, асистент
д-р *Мирослав Појовић*, научни сарадник *Олга Савић*, асистент
д-р *Чедомир Милић*, научни сарадник д-р *Мирослав Милојевић*, асистент
д-р *Бранислав Јовановић*, научни сарадник *Бранимир Дакић*, асистент
д-р *Радован Ришковић*, научни сарадник *Милорад Сушић*, асистент
Александар Велковић, асистент

Административно и помоћно особље

Сйоменка Гец, књижничар*Јелена Максин*, дактилограф*Димитрије Кузмановић*, картографски цртач*Даница Михаиловић*, чистачица

Током 1959 године научно-истраживачки рад Института развијао се према усвојеном годишњем плану рада, а читаво функционисање Института било је прилагођено његовим Правилима о организацији и раду.

I МАТЕРИЈАЛНА БАЗА ИНСТИТУТА

Као установа са самосталним финансирањем, Институт је у 1959 години све своје расходе покривао доплатом из државног буџета. Та доплатија износила је 12, 178.000. — динара (лични расходи: 8,304.000. — дин; оперативни: 674.000. — дин.; и функционални: 3,200.000. — дин.). Осим тога, Институт је продајом својих издања остварио приход од 54.758. — динара. На крају године буџет Института у целини је остварен са 97,7%, односно за личне расходе са 96,5%, оперативне са 99,8%, и за функционалне са 99,9%. Притом треба подвући да одобрене позиције „Штампање радова“ и „Путни и селидбени трошкови (трошкови за теренски научно-истраживачки рад)“ нису биле довољне; због недостатка средстава није обављен целокупан посао око штампања институцких издања, а, из истих разлога, није завршен у потпуности ни читав теренски научно-истраживачки рад.

У погледу финансиског пословања Института треба истаћи да је оно обављено преко Отсека рачуноводства Српске академије наука путем посебног рачуна.

Треба напоменути да је у 1959 години Институт користио исте просторе као и при крају протекле године у Академијиној згради, и да је Академија наука сносила све трошкове око огрева и осветљења.

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ

A $\frac{11}{67}$

ГОДИШЊАК

LXVII

ЗА

1960

Уредник
Академик В. ГЛИГОРИЋ

БЕОГРАД
1962

дописнику П. Стевановићу студијски боравак у Грчкој, у децембру, на истраживању медитеранског неогена;

академику А. Билимовићу учешће на V југословенском конгресу за рационалну и примењену механику, на Бледу, од 5—12. јуна;

дописнику В. М. Мићовићу учешће на I конгресу за чисту и примењену хемију, од 15—21 јуна, у Загребу, Ријеци и Београду;

дописнику С. Ђелинеу научноистраживачки рад у Оцеанографском институту у Сплиту, у трајању од 21 дана.

Сви извештаји о овим путовањима биће објављени у Академијину Гласнику.

ПОСЕТЕ ИНОСТРАНИХ НАУЧНИКА

Одељење је посетило, 27. IX 1960, инострани члан Одељења професор Вацлав Сјерпински, који је боравио у Југославији на бази размене научних радника с Пољском. Професор Сјерпински је том приликом одржао у Академији предавање „Аксиом избора“.

РАД ЧЛАНОВА ОДЕЉЕЊА ВАН АКАДЕМИЈЕ

Већина чланова је, поред рада у Академији, учествовала у научном и стручном раду других установа, научних друштава, великих привредних предузећа.

На својим факултетима су се, поред својих наставничких дужности, бавили и научним радом и своје радове публиковали у њиховим издањима. Активно су учествовали на конгресима и другим научним скуповима у земљи и иностранству, што им је омогућено средствима добивеним ван Академије; сарађивали у научним и стручним часописима и другим едицијама својим радовима, а понекад и као чланови редакционих одбора; као чланови Савета за научни рад, Савезног или републичког, и као чланови њихових одбора и комисија учествовали у организовању научног рада; као чланови научних и стручних савета појединих установа и великих привредних предузећа, и у експертским комисијама при изради великих објеката у нашој и другим републикама давали су значајан допринос бржем развићу наше земље; у саветима појединих установа, као чланови савета, учествовали су у самоуправљању ових установа.

ИЗДАЊА ОДЕЉЕЊА

У току 1960. године Одељење је објавило ова своја издања:

Билтен природних наука књ. 7, започет са штампањем крајем 1959 — са 31 радом од 65 писаца, 10 штампаних табака;

Глас, књ. 18, природњачке садржине — са 11 радова од 30 писаца, 8 штампаних табака;

Глас, књ. 19, математичке садржине — са 5 радова од 5 писаца, 8,5 штампаних табака;

Глас, књ. 20, природњачке садржине — са 8 радова од 16 писаца, 9 штампаних табака.

При крају године, у децембру, дат је у штампу Билтен природних наука, књ. 8 — са 12 радова од 22 писца, око 10 штампаних табака.

Новим Законом о Српској академији наука и уметности (чл. 2) предвиђа се проширење рада Академије, преко њених одељења, одржавањем саветовања,

симпозијума и других облика рада, у обиму Одељења, или заједно са научним радницима ван Академије, ради разматрања крупнијих тековина и значајних питања из области науке и уметности. Одељење није било у могућности да у овој години приступи организовању ових облика рада, поред осталог и због тога што за то није било материјалних средстава, која су предлогом буџета предвиђена за наредну годину.

Посао око реорганизације Академијиних института, у склопу целокупне реорганизације научноистраживачког рада, није ни ове године довршен, али је, углавном, приведен крају, и очекује се да ће бити потпуно завршен првих месеци 1961. године.

На завршетку овог прегледа рада Одељења и његових института у 1960. пријатно је поменути да је у овој години члану Одељења академику Павлу Вујевићу, за изузетно значајна научна остварења и дугогодишњи рад у области климатологије и метеорологије — додељена награда за животно дело.

МАТЕМАТИЧКИ ИНСТИТУТ

основан 26. априла 1946.

УПРАВА

Директор — дописник *М. Томић*

НАУЧНИ САВЕТ

Чланови: академик *Р. Кашанин*, председник Савета; академик *С. Павловић*, академик *И. Обрадовић*, дописник *П. Туђунџић*, ванр. проф. Универзитета *Д. Раденковић*, ванр. проф. Универзитета *С. Аљанчић*.

ХоноRARНИ НАУЧНИ САРАДНИЦИ:

др *С. Аљанчић*, ванр. проф. Универзитета у Београду;
дописник *Т. Анђелић*, проф. Универзитета у Београду;
академик *А. Билимовић*, проф. Универзитета у Београду, у пензији;
др *В. Богуновић*, ванр. проф. Универзитета у Београду;
дописник *К. Вороњец*, проф. Универзитета у Београду;
др *В. Вучковић*, доцент Универзитета у Београду;
академик *Р. Кашанин*, проф. Универзитета у Београду, у пензији;
академик *В. В. Мишковић*, проф. Универзитета у Београду;
др *В. Базилевић*, проф. Универзитета у Београду;
др *В. Брчић*, доцент Универзитета у Београду;
др *З. Мамузић*, доцент Универзитета у Београду;
др *Д. Раденковић*, ванр. проф. Универзитета у Београду;
дописник *М. Радојчић*, проф. Универзитета у Београду;
др *Љ. Радосављевић*, доцент Универзитета у Београду;
др *Б. Ситанковић*, ванр. проф. Универзитета у Новом Саду;
др *М. Стојаковић*, проф. Универзитета у Новом Саду;
др *С. Фелил*, проф. Универзитета у Београду;
академик *Ј. Хилић*, проф. Универзитета у Београду, у пензији;
др *Б. Бајишански*, научни сарадник Сав. завода за нар. здравље у Београду;
Р. Борђевић, асистент Универзитета у Београду;
др *В. Марић*, доцент Универзитета у Новом Саду;
др *Б. Мушицки*, доцент Универзитета у Београду;
др *М. Пранковић*, доцент Универзитета у Новом Саду;
др *Ч. Ситанојевић*, доцент Универзитета у Београду;
др *Р. Стојановић*, доцент Универзитета у Београду;

С пољни сарадници:

др М. Ђурић, проф. Универзитета у Београду;
 др Б. Ивановић, ванр. проф. Универзитета у Београду;
 др К. Јојић-Радосављевић, доцент Универзитета у Београду;
 академик Ј. Карамата, проф. Универзитета у Женеви;
 дописник М. Милосављевић, проф. Универзитета у Београду;
 др Н. Хајдин, доцент Универзитета у Београду.

Административни службеник: В. Појовић, виши референт

АСТРОНОМСКО—НУМЕРИЧКА СЕКЦИЈА

Старешина: академик В. В. Мишковић

Административно особље

М. Чавчић, калкулатор
 Љ. Кашиански, канц. референт

Помоћно особље

А. Брекић, чистачица

I. ОРГАНИЗАЦИЈА И САСТАВ ИНСТИТУТА

Математички институт у току 1960. године пословао је као буџетска установа по прописима и по одредбама Правила о организацији Математичког института Српске академије наука и уметности.

Надзор над финансијским пословањем врши надлежни орган Академије.

Надзор над научноистраживачким пословима врши Српска академија наука и уметности. Надзор над законитошћу аката Института врши Савет за научни рад НР Србије.

II. МАТЕРИЈАЛНА БАЗА

Све расходе у 1960. години, као и ранијих година, Институт је покрио дотацијом из државног буџета НР Србије. По одлуци Савета Института, ове године нису исплаћивани никакви хонорари научним сарадницима. Савет је предложио да се цео тај износ, по одобрењу надлежног финансијског органа, употреби за набавку књига и часописа, као и за повећање позиције штампања, чији су трошкови знатно порасли.

Материјална корист коју остварује Институт састоји се из преко 300 иностраних часописа, које Институт прима у размену за своја периодична издања. Ови часописи су неопходни за научни рад и њима се користи велики број научних радника.

Известан број иностраних часописа (24 на броју) Институт набавља путем претплате, јер се уопште не дају у замену. Ради комплетирања колекције часописа, набављени су томови који су недостајали: 39. том Zentralblatt für Mathematik und ihre Grenzgebiete, 16. том Journal of the London Mathematical Society, 4. том Fundamenta Mathematicae и 5. том Journal d'Analyse mathématique.

Библиотека је обновљена са 38 књига, од тога куповином 29, поклоном 2, а разменом 7. Инвентар каталог, стручни и алфаветски, воде се у реду и ажурно. Библиотека је отворена свакодневно пре и после подне, и сва заинтересована лица и изван Института могу је користити.

III. РАД ИНСТИТУТА

У току 1960. године одржано је 25 скупова Већа, на којима је дато 25 саопштења од 28 аутора: 24 сарадника Института и 4 лица изван Института; затим два реферата о конгресима и 1 реферат о математичкој настави Универзитета у Картуму. Скупови су били јавни и посещивани су и од стране лица изван Института. Већина приказаних радова су објављени у издањима Института у 1960. години, или ће бити објављени наредне године.

АСТРОНОМСКО—НУМЕРИЧКА СЕКЦИЈА

Рад Секције у протеклој години био је посвећен, у првом реду, проблематици изгубљених и недовољно посматраних планетоида; затим трагању за случајевима изузетно блиских проксимитета, прво, путања и, друго, самих планетоида. Дobar део времена морао је бити посвећен одређивањима појединости Сунчева помрачења од 15. фебруара 1961. године.

За штампу су припремљени: преглед сјајнијих маглина и звезданих јата са описом сваког објекта; преглед положаја планетоидних перихела и први део књиге „Хрононологија астрономских тековина“.

Секција је у току и ове године давала обавештења и податке установама које су јој се за то обраћале, а специјално Савезном заводу за статистику, Радио—Београду, као и разним редакцијама и лицима.

Гостовање иностраних научника

По одлуци Савета института, Математички институт је позвао професора Универзитета у Паризу и професора Политехничке школе Jean Favard-a, који је провео као гост Института недељу дана у време III конгреса математичара и физичара Југославије. Проф. Favard је одржао низ консултација са члановима Института као и предавање у Новом Саду из области апроксимације непрекидних функција.

Учествовања на конгресима и студијска путовања

В. Вучковић је учествовао са рефератом на конгресу Аустријског математичког друштва у Инсбруку од 10. до 15. септембра.

В. Брчић и Р. Ђорђевић били су слушаоци колоквијума о нумеричком решењу диференцијалних једначина у Риму, од 20. до 24. септембра, захваљујући помоћи коју им је, на интервенцију Института, одобрио Међународни рачунски центар.

Сарадња у иностраним публикацијама

В. Вучковић је, поред у ранијим извештајима наведених сарадника иностраних реферативних листова, постао рецензент Mathematical Reviews-a.

IV. ЗАКЉУЧАК

И поред несређеног стања у погледу организације научног рада, а посебно поред познатих тешкоћа рада Математичког института, која су истакнута у прошлогодишњем извештају, — Институт је у потпуности наставио у току 1960. свој рад. То се види и из одржаних седница Већа, као и из његових публикација, које су ове године изашле у нешто повећаном обиму.

ИЗДАЊА У 1960. ГОДИНИ

1. Зборник радова, књ. LXIX, М. I. књ. 8.
2. Publications T. XIV.
3. Годишњак нашег неба XXV за 1961.

ПРЕГЛЕД УСТАНОВА СА КОЈИМА ЈЕ УСТАНОВАЉЕНА РАЗМЕНА
У 1960. ГОДИНИ

А у с т р а л и ј а

1. Journal of the Australian Mathematical Society, Sydney University, Sydney

Б р а з и л

2. Anuario, Sociedade Paranaense de Mathematica, Curitiba

И з р а е л

3. Bulletin Ser. F. Research Council of Isreal, Jerusalem

И н д о н е з и ј а

4. Bulletin, Council of Sciences of Indonesia, Djakarta

Ј а п а н

5. Reports Institute of Physical and Chemical Research, Tokyo

С А Д

6. Bulletin, Engineering Experiment Station, Ohio State University, Columbus, Ohio

7. Mathematics Magazine, Los Angeles City College, Los Angeles, Calif.

8. Studies, Colorado College, Colorado Springs, Co.

Ч С Р

9. Matematičko-fyzikalni časopis, Slov. akad. vied. Bratislava

ИЗВРШЕЊЕ БУЏЕТА У 1960.

Лични расходи

	Одобрено	Утрошено
1. Плате и додаци	2,200.000 дин.	1,860.579 дин.
2. Хонорари	2,299.000 дин.	195.079 дин.
	<u>4,499.000</u>	<u>2,055.658</u>

Материјални расходи

Оперативни расходи

1. Режијски трошкови	146.000	144.184
2. Путни и селидбени трошкови	390.000	353.835
3. Замена инвентара	90.000	87.300
4. Трошкови одржавања опреме и инвентара	15.000	5.820
5. Трошкови осиг. зграде и инвентара и остали трошкови	24.000	14.870
Оперативни расходи, свега	<u>665.000</u>	<u>606.009</u>

Функционални расходи

1. Трошкови научноистраживачког рада		
2. Набавка књига и одржавање библиотеке	1,200.000	1,136.158
3. Трошкови издавања и штампања књига	3,120.000	2,996.790
Функционални расходи, свега	<u>4,320.000</u>	<u>4,132.948</u>
Материјални расходи, свега	<u>4,985.000</u>	<u>4,738.957</u>
Укупни расходи	<u>9,484.000</u>	<u>6,794.615</u>

П Р И Х О Д И

1. Дотација	9,311.220 дин.
2. Приход од продатих публикација	53.022
Укупни приходи	<u>9,364.242</u>

ГЕОГРАФСКИ ИНСТИТУТ

основан 31. маја 1947.

Директор: академик *Павле Вујевих*, наименован 1958.

САВЕТ ИНСТИТУТА

Председник: *Душан Манзалових*, пуковник

Чланови: академик *Павле Вујевих*, директор Института

академик *Милан Луковић*, проф. Универзитета

дописник *Боривоје Дробњаковић*, проф. Универзитета

др *Гојко Грђић*, проф. Универзитета

др *Мирослав Пойових*, научни сарадник, секретар Института

др *Бранислав Јованових*, научни сарадник

Нучно особље

др *Милосав Лушовић*, научни саветник

др *Мирослав Милојевић*, асистент

др *Миролора Сушић*, асистент

др *Бранислав Јованових*, научни сарадник

др *Радован Ришумових*, научни сарадник

др *Гаврило Виданових*, асистент

др *Бранимир Дакић*, асистент

Административно и помоћно особље

Сйоменка Геџ, књижничар

Јелена Максин, дактилограф

Димитрије Кузманових, картографски цртач

Даница Михајловић, чистачица

Током 1960. године научноистраживачки рад Института развијао се према усвојеном годишњем плану рада, а читаво функционисање Института било је прилагођено његовим Правилима о организацији и раду.

I. МАТЕРИЈАЛНА БАЗА ИНСТИТУТА

Као установа са самосталним финансирањем, Институт је у 1960. години све своје расходе покривао дотацијом из државног буџета. Та дотација износила је 13,283.766 динара (лични расходи 9,436.000 динара; оперативни 845.000 динара и функционални 3,179.000 динара). Институт је продајом својих издања остварио приход од 120.686 динара. На крају године буџет Института у целини је остварен са 89,6%, односно лични расходи са 98,3%, оперативни са 94,2% и функционални са 62,0%. Овај проценат у извршењу буџета који се односи на функционалне расходе наступио је услед тога што сви припремљени и предати радови током године нису одштампани због тога што за један део од њих поступак око штампања није био окончан.

Финансијско пословање Института обављано је преко Одсека рачуноводства Српске академије наука и уметности, путем посебног рачуна.

Напомиње се да је у 1960. години Институт користио исте просторије као и при крају протекле године у Академијиној згради и да је Академија сносила све трошкове око огрева и осветљења.